“Leer Nederlands!”
Les 1. Ster. Een verzekering afsluiten

Voorbereiding van de radioles

- Beluister samen de cd.
- Bekijk les 1 in de map.
- Deze les biedt leerstof voor drie radiolessen.

Hieronder ziet u een voorbeeld van drie lesvoorbereidingen.

Radioles 1 *Voorbeeld*

Les 1. Ster. Een verzekering afsluiten
Datum: …………………..

Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen. Bijvoorbeeld: *“Vandaag gaan we beginnen met de lessen voor gevorderden. De Sterlessen. De les van vandaag gaat over het afsluiten van een verzekering. We luisteren naar het gesprek, verder oefenen we met de woorden en doen we nog een extra oefening.”*	
10’	Gesprek		- Introduceer het gesprek en laat het gesprek horen. - Bespreek het gesprek na.	
10’	De woorden	Interactie	- Laat de woorden één keer horen - Stimuleer de luisteraars om thuis mee te doen. - Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen. Vraag aan elkaar! - Laat de woorden nog een keer horen.	
10’	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening bij het gesprek - Laat evt. het gesprek nog eens horen.	
10’	Gesprek		- Introduceer het tweede deel van het gesprek en laat het horen. - Bespreek het gesprek na.	
5’	Woorden	Interactie	- Laat de woorden één keer horen - Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen.	
5’	Tips		Vertel de luisteraar over de lesbrief die ze kunnen printen via de website.	
5'	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“Vandaag hebben we naar twee delen van een gesprek over het afsluiten van een verzekering geluisterd. We hebben de woorden geoefend. Volgende keer herhalen we het gesprek en de woorden. Verder doen we Meepraten en gaan we woorden maken met ‘-ing’.”*	

<u>Radioles 2</u> Les 1. Ster. Een verzekering afsluiten Datum: …………………..				*Voorbeeld*
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *“We herhalen het gesprek en de woorden nog een keer. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met woorden maken met ‘-ing’.”*	
10’	Herhalen		Herhaal de zinnen van de gesprekken en de woorden. Laat de gesprekken nog een keer horen.	
5’	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening over het tweede gesprek. - Laat het gesprek nog een keer horen.	
10’	Meepraten		Laat Meepraten een paar keer horen.	
10’	Oefening		Doe de oefening over woorden met ‘-ing-.	
10’	Oefening		Doe de extra oefening	
5’	Lesbrief	Interactie	Doe een spreekoefening uit de lesbrief	
5’	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“Vandaag hebben we geluisterd naar Meepraten en naar een liedje. We hebben geoefend. Volgende keer herhalen we het hele gesprek en de meeprater. Verder gaan we oefenen met de uitspraak.”*	

Radioles 3				*Voorbeeld*
Les 1. Ster. Een verzekering afsluiten Datum: …………………..				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *“We herhalen de meeprater. Verder oefenen we met de uitspraak. We gaan nog een keer luisteren naar het hele gesprek en we geven informatie en de tip van de week.”*	
5’	Herhalen		Laat de meeprater nog een keer horen.	
10’	Uitspraak	Interactie!	Oefen met de klanken.	
5’	Het gesprek geheel		Laat het gehele gesprek horen (track 10). Stel eventueel nog vragen erover.	
5’	Stel de vraag van de week.		Luisteraars bellen met antwoorden. Bespreek de antwoorden.	
10’	Informatie		Laat de informatie horen. Bespreek de informatie.	
5’	De tip van de Week		Geef de tip van de week	
5’	Praktijkopdracht		Bespreek de praktijkopdracht.	
5’	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“We hebben de uitspraak gedaan en informatie en tips gegeven. Volgende keer gaan we verder met een nieuwe les.”*	
5’	Herhalen Inbellen	Interactie met luisteraars	Kijk nu of het nodig is te herhalen uit deze les. Laat Meepraten nog een keer horen. Vraag de luisteraar in te bellen met vragen en opmerkingen! Misschien is er meer tijd nodig voor de oefeningen. Geef dan een extra les over dit onderwerp.	

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

“Leer Nederlands!”
Les 1. Ster. Een verzekering afsluiten

BEGIN VAN DE LES

Laat track 1 + 2 van de CD horen.

Track 1

JINGLE

Track 2

Dit is Les 1 van de Sterlessen. Een verzekering afsluiten.

INTRODUCTIE

Praat kort over het onderwerp van deze les.

- De les gaat over het afsluiten van een verzekering
- Waar kun je je allemaal tegen verzekeren in Nederland? Waar sluit je een verzekering af? Welke verzekeringen hebben de presentatoren zelf?

HET GESPREK DEEL 1

Laat nu track 3 horen. Het is het eerste deel van het gesprek.

Track 3

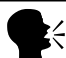
HET GESPREK DEEL 1

Een verzekering afsluiten

Man Yie heeft een nieuwe auto gekocht. Hij belt met de verzekeringsmaatschappij. Hij krijgt eerst een keuzemenu te horen en daarna een medewerkster van de verzekeringsmaatschappij. Luister goed. Heeft Man Yie zijn polisnummer bij de hand?

Keuzemenu U bent verbonden met Icarus Verzekeringen. Om u zo goed mogelijk

	van dienst te zijn volgt er nu een keuzemenu.
Man Yie	Nee hè!
Keuzemenu	Belt u voor het doorgeven van schade? Toets 1. Belt u voor het afsluiten of wijzigen van een verzekering? Toets 2. Voor overige vragen, blijft u aan de lijn.
Man Yie	Die is makkelijk: 2
Keuzemenu	Voor Aansprakelijkheidsverzekeringen: Toets 1 Voor Ziektekostenverzekeringen: Toets 2 Voor Autoverzekeringen: Toets 3 Voor Inboedelverzekeringen: Toets 4 Voor Arbeidsongeschiktheidsverzekering: Toets 5
Man Yie	Nou, 3 dan maar: autoverzekeringen
Keuzemenu	U bent verbonden met de afdeling Autoverzekeringen. Voor het afsluiten van een verzekering: Toets 1 Voor het wijzigen van een verzekering: Toets 2 Voor overige vragen: Toets 3 Om terug te keren naar het hoofdmenu: Toets 9
Man Yie	Nou, lekker makkelijk hoor, zo'n keuzemenu! Wat moet ik nou doen?… Ik doe maar 'wijzigen van de verzekering'. Welk nummer was dat ook alweer? Eén, geloof ik.
Keuzemenu	U bent verbonden met de afdeling Autoverzekeringen. Al onze medewerkers zijn in gesprek. Blijft u aan de lijn. U wordt zo spoedig mogelijk geholpen.
Man Yie,	Ja, het zal niet waar zijn. Allemaal in gesprek! Schiet nou maar op, die auto was al duur genoeg.
Medewerkster	Goedemiddag. Icarus Verzekeringen, afdeling Autoverzekeringen. U spreekt met Tamara Molhuizen, waarmee kan ik u van dienst zijn?
Man Yie	Hèhè, ik ben blij dat ik eindelijk iemand aan de lijn heb! Ik krijg wat van die keuzemenu's!
Medewerkster	Tja, het valt niet mee hè? Maar goed, u wilt een nieuwe verzekering afsluiten?
Man Yie	Nee-ee! Mijn auto is al bij jullie verzekerd. Ik heb alleen nu een nieuwe auto gekocht, dus dat wil ik doorgeven.
Medewerkster	O, dan moet u bij een andere afdeling zijn, u kunt bij mij alleen nieuwe autoverzekeringen afsluiten.
Man Yie	Ah, nee hè, dat meent u niet! Moet ik nou weer naar dat keuzemenu?
Medewerkster	Nee hoor, ik ga u doorverbinden met mijn collega. Heeft u uw polisnummer bij de hand?
Man Yie	Ja, ik heb hier de polis bij me.
Medewerkster	Oké, dan verbind ik u nu door. Ik wens u nog een prettige dag.
Man Yie	Dank u wel. Hetzelfde.

BESPREKING

Bespreek het eerste gesprek. Vertel wat er gebeurd is.
Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 4.
Bespreek de vraag die aan het begin van track 3 is gesteld.

De vraag was: Heeft Man Yie zijn polisnummer bij de hand?
Het antwoord is: Ja, Man Yie heeft zijn polis bij zich. En op een polis staat altijd het polisnummer.

Geef na track 3 een samenvatting van het gesprek.

Man Yie heeft een nieuwe auto gekocht. Hij moet nu de gegevens van de nieuwe auto aan de verzerkering doorgeven. Hij belt de verzekering en komt in een keuzemenu. Hij maakt de verkeerde keus in het menu, dus wordt hij doorverbonden naar een andere afdeling.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: een verzekering en afsluiten.*

Laat nu track 4 horen. Dit gaat zo:

- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).

- P1: “Heb jij wel eens zelf verzekeringen afgesloten?”
- P2: “Wat betekent dat, een verzekering afsluiten?”
- P1: ‘Als je een verzekering afsluit, dan neem je een nieuwe verzekering. Je maakt met een verzekeringsbedrijf een afspraak over wat zij verzekeren en wat jij daarvoor gaat betalen.’

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 4.

Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

 Track 4

DE WOORDEN

Zeg de woorden hardop voor u zelf. Dat is een goede manier om een nieuw woord niet te vergeten. Luister goed. Praat mee.

een verzekering afsluiten
[piep] …
een verzekering afsluiten
Als je een verzekering afsluit, dan neem je een nieuwe verzekering. Je maakt met een verzekeringsbedrijf een afspraak over wat zij verzekeren en wat jij daarvoor gaat betalen.
Bijvoorbeeld: Ik heb net een heel dure computer gekocht, dus nu ga ik snel een inboedelverzekering afsluiten.

terugkeren
[piep]…
terugkeren
Als je terugkeert naar het land waar je geboren bent, dan ga je weer wonen in het land waar je geboren bent.
Bijvoorbeeld: Als je niet meer weet wat je moeten kiezen, kan je terugkeren naar het hoofdmenu. Dan kan je alle mogelijkheden nog een keer beluisteren.

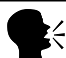
in gesprek zijn
[piep] …
in gesprek zijn
Als jij in gesprek bent, dan ben je met iemand aan het praten. Als een bedrijf in gesprek is, dan kan niemand van het bedrijf de telefoon beantwoorden. Alle medewerkers zijn zelf aan het bellen met iemand.
Bijvoorbeeld: Ik krijg de klantenservice van KPN maar niet te spreken. De medewerkers zijn steeds in gesprek.

blijft u aan de lijn.
[piep] …
blijft u aan de lijn.
Als je ‘aan de lijn moet blijven’, dan moet je blijven wachten aan de telefoon. Je moet de telefoonverbinding niet verbreken.
Bijvoorbeeld: Alle medewerkers zijn in gesprek. Blijft u aan de lijn, u wordt zo spoedig mogelijk geholpen.

doorverbinden
[piep] …
doorverbinden
Als iemand jou doorverbindt met een collega, dan zorgt die persoon ervoor dat je die collega aan de telefoon krijgt. Bij grote bedrijven zitten veel mensen met elk een eigen telefoon. Je kunt dan naar de ene of de andere persoon worden doorverbonden.
Bijvoorbeeld: Kunt u mij doorverbinden met meneer Jansen?

de polis
[piep]
de polis
Een polis is een contract dat je hebt met een verzekeringsbedrijf. In de polis staat wat er verzekerd is (bijvoorbeeld je auto) en wat je voor de verzekering moet betalen.
Bijvoorbeeld: Ik ben de polis van mijn ziektekostenverzekering kwijt. Ik denk dat ik 'm per ongeluk heb weggegooid.

bij de hand hebben
[piep] …
bij de hand hebben
Als je je rijbewijs bij de hand hebt, dan heb je je rijbewijs bij je. Je houdt het vast of het zit in je zak of tas. Je hoeft niet te zoeken en het ligt ook niet ver weg.
Bijvoorbeeld: Als je met het verzekeringsbedrijf belt, is het handig om je verzekeringspapieren bij de hand te hebben.

OEFENING BIJ GESPREK DEEL 1

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 3. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

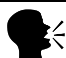
- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moet een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

1. Waarom belt Man Yie met het verzekeringsbedrijf
   - ☐ Hij heeft een nieuwe auto gekocht
   - ☐ Hij heeft een ongeluk gehad

2. Met welke afdeling moet Man Yie spreken?
   - ☐ Met de afdeling Schade
   - ☐ Met de afdeling Autoverzekeringen

3. Waarom wordt Man Yie doorverbonden?
   - ☐ Omdat hij zijn nieuwe auto al had doorgegeven.
   - ☐ Omdat hij een andere afdeling moet spreken.

Dan kunt u het gesprek nog een keer laten horen.

HET GESPREK DEEL 2

Vertel dat het gesprek verder gaat en laat track 5 van de cd horen.

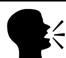

Track 5

HET GESPREK DEEL 2. Een verzekering afsluiten

Man Yie wil een wijziging in zijn verzekering doorgeven. Hij wordt doorverbonden met een medewerker van de juiste afdeling. Man Yie krijgt een meevaller. Luister goed. Wat is de meevaller?

Medewerkster	Goedemiddag, afdeling Autoverzekeringen. U spreekt met Brenda Schulten, wat kan ik voor u doen?
Man Yie	Dag, met Man Yie. Ik heb een autoverzekering bij jullie en nu heb ik een nieuwe auto gekocht.
Medewerkster	Oké, dan zal ik dat even wijzigen. Mag ik uw polisnummer? Staat in de rechterbovenhoek van de polis.
Man Yie	Ja, even kijken… DC 24 31 004
Medewerkster	Juist. En u ben de heer Yie, Nutsstraat 14, Leidschendam?
Man Yie	Dat klopt.
Medewerkster	Wat is het kenteken van uw nieuwe auto?
Man Yie	9 – VWA - 332.
Medewerkster	Dat heb ik genoteerd, dus da's geregeld. Ik zie dat u een WA- en diefstal-verzekering hebt. Wilt u dat zo houden? Of wilt u aanvullende verzekeringen? Een Ruitverzekering? Of Inzittendenverzekering?
Man Yie	Neenee, dat hoeft voor mij allemaal niet. Ik wil alleen een dekking voor WA en diefstalverzekering.
Medewerkster	Goed. Dan is dat in orde…. Hè, trouwens! Ik zie dat u gebruik kunt maken van een collectiviteitskorting.
Man Yie	Een wat?
Medewerkster	Een collectiviteitskorting. Uw werkgever heeft bij ons een collectiviteitscontract afgesloten, als het goed is heeft u daar informatie over gekregen via uw werkgever.
Man Yie	Ik weet van niks?
Medewerkster	Dat betekent dat u 10% korting krijgt op de verzekering. Dat zal ik ook even in orde maken.
Man Yie	Echt waar? Wat een meevaller!
Medewerkster	Ja hè, valt weer mee. U krijgt van ons een nieuw polisblad en daar staat dan ook het werkgeversnummer op. Als u dat altijd vermeldt als u contact met ons heeft, dan profiteert u van de korting. Kan ik nog iets voor u doen?
Man Yie	Nee, dat was alles. Ik ben u heel dankbaar!
Medewerkster	Graag gedaan. U kunt dit soort wijzigingen overigens ook via onze website doorgeven, wist u dat?
Man Yie	Nee, dat wist ik niet! Zal ik de volgende keer doen. Nu ben ik blij dat ik u gesproken heb, anders zou ik niet weten van die korting.
Medewerkster	Zo is het maar net! Dan wens ik u nu een prettige dag.
Man Yie	Ik u ook.

BESPREKING

Bespreek het tweede gesprek. Vertel wat er gebeurd is.
Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 6.
Bespreek de vraag die aan het begin van track 5 is gesteld.

De vraag was: Man Yie heeft een meevaller. Wat is de meevaller?
Het antwoord is: Man Yie kan gebruik maken van collectiviteitskorting. Dat wist hij niet.

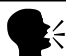
Geef na track 5 een samenvatting van het gesprek.

Man Yie geeft de gegevens van zijn nieuwe auto door aan de verzekering. Daarbij ziet de medewerker van het verzekeringsbedrijf dat hij recht heeft op collectiviteitskorting. Dat is een afspraak met de werkgever van Man Yie. Dat is een fijne verrassing voor Man Yie.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! **De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.**

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: het polisblad en het polisnummer,*

Laat nu track 6 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).
- P1: "Weet jij wat dat is, een polisblad?"
- P2: "Een polisblad is het papier waarop je contract met het verzekeringsbedrijf staat.

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 6.

Let op de tijd! **De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.**

 Track 6

DE WOORDEN
Leer elke dag zes woorden. Luister goed. Praat mee.

het polisblad
[piep] …
het polisblad
Een polisblad is het papier waarop je contract met het verzekeringsbedrijf staat.
Bijvoorbeeld: Elk jaar krijgt u een nieuw polisblad van uw verzekering toegestuurd. U dient dit polisblad goed te bewaren.

het polisnummer
[piep] …
het polisnummer
Een polisnummer is het nummer van de verzekeringspolis. Elke polis heeft een eigen nummer.
Bijvoorbeeld: Als je belt met het verzekeringsbedrijf, dan moet je altijd je polisnummer geven. Dat kun je vinden op het polisblad.

de rechterbovenhoek
[piep] …
de rechterbovenhoek
Als je iets schrijft op de rechterbovenhoek van een papier, dan schrijf je iets op het papier rechts aan de bovenkant. In brieven staat daar bijvoorbeeld de datum, of het adres.
Bijvoorbeeld: Het telefoonnummer van de klantenservice staat in de rechterbovenhoek.

de aanvullende verzekering
[piep] …
de aanvullende verzekering
Een aanvullende verzekering is een extra verzekering bij de verzekering die je al hebt. Een auto is verplicht verzekerd voor aansprakelijkheid. Als je wilt, kun je de auto aanvullend verzekeren tegen schade bij een ongeluk, of tegen diefstal.
Bijvoorbeeld: Ik heb een aanvullende verzekering voor mijn ziektekosten, zodat de verzekering ook betaalt voor mijn tandarts.

de dekking
[piep] …
de dekking
De dekking van een verzekering is wat allemaal verzekerd is met een bepaalde verzekering. Als jouw verzekering tandartskosten dekt, dan betaalt de verzekering jouw tandarts.
Bijvoorbeeld: In mijn ziektekostenverzekering zit wel een dekking voor kosten voor de huisarts, maar niet voor de tandarts.

de collectiviteitskorting
[piep] …
de collectiviteitskorting
Een collectiviteitskorting is een korting die je krijgt bij en verzekeringbedrijf als je werkgever afspraken gemaakt heeft met dat verzekeringsbedrijf. Werkgevers met veel mensen in dienst hebben dat vaak.
Bijvoorbeeld: Ik ga een verzekering afsluiten bij Bea Verzekeringen, want daar krijg ik collectiviteitskorting. Dan betaal ik veel minder dan bij andere verzekeringsbedrijven.

via
[piep] …
via
Als je via de website je nieuwe adres doorgeeft bij de verzekering, dan gebruik je de website om je nieuwe adres aan de verzekering door te geven. Je belt niet zelf naar de verzekering. Als je via je collega hoort dat je baas ziek is, dan heeft de baas jou dat niet zelf verteld. De website en de collega zijn een soort ‘middel’.
Bijvoorbeeld: Ik hoorde via de radio dat het morgen heel slecht weer wordt.

in orde maken
[piep] …
in orde maken
Als je iets in orde maakt, dan zorg je dat het klopt, dat het goed is, dat het netjes is. Als je op reis gaat, moet je zorgen dat je paspoort in orde is: dat je een paspoort hebt en dat die nog geldig is als je reist.
Bijvoorbeeld: U wilt graag een aanvullende tandartsverzekering? Dan heb ik een verklaring van uw tandarts nodig. Als u mij dat kunt sturen, dan kan ik het voor u in orde maken.

de meevaller
[piep] …
de meevaller
Als je een meevaller hebt, dan gebeurt er iets goeds of u krijgt iets wat u niet verwacht had.
Bijvoorbeeld: Wat een meevaller! Ik krijg geld terugvan de Belastingdienst. En ik dacht dat ik moest betalen!

vermelden
[piep]
vermelden
Als je je huisnummer en postcode vermeldt, dan schrijf je op of zeg je wat je huisnummer en je postcode is. Op een formulier moet je allerlei gegevens vermelden.
Bijvoorbeeld: Vermeld altijd uw lidmaatschapsnummer als u contact met ons opneemt.

dankbaar zijn
[piep]
dankbaar zijn
Als je je ouders dankbaar bent, dan ben je heel blij met wat je ouders voor je gedaan hebben.
Bijvoorbeeld: Ik ben u heel dankbaar voor uw hulp. Zonder u had ik geen oplossing geweten!

OEFENING BIJ HET GESPREK DEEL 2

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 5. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

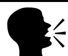
- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moeten een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

1. Welke gegevens moet Man Yie aan de verzekering doorgeven?
   - ☐ Zijn polisnummer en het kenteken van zijn nieuwe auto.
   - ☐ Zijn polisnummer en zijn nieuwe adres.

2. Wil Man Yie aanvullende verzekeringen?
   - ☐ Nee, hij wil alleen een WA en een diefstalverzekering.
   - ☐ Ja, hij wil ook een Ruitverzekering en een inzittendenverzekering.

3. Kan Man Yie in de toekomst wijzigingen ook via de website van het verzekeringsbedrijf doorgeven?
   - ☐ Ja.
   - ☐ Nee, want dan krijgt hij geen collectiviteitskorting.

U kunt het gesprek nog een keer laten horen.

UITLEG MEEPRATEN

Laat track 7 horen.

Doe het zo:
- Laat de luisteraars eerst één keer alleen luisteren.
- Speel 'Doe mee praat mee' een paar keer af. Doe ook in de studio mee.
- U kunt de herhaling ook op een ander moment in de les doen. Zorg voor afwisseling!

Let op de tijd! De tijd voor meepraten is ongeveer 5 á 10 minuten.

 Track 7

MEEPRATEN

Luister goed. Doe mee, praat mee.

A: Die keuzemenu's, ik krijg er wat van!
Die keuzemenu's, ik krijg er wat van!

B: Dan bel je toch niet?!
Dan bel je toch niet?!

A: Ik moet het toch doorgeven?
Ik moet het toch doorgeven?

B: Dat kan toch via de website?
Dat kan toch via de website?

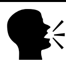
A: Echt waar? Ik weet van niks.
Echt waar? Ik weet van niks

B: Dat is zo geregeld. Probeer 't maar eens.
Dan is zo geregeld. Probeer 't maar eens.

A: Even kijken…
Even kijken…
Nee hè! Het zal niet waar zijn! Internet doet het niet!
Nee hè! Het zal niet waar zijn! Internet doet het niet!

B: Dat meen je niet!
Dat meen je niet!
Oké, ik zal voor je bellen.
Oké, ik zal voor je bellen.

A: Als ik jou niet had!
Als ik jou niet had!

OEFENING

Vertel de luisteraars:
- Deze oefening gaat over woorden met 'ing' op het eind.
- Van veel werkwoorden kan je met een kleine verandering een naamwoord, een de-woord, maken –door - ing in plaats van –en te zetten.
- Luister maar: *Wonen* is een werkwoord. Met *–ing* krijg je: 'de woning'.
- Nog een werkwoord waar je een de-woord van kunt maken: *Beschadigen – de beschadiging*
- We gaan nu oefenen. U hoort een werkwoord.
- Maak er een de-woord van.
- Dan hoort u wat het goede antwoord is.
- Hier komt eerst een bijvoorbeeld.

Laat dan track 8 horen. De luisteraars moeten na de piep een woord maken met –ing.

Track 8

DE OEFENING

Nieuwe woorden maken met –ing.

Van veel werkwoorden kun je met een kleine verandering een naamwoord, een de-woord, maken –door - ing in plaats van –en te zetten. Kijk maar: *Wonen* is een werkwoord. Verander *–en* in *–ing* en je krijgt: 'de woning .
Nog een werkwoord waar je een de-woord van kunt maken:
Beschadigen – de beschadiging

We gaan nu oefenen. Je hoort een werkwoord. Maak er een de-woord van. Hier komt eerst een voorbeeld.

Bijvoorbeeld:
Verzekeren
(piep)
De verzekering

Doe nu de oefening.

Betalen
[piep] [pauze]
De betaling

Veranderen
[piep] [pauze]
De verandering

Aanvullen
[piep] [pauze]
De aanvulling

Verzekeren
[piep] [pauze]
De verzekering

Verbinden
[piep] [pauze]
De verbinding

Korten
[piep] [pauze]
De korting

Dekken
[piep] [pauze]
De dekking

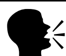
Wijzigen
[piep] [pauze]
De wijziging

Vermelden
[piep] [pauze]
De vermelding

Beschadigen
[piep] [pauze]
De beschadiging

Regelen
[piep] [pauze]
De regeling

Verplichten
[piep] [pauze]
De verplichting

EXTRA OEFENING

Deze oefening gaat over woorden maken met -ing.
Doe het zo:
- Stel de andere lesgever een vraag.
- De andere lesgever geeft antwoord
- Bespreek andere mogelijke antwoorden
- Stel dan de vraag aan de luisteraar
- Die geeft voor zichzelf antwoord

Bijvoorbeeld:
P1: Als je een –ing woord maakt van regelen, wat krijgt je dan?
P2: Een regeling

P1: Hoe noem je een plek die beschadigd is?
P2: Dat is een beschadiging

Luisteraars doen mee:
P1: Als je op een formulier je naam vermeldt, hoe noem je dat dan?
Luisteraars krijgen tijd om even te denken
P2: De vermelding (van je naam)

P1: Als iets verplicht is, dan is het een…?
Luisteraars krijgen tijd om even te denken
P2: Een verplichting

UITLEG

Leg bij Track 9 uit waar het over gaat. Het gaat nog een keer over een grammaticaal onderwerp. Namelijk over *scheidbaar samengestelde woorden*.

- De luisteraars krijgen eerste een uitleg over scheidbaar samengestelde woorden.
- Daarbij krijgen ze een paar voorbeelden.
- Daarna gaan ze oefenen. Ze horen dan eerst een zin met een scheidbaar samengesteld werkwoord.
- Daarna moeten ze de zin veranderen, zodat het scheidbaar samengestelde werkwoord gescheiden wordt.
- Daarna horen ze de veranderde zin.

Oefen eerst in de studio. Maak er een les van. Doe het zo.
Presentator 1 vraagt aan presentator 2:

- P1: We moeten straks nog een tip geven over verzekeringen. Ik opschrijf dat even.
- P2: Je bedoelt, ik *schrijf* dat even *op*.
- P1: Inderdaad, opschrijven is een woord dat je uit elkaar haalt in sommige zinnen. Je zegt ‘Ik ga dat even opschrijven’ en ‘Ik schrijf dat even op’.
- P2: Ja en je zegt ook ‘ik heb dat gisteren <u>op</u>ge<u>schreven</u>’. Dus soms haal je het

- woord uit elkaar en soms niet.
- P1: Er zijn nog andere zinnen waar het ook uit elkaar moet. Lastig. Laten we even oefenen met een paar situaties waarin het woord uit elkaar gehaald wordt.

Track 9

Scheidbaar samengestelde werkwoorden.
Veel werkwoorden in het Nederlands worden in de zin in twee stukken geknipt. Bijvoorbeeld het woord *opschrijven*.

Luister maar naar het voorbeeld:
Kun je dit voor mij *opschrijven?*
Dat is goed, ik *schrijf* het voor je *op*.

Nog een voorbeeld:
Zullen we *afspreken* dat we morgen samen eten?
Leuk idee, dat *spreken* we *af*.

Tussen de twee stukken van het woord kunnen heel veel woorden staan. Bijvoorbeeld:
Ik *schrijf* niet alleen de nieuwe datum maar ook meteen het goede adres voor je *op*.
Let op: het laatste deel van het woord komt bijna altijd helemaal achter aan de zin.
We gaan oefenen met het in stukken knippen van dit soort woorden. U moet zelf de werkwoorden knippen en de stukken op de goede plaats zetten.

U hoort eerst een zin, daarna geeft u antwoord met een in stukken geknipt werkwoord.

Bijvoorbeeld
Ga jij je voor de nieuwe cursus *inschrijven*?
Ja, ik *schrijf* mij voor de nieuwe cursus *in*.

Praat nu zelf. Luister goed en geef antwoord.

1. U moet uw nieuwe adres doorgeven.
Dat is goed, ik (piep)
Dat is goed, ik geef mijn nieuwe adres door.

2. U moet een verzekering afsluiten.
Dat is goed, ik (piep)
Dat is goed, ik sluit een verzekering af.

3. U moet hier uw *sofinummer* invullen. *[dit heet nu het Burger Service Nummer]*
Dat is goed, ik (piep)
Dat is goed, ik vul mijn sofinummer in.

4. Je moet je paspoort meenemen!
Dat is goed, ik (piep)
Dat is goed, ik neem mijn paspoort mee.

5. Je moet je papieren opruimen.
Dat is goed, ik (piep)
Dat is goed, ik ruim mijn papieren op.

We gaan nu weer iets andere zinnen maken, ook met geknipte woorddelen.
Nu gaat u iets zeggen over het verleden, iets wat u al gedaan heeft.
Tussen de twee delen van het woord komt nu ‘ge’: ik ga mijn verzekering *aanvullen*… ik heb mijn verzekering *aan-ge-vuld*.

Bijvoorbeeld:
U moet uw nieuwe adres nog *doorgeven*!
Dat hoeft niet meer. Ik heb mijn nieuwe adres al door-ge-geven!

Luister naar nog een bijvoorbeeld:
Wil je je papieren nog *opruimen*?
Dat hoeft niet meer. Ik heb mijn papieren al *op-ge-ruimd*.

U hoort nu weer een zin. Luister goed en geef antwoord

1. Je moet je nieuwe adres nog invullen.
Dat hoeft niet meer. Ik heb (piep)
Ik heb mijn nieuwe adres al ingevuld.

2. Je moet je verzekering nog aanvullen!
Dat hoeft niet meer. Ik (piep)
Ik heb mijn verzekering al aangevuld.

3. Je moet het formulier nog opsturen!
Dat hoeft niet meer. Ik (piep)
Ik heb het formulier al opgestuurd.

4. Je moet het adres nog doorgeven!
Dat hoeft niet meer. Ik (piep)
Ik heb het adres al doorgegeven.

En nu nog drie zinnen met woorden waar ook de klinker verandert:

5. Je moet die verzekering nog afsluiten!
Dat hoeft niet meer. Ik (piep)
Ik heb die verzekering al afgesloten.

6. Je moet die boeken nog terugbrengen!
Dat hoeft niet meer. Ik (piep)
Ik heb die boeken al teruggebracht.

7. Je moet die formulieren nog meenemen!
Dat hoeft niet meer. Ik (piep)
Ik heb die formulieren al meegenomen.

Laat nu Track 10 horen. Het is het gesprek in een normaal spreektempo.

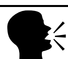
Track 10

HET GESPREK
Luister nu nog een keer naar het gesprek over het afsluiten van een verzekering.

Keuzemenu	U bent verbonden met Icarus Verzekeringen. Om u zo goed mogelijk van dienst te zijn volgt er nu een keuzemenu.
Man Yie	Nee hè!
Keuzemenu	Belt u voor het doorgeven van schade? Toets 1. Belt u voor het afsluiten of wijzigen van een verzekering? Toets 2. Voor overige vragen, blijft u aan de lijn.
Man Yie	Die is makkelijk: 2
Keuzemenu	Voor Aansprakelijkheidsverzekeringen: Toets 1 Voor Ziektekostenverzekering: Toets 2 Voor Autoverzekeringen: Toets 3 Voor Inboedelverzekeringen: Toets 4 Voor Arbeidsongeschiktheidsverzekering: Toets 5
Man Yie	Nou, 3 dan maar: autoverzekeringen
Keuzemenu	U bent verbonden met de afdeling Autoverzekeringen. Voor het afsluiten van een verzekering: Toets 1 Voor het wijzigen van een verzekering: Toets 2 Voor overige vragen: Toets 3 Om terug te keren naar het hoofdmenu: Toets 9
Man Yie	Nou, lekker makkelijk hoor, zo'n keuzemenu! Wat moet ik nou doen?… Ik doe maar 'wijzigen van de verzekering'. Welk nummer was dat ook alweer? Eén, geloof ik.
Keuzemenu	U bent verbonden met de afdeling Autoverzekeringen. Al onze medewerkers zijn in gesprek. Blijft u aan de lijn. U wordt zo spoedig mogelijk geholpen.
Man Yie,	Ja, het zal niet waar zijn. Allemaal in gesprek! Schiet nou maar op, die auto was al duur genoeg.
Medewerkster	Goedemiddag. Icarus Verzekeringen, afdeling Autoverzekeringen. U spreekt met Tamara Molhuizen, waarmee kan ik u van dienst zijn?
Man Yie	Hèhè, ik ben blij dat ik eindelijk iemand aan de lijn heb! Ik krijg wat van die keuzemenu's!
Medewerkster	Tja, het valt niet mee hè? Maar goed, u wilt een nieuwe verzekering afsluiten?
Man Yie	Nee-ee! Mijn auto is al bij jullie verzekerd. Ik heb alleen nu een nieuwe auto gekocht, dus dat wil ik doorgeven.
Medewerkster	O, dan moet u bij een andere afdeling zijn, u kunt bij mij alleen nieuwe autoverzekeringen afsluiten.
Man Yie	Ah, nee hè, dat meent u niet! Moet ik nou weer naar dat keuzemenu?
Medewerkster	Nee hoor, ik ga u doorverbinden met mijn collega. Heeft u uw polisnummer bij de hand?

Man Yie	Ja, ik heb hier de polis bij me.
Medewerkster	Oké, dan verbind ik u nu door. Ik wens u nog een prettige dag.
Man Yie	Dank u wel. Hetzelfde.

Medewerkster	Goedemiddag, afdeling Autoverzekeringen. U spreekt met Brenda Schulten, wat kan ik voor u doen?
Man Yie	Dag, met Man Yie. Ik heb een autoverzekering bij jullie en nu heb ik een nieuwe auto gekocht.
Medewerkster	Oké, dan zal ik dat even wijzigen. Mag ik uw polisnummer? Staat in de rechterbovenhoek van de polis.
Man Yie	Ja, even kijken… DC 24 31 004
Medewerkster	Juist. En u ben de heer Yie, Nutsstraat 14, Leidschendam?
Man Yie	Dat klopt.
Medewerkster	Wat is het kenteken van uw nieuwe auto?
Man Yie	9 – VWA - 332.
Medewerkster	Dat heb ik genoteerd, dus da's geregeld. Ik zie dat u een WA- en diefstal-verzekering hebt. Wilt u dat zo houden? Of wilt u aanvullende verzekeringen? Een Ruitverzekering? Of een Inzittendenverzekering?
Man Yie	Neenee, dat hoeft voor mij allemaal niet. Ik wil alleen een dekking voor WA en diefstalverzekering.
Medewerkster	Goed. Dan is dat in orde…. Hè, trouwens! Ik zie dat u gebruik kunt maken van een collectiviteitskorting.
Man Yie	Een wat?
Medewerkster	Een collectiviteitskorting. Uw werkgever heeft bij ons een collectiviteitscontract afgesloten, als het goed is heeft u daar informatie over gekregen via uw werkgever.
Man Yie	Ik weet van niks.
Medewerkster	Dat betekent dat u 10% korting krijgt op de verzekering. Dat zal ik ook even in orde maken.
Man Yie	Echt waar? Wat een meevaller!
Medewerkster	Ja hè, valt weer mee. U krijgt van ons een nieuw polisblad en daar staat dan ook het werkgeversnummer op. Als u dat altijd vermeldt als u contact met ons heeft, dan profiteert u van de korting. Kan ik nog iets voor u doen?
Man Yie	Nee, dat was alles. Ik ben u heel dankbaar!
Medewerkster	Graag gedaan. U kunt dit soort wijzigingen overigens ook via onze website doorgeven, wist u dat?
Man Yie	Nee, dat wist ik niet! Zal ik de volgende keer doen. Nu ben ik blij dat ik u gesproken heb, anders zou ik niet weten van die korting.
Medewerkster	Zo is het maar net! Dan wens ik u nu een prettige dag.
Man Yie	Ik u ook.

EXTRA OEFENING

Zoek een extra oefening uit de lesbrief die bij deze les hoort. Doe die in de studio met elkaar en stimuleer de luisteraars (kijkers) mee te doen.

VRAAG VAN DE WEEK

De vraag van de week is:
- "Bij sommige verzekeringen heb je een 'eigen risico'. Wat betekent dat?"

Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken!

Het antwoord is:
- "Als je een eigen risico hebt bij een verzekering, dan moet je een bepaald bedrag zelf betalen als je schade hebt. Bijvoorbeeld als je de eerste 150 euro die je aan kosten hebt, zelf moet betalen. Dat heet eigen risico."

In track 11 wordt aanvullende informatie gegeven bij het onderwerp van de les. U kunt hier een vertaling van geven. Natuurlijk kunt u hierbij ook extra informatie geven.

Track 11

DE INFORMATIE
Verzekeringen. Luister goed.

In Nederland is het heel gewoon om voor allerlei dingen een verzekering te hebben. Bijvoorbeeld voor schade bij een ongeluk met de auto, voor als er iemand iets steelt uit je huis, voor als het zo hard waait dat het dak van het huis kapot gaat of voor als je naar de dokter moet. Het spreekwoord zegt: 'Een ongeluk zit in een klein hoekje!' Als je een verzekering hebt voor ziektekosten, dan betaalt het verzekeringsbedrijf de kosten voor de huisarts of het ziekenhuis. Het officiële woord voor verzekeringsbedrijf is verzekerings*maatschappij*.

In het woord 'verzekering' zit het woord 'zeker zijn'. En dat is wat mensen die een verzekering afsluiten willen: ze willen zeker weten dat als er iets gebeurt, dat zij dan geen problemen hebben om het te betalen.

Als je een auto hebt, dan is het verplicht om een aansprakelijkheidsverzekering te hebben. Een ziektekostenverzekering is niet verplicht, maar dat heeft wel bijna iedereen. En heb je wel eens gehoord van een zonverzekering? Dan krijg je je geld terug als het niet zonnig was in je vakantieland!!! Je gelooft het niet, maar het bestaat echt!

TIP VAN DE WEEK 1

Op www.etv.nl kunt u kijken naar een programma over verzekeringen. Het is aflevering 8 van het programma *Kijk op Geld*.

TIP VAN DE WEEK 2

Let bij het afsluiten van een verzekeringen niet alleen op de prijs. Kijk ook goed wat de verzekeringen aan u terugbetaalt als u kosten maakt en wat u moet doen om die kosten vergoed te krijgen. Dat verschilt per verzekeringsmaatschappij. U kunt al dit soort informatie vinden in de polisvoorwaarden van die verzekering.

Er zijn verschillende websites

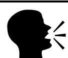
TIP VAN DE WEEK 3

Op de website van het NIBUD, www.nibud.nl, kunt u meer informatie en tips over verzekeringen vinden.
Via www.verzekeringen.startpagina.nl kunt u heel veel informatie vinden over allerlei soorten verzekeringen. Ook staan daar websites op die verzekeringen voor u vergelijken.

TIP VAN DE WEEK 4

Om meer te oefenen met deze radioles kunt u **de lesbrief** printen via de website.
Maak de oefeningen en kijk naar de goede antwoorden. Ze staan achter in de lesbrief, vaak op p. 21 en 22.

GRAP VAN DE WEEK

Vertel de grap van de week. Doe het bijvoorbeeld zo.

- P1: Weet je nog een grap?
- P2: Jazeker. Luister: ……(P2 vertelt de grap)
- P1: Hè?
- P2 vertelt het nog een keer.
- P1: O ja. Ik weet ook een grap! Veel leuker.
- P2: Vertel!

Dit is de grap van de week:

Hoofd van het gezin

Bram maakt de deur open. Er staat een heer met een attachékoffertje die beleefd zijn hoed afneemt en vraagt: 'Ik kom namens uw verzekeringsmaatschappij, u bent toch het hoofd van het gezin?' Bram knikt en zegt: 'Tot mijn vrouw van de supermarkt terugkomt.'

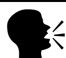

PRAKTIJKOPDRACHT

De opdracht bij deze les is: "Zoek de website van uw zorgverzekering op."

- Bij welke verzekeringsmaatschappij heeft u uw zorgverzekering?
- Zoek op internet de website van uw zorgverzekeringsmaatschappij op. Misschien kunt u het internetadres vinden op de brieven of de polis van de zorgverzekering, anders kunt u de naam van de verzekeringsmaatschappij intypen in google.
- Welke verzekeringen biedt die verzekeringsmaatschappij nog meer?
- Kent u dit soort verzekeringen? Probeer op de website te leren wat die andere verzekeringen allemaal betekenen. Of vraag het aan iemand die u kent.

De volgende les begint met een bespreking van de praktijkopdracht.

AFSLUITING LES

Vertel kort wat er deze les is gedaan.

- We hebben deze les geluisterd naar een tekst over het afsluiten van een verzekering.
- We hebben geoefend met het maken van woorden met -ing.
- En geoefend met scheidbaar samengestelde werkwoorden.

Op de website kunt u de uitzending nog eens beluisteren en u kunt er een lesbrief met extra oefeningen printen. Veel succes met uw Nederlands en tot de volgende keer!

Track 12

JINGLE

"Leer Nederlands!"
Les 2. Ster. Het Nederlandse schoolsysteem

Voorbereiding van de radioles
- Beluister samen de cd.
- Bekijk les 2 in de map.
- Deze les biedt leerstof voor drie radiolessen.

Hieronder ziet u een voorbeeld van drie lesvoorbereidingen.

<table>
<tr><td colspan="5"><u>Radioles 1</u> Voorbeeld

Les 2. Ster. Het Nederlandse schoolsysteem
Datum: …………………..</td></tr>
<tr><td>Tijd</td><td>Wat doe je?</td><td>Wie?</td><td>Bijzonderheden</td><td>Klaar?</td></tr>
<tr><td>5'</td><td>Intro</td><td></td><td>Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen. Bijvoorbeeld: "Vandaag doen we de tweede van de Sterlessen. De les van vandaag gaat over het Nederlandse schoolsysteem. We luisteren naar het gesprek, verder oefenen we met de woorden en doen we nog een extra oefening."</td><td></td></tr>
<tr><td>10'</td><td>Gesprek</td><td></td><td>- Introduceer het gesprek en laat het gesprek horen.
- Bespreek het gesprek na.</td><td></td></tr>
<tr><td>10'</td><td>De woorden</td><td>Interactie</td><td>- Laat de woorden één keer horen
- Stimuleer de luisteraars om thuis mee te doen.
- Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen. Vraag aan elkaar!
- Laat de woorden nog een keer horen.</td><td></td></tr>
<tr><td>10'</td><td>Oefening</td><td>Stel de vragen aan elkaar</td><td>- Doe de vragen van de oefening bij het gesprek
- Laat evt. het gesprek nog eens horen.</td><td></td></tr>
<tr><td>10'</td><td>Gesprek</td><td></td><td>- Introduceer het tweede deel van het gesprek en laat het horen.
- Bespreek het gesprek na.</td><td></td></tr>
<tr><td>5'</td><td>Woorden</td><td>Interactie</td><td>- Laat de woorden één keer horen
- Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen.</td><td></td></tr>
<tr><td>5'</td><td>Tips</td><td></td><td>Vertel de luisteraar over de lesbrief die ze kunnen printen via de website.</td><td></td></tr>
<tr><td>5'</td><td>Afsluiten</td><td></td><td>Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: "Vandaag hebben we naar twee delen van een gesprek over het schoolsysteem geluisterd. We hebben de woorden geoefend. Volgende keer herhalen we het gesprek en de woorden. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met praten over de toekomst.</td><td></td></tr>
</table>

Radioles 2				*Voorbeeld*
Les 2. Ster. Het Nederlandse schoolsysteem Datum: …………………..				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *“We herhalen het gesprek en de woorden nog een keer. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met praten over de toekomst.*	
10’	Herhalen		Herhaal de zinnen van de gesprekken en de woorden. Laat de gesprekken nog een keer horen.	
5’	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening over het tweede gesprek. - Laat het gesprek nog een keer horen.	
10’	Meepraten		Laat Meepraten een paar keer horen.	
10’	Oefening		Doe de oefening over praten over de toekomst.	
5’	Oefening		Doe de extra oefening	
10’	Uitspraak	Interactie!	Oefen met de klanken.	
5’	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“Vandaag hebben we geluisterd naar Meepraten en naar een liedje. We hebben geoefend met praten over de toekomst. Volgende keer herhalen we het hele gesprek en de meeprater. Verder gaan we oefenen met de uitspraak.”*	

Radioles 3				*Voorbeeld*
Les 2. Ster. Het Nederlandse schoolsysteem Datum: …………………..				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5'	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *"We herhalen de meeprater. Verder oefenen we met de uitspraak. We gaan nog een keer luisteren naar het hele gesprek en we geven informatie en de tip van de week."*	
5'	Herhalen		Laat de meeprater nog een keer horen.	
10'	Uitspraak	Interactie!	Oefen met de klanken.	
5'	Het gesprek geheel		Laat het gehele gesprek horen (track 22). Stel eventueel nog vragen erover.	
5'	Stel de vraag van de week.		Luisteraars bellen met antwoorden. Bespreek de antwoorden.	
10'	Informatie		Laat de informatie horen. Bespreek de informatie.	
5'	De tip van de Week		Geef de tip van de week	
5'	Praktijkopdracht		Bespreek de praktijkopdracht.	
5'	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *"We hebben de uitspraak gedaan en informatie en tips gegeven. Volgende keer gaan we verder met een nieuwe les."*	
5'	Herhalen Inbellen	Interactie met luisteraars	Kijk nu of het nodig is te herhalen uit deze les. Laat Meepraten nog een keer horen. Vraag de luisteraar in te bellen met vragen en opmerkingen! Misschien is er meer tijd nodig voor de oefeningen. Geef dan een extra les over dit onderwerp.	

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum:				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

“Leer Nederlands!”
Les 2. Ster. Het Nederlandse schoolsysteem

BEGIN VAN DE LES

Laat track 13 + 14 van de CD horen.

Track 13

JINGLE

Track 14

Dit is Les 2 van de Sterlessen. Het Nederlandse schoolsysteem.

INTRODUCTIE

Bespreek de praktijkopdracht van de vorige les.

Dit was de opdracht:
Zoek de website van uw zorgverzekering op
- Bij welke verzekeringsmaatschappij heeft u uw zorgverzekering?
- Zoek op internet de website van uw zorgverzekeringsmaatschappij op. Misschien kunt u het internetadres vinden op de brieven of de polis van de zorgverzekering, anders kunt u de naam van de verzekeringsmaatschappij intypen in google.
- Welke verzekeringen biedt die verzekeringsmaatschappij nog meer?
- Kent u dit soort verzekeringen? Probeer op de website te leren wat die andere verzekeringen allemaal betekenen. Of vraag het aan iemand die u kent.

Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken!
Bespreek de antwoorden.
- Vraag de beller of hij/zij de website van uw verzekeringsmaatschappij goed kon vinden. Vraag hoe hij die gevonden heeft (google, gokken, via briefpapier of email van de verzekeraar.)
- Houdt in uw hoofd bij welke verzekeringen de bellers allemaal noemen. Noem er twee die niet genoemd zijn (zorg-, auto-, reis-, aansprakelijkheids-, inboedel-, opstal-, woon-, rechtsbijstands-, arbeidsongeschiktheids-, uitvaart-, levensloop-).
- Vraag aan de beller of hij een van de door hem genoemde verzekeringen kan uitleggen.

- Vraag aan de beller of hij nog heeft gekeken naar zonverzekeringen. Maak er een beetje

grapjes over, over ‘zonverzekering’. Vraag bijvoorbeeld aan een Turkse of Ghanese beller of hij ook een zonverzekering afsluit als hij naar Turkije of Ghana gaat voor vakantie. Of stel in het algemeen de vraag of er mensen zijn in de wereld, bijvoorbeeld boeren, zouden zijn die graag een ‘regenverzekering’ zouden willen afsluiten.

Praat over het onderwerp van deze les.

- Deze les gaat over het Nederlandse schoolsysteem. Praat over welke school u of uw kinderen in Nederland hebben gedaan.
- Vertel dat kinderen in Nederland tot ze 16 zijn verplicht zijn naar school te gaan. En dat de meeste kinderen daarna nog een opleiding doen, tot ze 20 zijn of soms tot ze 24 of 28 zijn, bijvoorbeeld als ze arts willen worden.
- Voor kinderen tot 12 jaar zijn alle scholen gelijk. Daarna zijn er verschillen in het niveau van de scholen en kun je niet na elke school elke opleiding doen.

HET GESPREK DEEL 1

Laat nu track 15 horen. Het is het eerste deel van het gesprek.

Track 15

HET GESPREK DEEL 1

Het Nederlandse schoolsysteem
Zaineb is met haar zoon Yusuf bij de huisarts. Yusuf heeft pijn aan zijn oor. Ze praten ook over de toekomst van Yusuf. Luister goed. Wat wil Yusuf later worden?

Huisarts	Zo, laat mij maar eens kijken in je oor. Dat doe ik met een apparaatje. Vind je het eng?
Yusuf	Nee.
Zaineb	Hij wil later ook dokter worden.
Huisarts	Echt waar, wil jij ook dokter worden? Vertel eens, hoe oud ben je?
Yusuf	Bijna 12.
Zaineb	Hij zit nog op de basisschool. Maar al vanaf dat hij in groep 1 zit, wil hij dokter worden.
Huisarts	Zozo, dat is niet niks. En in welke groep zit je nu?
Yusuf	Ik zit nu in groep 8. Ik ga volgend jaar naar de middelbare school.
Huisarts	En weet je al naar welke school je gaat? Je kan niet met elke school dokter worden, dat weet je hè?
Yusuf	Ja, ik wil naar het vwo, en dan als ik 18 jaar ben naar de universiteit om dokter te worden. Maar dat is wel moeilijk.
Zaineb	Ik hoop dat het lukt. De leraren op school zeggen dat hij wel goed kan leren.
Huisarts	Dat zou natuurlijk het mooiste zijn, als je zo graag dokter wil worden. Maar ook met andere scholen kun je later mensen helpen met hun gezondheid, wist je dat?

Yusuf Wat dan?

Huisarts Nou, stel nou dat het vwo niet lukt. Dan kun je naar de havo en daarna als je 17 bent een hogere beroepsopleiding volgen. Dan kan je bijvoorbeeld verpleegkundige worden in een ziekenhuis.
En er zijn ook veel kinderen die op een vmbo school zitten. Daar kan je al als je 15 of 16 jaar bent kiezen voor een beroepsopleiding, bijvoorbeeld doktersassistent of mensen thuis helpen in de Thuiszorg.

Zaineb Zie je nou wel, Yusuf, er zijn veel mogelijkheden.

Yusuf Maar Thuiszorg is toch niet hetzelfde als dokter worden? Ik wil dókter worden.

Huisarts Gelijk heb je, je moet niet al meteen opgeven.

Zaineb Hij is zo zenuwachtig dat hij misschien niet goed genoeg is! Hè Yusuf?

Yusuf Ja, het is best moeilijk. Er zijn veel kinderen die dokter willen worden. Ik weet niet of ik het haal.

Huisarts Weet je wat? Je gaat gewoon goed je best doen op school. Daar begint het mee. En als je geslaagd bent voor de middelbare school, ga je kijken welke opleiding je gaat doen.

Yusuf Ja…

Huisarts Maar ik heb vertrouwen in je: je wilt zó graag dokter worden, dat het je vast ook zal lukken.

Zaineb Ik ben het met de dokter eens: je kan goed leren, je wil graag en je doet flink je best op school. Meer kun je niet doen. De tijd zal het leren.

Huisarts En nu ga ik in je oor kijken. Hou je hoofd maar even scheef.

BESPREKING

Bespreek het eerste gesprek. Vertel wat er gebeurd is.
Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 16.
Bespreek de vraag die aan het begin van track 15 is gesteld.

De vraag was: Wat wil Yusuf later worden?
Het antwoord is: Hij wil later dokter worden.

Geef na track 15 een samenvatting van het gesprek.

Yusuf en zijn moeder zijn bij de dokter want Yusuf heeft pijn in zijn oor. De dokter vraagt Yusuf op wat voor school hij zit. Hij vertelt dat hij later dokter wil worden. Yusuf is bang dat het vwo te moeilijk is voor hem, want zonder vwo kan hij geen dokter worden.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: een diploma en halen.*

Laat nu track 16 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).
- P1: "Wat is een diploma halen, weet jij dat?
- P2: "Als je een diploma haalt, dan heb je je examen goed gedaan. Wat je weet en wat je kunt is goed genoeg. Je krijgt dan een diploma."

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 16.

Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

Track 16

DE WOORDEN

Zeg de woorden hardop voor u zelf. Dat is een goede manier om een nieuw woord niet te vergeten. Luister goed. Praat mee.

vanaf
[piep]
vanaf
Als je vanaf je vierde jaar op school zit, dan ben je naar school gegaan toen je vier jaar was en daarna ben je elk jaar naar school gegaan. Als je vanaf het strand naar huis loopt, dan begin je te lopen op het strand en je loopt net zo lang door tot je bij je huis bent.
Bijvoorbeeld: Al vanaf mijn 12^e lees ik heel veel.

de basisschool
[piep]
de basisschool
De basisschool is de school waar alle kinderen tussen 4 jaar en 12 jaar naartoe gaan. Vóór de basisschool kunnen kinderen naar de kinderopvang gaan. Na de basisschool gaan kinderen naar het voortgezet onderwijs.
Bijvoorbeeld: Op de basisschool leren kinderen lezen en rekenen, maar ook over geschiedenis en de natuur.

de middelbare school

[piep]
de middelbare school
De middelbare school is de school waar kinderen naartoe gaan als ze 12 of 13 jaar oud zijn. Soms zitten ze tot hun 16e jaar op de middelbare school en op sommige scholen zitten de kinderen tot ze 18 zijn.
Bijvoorbeeld: Op de middelbare school krijgen de leerlingen verschillende vakken, bijvoorbeeld Engels en wiskunde.
Een ander woord voor de middelbare school is: het voortgezet onderwijs.

de beroepsopleiding
[piep]
de beroepsopleiding
Een beroepsopleiding is een school waar de leerlingen een beroep leren, zoals automonteur, doktersassistent of kok. Voor de meeste beroepsopleidingen moeten leerlingen ten minste 16 of 17 jaar oud zijn.
Bijvoorbeeld: Mijn dochter doet eerst het vmbo, daarna gaat ze een beroepsopleiding voor secretaresse doen.

een diploma halen
[piep]
een diploma halen
Als je een diploma haalt, dan heb je je examen goed gedaan. Wat je weet en wat je kunt is goed genoeg. Je krijgt dan een diploma.
Bijvoorbeeld: Ik heb mijn diploma gehaald! Ik ben zo blij!
je best doen
[piep]
je best doen
Als je je best doet op school, dan werk je heel hard voor school. Je doet altijd je huiswerk, let goed op en zorgt dat je goed leert.
Bijvoorbeeld: Ik doe mijn best om zo goed mogelijk Nederlands te leren.

slagen
[piep]
slagen
Als je slaagt voor een examen, dan heb doe je je examen goed. Wat je weet en wat je kunt is goed genoeg. Als je geslaagd bent voor je examen, krijg je een diploma.
Bijvoorbeeld: Als je slaagt voor je rijexamen, mag je in mijn auto rijden.
Een ander woord voor slagen voor je examen is: je diploma halen

vertrouwen hebben in (iemand of iets)
[piep]
vertrouwen hebben in (iemand of iets)
Als je vertrouwen hebt in de toekomst van je kind, dan geloof je dat het goed gaat met je kind als hij volwassen is. Als je vertrouwen hebt in je rijexamen, dan geloof je dat je je rijexamen zal halen.
Bijvoorbeeld: Ik heb er vertrouwen in dat ik deze baan zal krijgen, want het gesprek met de chef ging heel goed.

lukken
[piep]

lukken
Als het lukt om elke dag te sporten, dan sport je elke dag, ook als je weinig tijd hebt of geen zin. Als het je lukt om te slagen voor je examen, dan ben je voor het examen geslaagd.
Bijvoorbeeld: Ik heb alle boeken goed geleerd en ik begrijp alles, dus ik denk dat mijn examen halen wel gaat lukken.

OEFENING BIJ GESPREK DEEL 1

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 15. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moet een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

1 Is Yusuf bang voor de dokter?
   ☐ Ja, hij is bang
   ☐ Nee, hij vindt de dokter niet eng

2 Op welke school zit Yusuf?
   a. Op het vwo
   b. Op de basisschool

3 Ben je ook dokter als je bij de Thuiszorg werkt?
   a. Ja, want dan helpt je ook mensen
   b. Nee, bij de Thuiszorg werken geen dokters

Dan kunt u het gesprek nog een keer laten horen.

HET GESPREK DEEL 2

Vertel dat het gesprek verder gaat en laat track 17 van de cd horen.

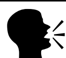
Track 17

HET GESPREK DEEL 2

Het Nederlandse schoolsysteem

De dokter kijkt in het oor van Yusuf. Luister goed. Wat vindt de dokter leuk om te doen in zijn vrije tijd?

Huisarts	Oh, ik zie het al. Je trommelvlies is ontstoken. Weet je wat een trommelvlies is?
Yusuf	Ja-a, een beetje.
Huisarts	Ga maar eens op internet kijken, daar kan je van alles op vinden. Kun je met internet werken?
Yusuf	Ja, tuurlijk! Ik heb ook laatst mijn broertje geholpen met een spreekbeurt voor school.
Huisarts	Zo! Da's knap. En je broertje, wil die ook dokter worden?
Yusuf	Nee, mijn broertje is een beetje dom. Die kan niet naar het vwo!
Zaineb	Nou zeg! Je broertje is helemaal niet dom. Maar hij is jonger dan jij, dus hij weet nog niet zo veel.
Huisarts	Maar ik ben toch slimmer dan hij?
Zaineb	Weet u wat het is, dokter? Sommige kinderen kunnen heel makkelijk leren, zoals Yusuf, en andere kinderen zijn gewoon veel beter met hun handen. Yusufs broertje kan niet lang stilzitten: die klimt in bomen, is altijd dingen aan het maken en aan het spelen.
Yusuf	Ja, hij is gek op auto's.
Huisarts	Nou, dan zal hij misschien een heel goede automonteur worden. Dan kan hij naar het vmbo en daarna een opleiding voor automonteur volgen.
Yusuf	Hè bah, je krijgt vieze handen van auto's. Als ik dokter ben, zal ik geen vieze handen krijgen.
Huisarts	Oh nee? Weet je Yusuf, wat ik in het weekend doe als ik vrij ben?
Yusuf	Nou?
Huisarts	Aan mijn auto sleutelen! Krijg ik lekker vieze handen. Door de week ben ik een dokter voor mensen en in het weekend een dokter voor auto's! Heerlijk mijn hoofd leegmaken!

BESPREKING

Bespreek het tweede gesprek. Vertel wat er gebeurd is.
Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 18.
Bespreek de vraag die aan het begin van track 17 is gesteld.

De vraag was: Wat vindt de dokter leuk om te doen in zijn vrije tijd?
Het antwoord is: Aan zijn auto sleutelen.

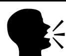
Geef na track 17 een samenvatting van het gesprek.

Yusuf vertelt de dokter dat hij af en toe zijn broertje helpt met huiswerk. Zij broertje is een ander soort kind dan Yusuf; Yusuf houdt van leren, zijn broertje houdt veel meer van dingen *doen*. Zijn broertje gaat dus waarschijnlijk naar een andere school dan Yusuf.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: met je handen werken.*

Laat nu track 18 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).
- P1: “Weet jij wat een spreekbeurt is?”
- P2: “Ja, dan vertelt een kind op school een verhaal aan de kinderen in zijn klas. Hij vertelt dan over een onderwerp waar hij veel van weet.’

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 18.

Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

 Track 18

DE WOORDEN
Leer elke dag drie woorden. Luister goed. Praat mee.

de spreekbeurt
[piep]
de spreekbeurt
Een spreekbeurt is een soort verhaal dat een kind op de basisschool moet vertellen aan de klas. Hij vertelt dan in de klas over een onderwerp waar hij veel van weet.
Bijvoorbeeld: Mijn spreekbeurt ging over mijn eigen land en over de kleren die wij dragen in mijn land.

slim
[piep]
slim
Een slim kind is een kind dat heel goed kan leren en goed kan denken.
Bijvoorbeeld: Dit kind is heel slim. Hij kan misschien naar het vwo en later aan de universiteit studeren.

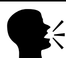
met je handen werken
[piep]
met je handen werken
Als je met je handen werkt, dan doe je dingen met je handen of met je lichaam. Je maakt dingen. Je bent bijvoorbeeld timmerman of automonteur.
Bijvoorbeeld: Ik vind het lekker om met mijn handen te werken, liever dan de hele dag achter een bureau zitten.

stilzitten
[piep]
stilzitten
Als je stil zit, dan zit je een lange tijd op dezelfde stoel. Kinderen die veel moeten leren, moeten lang stil kunnen zitten, omdat ze veel tijd nodig hebben voor lezen,en schrijven en leren.
Bijvoorbeeld: Mijn kind kan niet goed stilzitten. Na 10 minuten eten wil hij alweer opstaan en spelen.

een opleiding volgen
[piep]
een opleiding volgen
Als je een opleiding volgt, leer je voor een beroep. Je gaat naar school, je maakt huiswerk en je doet oefeningen, zodat je een beroep leert.
Bijvoorbeeld: Na mijn school ga ik een opleiding voor doktersassistent volgen.

door de week
[piep]
door de week
Door de week betekent op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en/of vrijdag. Een doordeweekse dag is een dag die niet in het weekend is. Dus geen zaterdag of zondag.
Bijvoorbeeld: Deze winkel is door de week open en in het weekend gesloten.

je hoofd leegmaken
[piep]
je hoofd leegmaken
Als je je hoofd leegmaakt, dan probeer je even niet te denken. Je gaat bijvoorbeeld iets maken met je handen, je gaat sporten of muziek maken. Als je je hoofd leegmaakt, ontspan je je hoofd.
Bijvoorbeeld: Ik heb alle formulieren ingevuld, ik heb er pijn in mijn hoofd van! Ik ga even lekker naar muziek luisteren om mijn hoofd leeg te maken.

OEFENING BIJ HET GESPREK DEEL 2

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 17. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moeten een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

1. Wie heeft er een spreekbeurt gehouden?
   a. Yusuf
   b. Yusufs broertje

2. Wie is er slimmer, Yusuf of zijn broertje?
   a. Yusuf
   b. Yusufs broertje

3. Wie vindt het erg om vieze handen te krijgen?
   a. Yusuf vind het erg, de dokter niet
   b. Yusuf en de dokter vinden het allebei erg

U kunt het gesprek nog een keer laten horen.

UITLEG MEEPRATEN

Laat track 19 horen.
Doe het zo:

- Laat de luisteraars eerst één keer alleen luisteren.
- Speel ‘Doe mee praat mee’ een paar keer af. Doe ook in de studio mee.
- U kunt de herhaling ook op een ander moment in de les doen. Zorg voor afwisseling!

<u>Let op de tijd!</u> De tijd voor meepraten is ongeveer 5 á 10 minuten.

<u>Track 19</u>

MEEPRATEN

Luister goed. Doe mee, praat mee.

A: Zeg, heb jij eigenlijk kinderen?
Zeg, heb jij eigenlijk kinderen?

B: En of, wel vier. En slim dat ze zijn!
En of, wel vier. En slim dat ze zijn!

A: Dat hebben ze natuurlijk van jou!?
Dat hebben ze natuurlijk van jou!?

Vertel eens, wat doet de oudste?
Vertel eens, wat doet de oudste?

B: Die is 20 en rechtenstudent.
Die is 20 en rechtenstudent.
.

A: Zo! Da's niet niks.
Zo! Da's niet niks

En wat doet de tweede?
En wat doet de tweede?

B: Die volgt een opleiding voor kok.
Die volgt een opleiding voor kok.

A: Een mooi beroep. En nummer 3?
Een mooi beroep. En nummer 3?

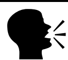
B: Die zit op het vmbo, zij wil kapster worden.
Die zit op het vmbo, zij wil kapster worden.

A: En de jongste, zit die nog op de basisschool?
En de jongste, zit die nog op de basisschool?

B: Inderdaad, die is pas 9.
Inderdaad, die is pas 9.

Wat die gaat doen, dat weet ik nog niet.
Wat die gaat doen, dat weet ik nog niet.

A: De tijd zal het leren.
De tijd zal het leren.

OEFENING

Vertel de luisteraars:
- Deze oefening gaat over praten over de toekomst.
- In het Nederlands kun je zeggen wat je in de toekomst gaat doen met 'gaan': 'Ik ga morgen boodschappen doen.'
- Maar je kunt ook het woord zullen gebruiken: 'Ik zal morgen boodschappen doen'.
- Er is wel een verschil tussen 'gaan' en 'zullen'. De betekenis van de zin verandert een beetje. Met 'gaan' is het iets wat je *wilt* gaan doen, met 'zullen' *beloof* je het te doen.

- We gaan ermee oefenen.
- U hoort een vraag: geef antwoord.
- Dan hoort u wat het goede antwoord is.

Laat dan track 20 horen. De luisteraars moeten na de piep een belofte doen met 'zullen'.

Track 20

DE OEFENING
Grammatica

Praten over de toekomst
Als je iets in de toekomst gaat doen, kun je dat in het Nederlands zeggen met de tegenwoordige tijd:

Ik **werk** morgen.
Overmorgen **heb** ik vrij

Je kunt ook over de toekomst praten met **gaan:**

Ik **ga** morgen werken.
Jullie **gaan** later studeren.

Ook kun je iets over de toekomst zeggen met het werkwoord 'zullen'. Bijvoorbeeld:

Ik **zal** morgen even naar jouw school bellen.
We **zullen** niets aan pappa vertellen.

Als je 'zullen' gebruikt, betekent dat vaak dat je iets in de toekomst gaat doen, dat je dat *belooft*. Je *belooft* iets te doen. 'We zullen niets aan pappa vertellen' is een belofte. Als de kinderen het tóch aan pappa vertellen, wordt de moeder waarschijnlijk boos.

'Zullen' is een onregelmatig werkwoord. Het is: ik zal, jij zal , u zult en hij zal, wij zullen, jullie zullen, zij zullen

We gaan nu oefenen. U hoort een verzoek. Iemand wil dat u iets doet. U belooft het te doen door te antwoorden met ‘ik zal’ of ‘wij zullen’.

Bijvoorbeeld:
Ga je goed leren voor je examen?
[piep]
Ja, ik zal goed leren voor mijn examen.

Doe nu de oefening. Luister goed en antwoordt met ‘ik zal’ of ‘wij zullen’.

1. Ga je een feestje geven als je slaagt?
Ja, [piep]
Ik zal een feestje geven als ik slaag.

2. Neem je morgen brood mee naar school?
Ja, [piep]
Ik zal morgen brood mee naar school nemen.

3. Help je vanavond je broertje met z’n huiswerk?
Ja, [piep]
Ik zal mijn broertje helpen met z’n huiswerk.

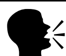
4. Doe je voorzichtig?
Ja, [piep]
Ik zal voorzichtig doen.

5. Maken jullie geen lawaai?
Nee, [piep]
We zullen geen lawaai maken.

6. Maak je je huiswerk nog af?
Ja, [piep]
Ik zal mijn huiswerk nog afmaken.

7. Blijf je niet te lang in bed liggen, morgen?
Nee, [piep]
Ik zal niet te lang in bed blijven liggen, morgen.

8. Kunnen jullie even stilzitten?
Ja, [piep]
We zullen even stilzitten.

EXTRA OEFENING

Deze oefening gaat over praten over de toekomst met zullen.

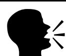
Doe het zo:
- Stel de andere lesgever een vraag.
- De andere lesgever geeft antwoord
- Bespreek andere mogelijke antwoorden
- Stel dan de vraag aan de luisteraar
- Die geeft voor zichzelf antwoord

Bijvoorbeeld:
P1: Beloof je dat je straks koffie voor me haalt?
P2: Ja, ik zal straks koffie voor je halen.

P2: En beloof jij dan dat je morgen taart voor me meeneemt?
P2: Ja, ik zal morgen taart voor je meenemen.

Luisteraars doen mee:
P1: Beloof je dat je de lesbrief maakt?
….
P2: Ja ik zal de lesbrief maken.

P1: Beloof je dat je dat je volgende week weer luistert?
…
P2. Ja, ik zal volgende week weer luisteren.

UITLEG

Leg bij Track 21 uit waar het over gaat. Het gaat over het uitdrukken van gevoel: wat hoor je in de melodie of intonatie van de woorden en zinnen bij verschillende emoties?

- U krijgt eerst een uitleg.
- Daarna gaat u oefenen.
- U hoort een zin, neutraal uitgesproken
- U krijgt de opdracht om die zin met een bepaalde emotie uit te spreken. U kunt het eerst zelf proberen.
- Daarna kunt u luisteren naar een voorbeeld en het nog eens proberen.

- Luister eerst naar het voorbeeld.

Laat dan track 21 horen. De luisteraars moeten na de piep de zin met de juiste emotie uitspreken. Daarna horen ze een voorbeeld en kunnen het nog eens proberen.

 Track 21

DE UITSPRAAK

Gevoel
Je kunt met de manier waarop je een woord uitspreekt laten horen wat je voelt. Zo kun je het woord 'nee' op verschillende manieren uitspreken. Luister maar:

Bijvoorbeeld:

Neutraal:	Nee, ik heb geen pen.
Heel vriendelijk:	Nee, ik weet niet waar de Bachstraat is.
Teleurgesteld:	Ah nee, wat zonde!
Streng:	Nee, je mag niet naar de film.
Boos:	**Nee**! Blijf van mijn tas af!
Geschrokken:	Nee! Niet weggooien!
Ongeduldig:	Nee-heeee!!! Laat dat nou liggen!
Verbaasd:	Nee? Wist je dat niet?
Kalmerend:	Nee, je hoeft niet bang te zijn.

Zo kun je ook zinnen op verschillende manieren uitspreken, zodat je ook laat horen wat je gevoel is.

Bijvoorbeeld:
(intonatie van vriendelijk verzoek) Kun je je spullen even opruimen?
(intonatie van kwade ouder) Kun je je spullen even opruimen?!

We gaan nu oefenen.
U hoort een zin. Let op met welk gevoel die zin moet worden gezegd.
Daarna probeert u die zin uit te spreken met dat gevoel.

Bijvoorbeeld:
Zeg boos: Nu ga je echt je best doen op school.
[piep]
(boos) Nu ga je echt je best doen op school!
[piep]
(boos) Nu ga je echt je best doen op school!

Doe nu de oefening. Luister goed en probeer de zin te zeggen met het juiste gevoel.

Zeg boos: Je broertje is helemaal niet dom.
[piep]
(boos) Je broertje is helemaal niet dom!
[piep]
(boos) Je broertje is helemaal niet dom!

Zeg teleurgesteld: Ben ik niet geslaagd?
[piep]
(teleurgesteld) Ben ik niet geslaagd?
[piep]

(teleurgesteld) Ben ik niet geslaagd?

Zeg kalmerend: Doe maar gewoon je best.
[piep]
(kalmerend) Doe maar gewoon je best
[piep]
(kalmerend) Doe maar gewoon je best

Zeg geschrokken: Ik ben vergeten me in te schrijven.
[piep]
(geschrokken) Ik ben vergeten me in te schrijven.
[piep]
(geschrokken) Ik ben vergeten me in te schrijven.

Zeg verbaasd: Wil jij ook dokter worden?
[piep]
(verbaasd) Wil jij ook dokter worden?
[piep]
(verbaasd) Wil jij ook dokter worden?

Laat nu Track 22 horen. Het is het gesprek in een normaal spreektempo.

Track 22

HET GESPREK

Luister nu naar het hele gesprek over Het Nederlandse schoolsysteem.

Huisarts	Zo, laat mij maar eens kijken in je oor. Dat doe ik met een apparaatje. Vind je het eng?
Yusuf	Nee.
Zaineb	Hij wil later ook dokter worden.
Huisarts	Echt waar, wil jij ook dokter worden? Vertel eens, hoe oud ben je?
Yusuf	Bijna 12.
Zaineb	Hij zit nog op de basisschool. Maar al vanaf dat hij in groep 1 zit, wil hij dokter worden.
Huisarts	Zozo, dat is niet niks. En in welke groep zit je nu?
Yusuf	Ik zit nu in groep 8. Ik ga volgend jaar naar de middelbare school.
Huisarts	En weet je al naar welke school je gaat? Je kan niet met elke school dokter worden, dat weet je hè?
Yusuf	Ja, ik wil naar het vwo, en dan als ik 18 jaar ben naar de universiteit om dokter te worden. Maar dat is wel moeilijk.
Zaineb	Ik hoop dat het lukt. De leraren op school zeggen dat hij wel goed kan leren.
Huisarts	Dat zou natuurlijk het mooiste zijn, als je zo graag dokter wil worden. Maar ook met andere scholen kun je later mensen helpen met hun gezondheid, wist je dat?
Yusuf	Wat dan?
Huisarts	Nou, stel nou dat het vwo niet lukt. Dan kun je naar de havo en daarna als je 17 bent een hogere beroepsopleiding volgen. Dan kan je bijvoorbeeld verpleegkundige worden in een ziekenhuis. En er zijn ook veel kinderen die op een vmbo school zitten. Daar kan je al als je 15 of 16 jaar bent kiezen voor een beroepsopleiding, bijvoorbeeld doktersassistent of mensen thuis helpen in de Thuiszorg.
Zaineb	Zie je nou wel, Yusuf, er zijn veel mogelijkheden.
Yusuf	Maar Thuiszorg is toch niet hetzelfde als dokter worden? Ik wil dókter worden.
Huisarts	Gelijk heb je, je moet niet al meteen opgeven.
Zaineb	Hij is zo zenuwachtig dat hij misschien niet goed genoeg is! Hè Yusuf?
Yusuf	Ja, het is best moeilijk. Er zijn veel kinderen die dokter willen worden. Ik weet niet of ik het haal.
Huisarts	Weet je wat? Je gaat gewoon goed je best doen op school. Daar begint het mee. En als je geslaagd bent voor de middelbare school, ga je kijken welke opleiding je gaat doen.

Yusuf Ja…

Huisarts Maar ik heb vertrouwen in je: je wilt zó graag dokter worden, dat het je vast ook zal lukken.

Zaineb Ik ben het met de dokter eens: je kan goed leren, je wil graag en je doet flink je best op school. Meer kun je niet doen. De tijd zal het leren.

Huisarts En nu ga ik in je oor kijken. Hou je hoofd maar even scheef.

Huisarts Oh, ik zie het al. Je trommelvlies is ontstoken. Weet je wat een trommelvlies is?

Yusuf Ja-a, een beetje.

Huisarts Ga maar eens op internet kijken, daar kan je van alles op vinden. Kun je met internet werken?

Yusuf Ja, tuurlijk! Ik heb ook laatst mijn broertje geholpen met een spreekbeurt voor school.

Huisarts Zo! Da's knap. En je broertje, wil die ook dokter worden?

Yusuf Nee, mijn broertje is een beetje dom. Die kan niet naar het vwo!

Zaineb Nou zeg! Je broertje is helemaal niet dom. Maar hij is jonger dan jij, dus hij weet nog niet zo veel.

Huisarts Maar ik ben toch slimmer dan hij?

Zaineb Weet u wat het is, dokter? Sommige kinderen kunnen heel makkelijk leren, zoals Yusuf, en andere kinderen zijn gewoon veel beter met hun handen. Yusufs broertje kan niet lang stilzitten: die klimt in bomen, is altijd dingen aan het maken en aan het spelen.

Yusuf Ja, hij is gek op auto's.

Huisarts Nou, dan zal hij misschien een heel goede automonteur worden. Dan kan hij naar het vmbo en daarna een opleiding voor automonteur volgen.

Yusuf Hè bah, je krijgt vieze handen van auto's. Als ik dokter ben, zal ik geen vieze handen krijgen.

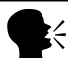
Huisarts Oh nee? Weet je Yusuf, wat ik in het weekend doe als ik vrij ben?

Yusuf Nou?

Huisarts Aan mijn auto sleutelen! Krijg ik lekker vieze handen. Door de week ben ik een dokter voor mensen en in het weekend een dokter voor auto's! Heerlijk mijn hoofd leegmaken!

 EXTRA OEFENING

Zoek een extra oefening uit de lesbrief die bij deze les hoort. Doe die in de studio met elkaar en stimuleer de luisteraars (kijkers) mee te doen.

VRAAG VAN DE WEEK

De vraag van de week is:
- Vanaf welke leeftijd moeten kinderen in Nederland naar school?

Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken!

Het antwoord is:
- “”Kinderen zijn vanaf hun 5e jaarleerplichtig. Dat wil zeggen dat ze naar school moeten als ze 5 jaar zijn geworden.”

In track 23 wordt aanvullende informatie gegeven bij het onderwerp van de les. U kunt hier een vertaling van geven. Natuurlijk kunt u hierbij ook extra informatie geven.

Track 23

DE INFORMATIE

Het Nederlandse schoolsysteem. Luister goed.

In Nederland gaan kinderen meestal naar school als ze vier jaar zijn. Ze komen dan in groep 1 van de basisschool. Kinderen kunnen al eerder naar de kinderopvang. Vanaf drie maanden kan een kind opgevangen worden in een crèche of een kinderdagverblijf. Sommige kinderen gaan een paar dagdelen per week spelen in de peuterspeelzaal. Dat is meestal vanaf twee jaar. Tot slot hebben veel scholen een voorschool waar kinderen vanaf drie of drieënhalf jaar terecht kunnen.

De basisschool duurt acht jaar, van groep 1 tot en met groep 8. Kinderen in groep 8 zijn 12 jaar. Op de basisschool leren kinderen lezen en schrijven en rekenen en ze leren nog veel andere dingen, zoals over biologie en geschiedenis. Heel kleine kinderen in groep 1 en 2 leren spelen, praten en luisteren naar elkaar en ze tekenen, kleuren, knippen en plakken. Maar ze bereiden zich ook al voor op leren lezen en schrijven.

Na de basisschool gaan kinderen naar de middelbare school, oftewel het voortgezet onderwijs. Dat is er in drie soorten; vmbo, havo en vwo. Kinderen die heel goed kunnen leren gaan naar het vwo, kinderen die juist heel goed met hun handen kunnen werken gaan naar het vmbo.

Na de middelbare school kunnen kinderen een opleiding gaan volgen. Kinderen met een diploma van het vmbo kunnen naar een beroepsopleiding, kinderen van de havo kunnen naar een hbo en kinderen van het vwo kunnen naar de universiteit.

Voor kinderen is het belangrijk dat ouders weten wat ze doen op school, dat de ouders vertrouwen hebben in hun kinderen en hen helpen goed hun best te doen op school. Kinderen met ouders die hen ondersteunen en geïnteresseerd zijn, hebben betere kansen voor de toekomst.

TIP VAN DE WEEK 1

Als u kinderen heeft, of neefjes en nichtjes, laat dan zien dat u school belangrijk vindt. Dat kan op verschillende manieren. Vraag bijvoorbeeld vaak hoe het op school gaat. Laat ook vaak merken dat het belangrijk is om goed je best te doen op school, voor later. Stimuleer ze om hun huiswerk te maken. En als ze moeite hebben met het huiswerk, denk dan niet dat ze het niet kunnen. Uw kind kan het wèl! Misschien heeft hij alleen wat hulp nodig. Probeer dan te helpen met huiswerk of zoek hulp bij kennissen.

TIP VAN DE WEEK 2

Als u kinderen heeft, zorg dan dat u vaak met de docenten praat over uw kind. Ga altijd naar het 10-minutengesprek op de basisschool van uw kind. Maak ook eens een afspraak met de mentor van de klas van uw kind op de middelbare school. Deze mensen kunnen u helpen te zien wat uw kind goed kan en waar u misschien uw kind en de school kan helpen.

TIP VAN DE WEEK 3

Taalkennis is heel belangrijk voor schoolsucces. Als u kinderen heeft, stimuleer uw kinderen dan veel te lezen. Van lezen leren zij steeds meer taal. Wordt lid van de bibliotheek.

Probeer ook in het Nederlands over de school en de lessen met uw kind te praten. Zo laat u zien dat u weet dat Nederlands belangrijk is voor uw kind.

TIP VAN DE WEEK 4

Om meer te oefenen met deze radioles kunt u **de lesbrief** printen via de website.
Maak de oefeningen en kijk naar de goede antwoorden. Ze staan achter in de lesbrief, vaak op p. 21 en 22.

GRAP VAN DE WEEK

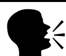
Vertel de grap van de week. Doe het bijvoorbeeld zo.

- P1: Weet je nog een grap?
- P2: Jazeker. Luister: ……(P2 vertelt de grap)
- P1: Hè?
- P2 vertelt het nog een keer.
- P1: O ja. Ik weet ook een grap! Veel leuker.
- P2: Vertel!

Dit is de grap van de week:

Wat is het verschil tussen een tandarts en een schooljuf?

De tandarts zegt mondje open en de juf zegt mondje dicht

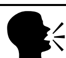

PRAKTIJKOPDRACHT

De opdracht bij deze les is: "Wat is de schoolcarrière van anderen?"

- Praat met twee mensen die in Nederland naar school zijn geweest, bijvoorbeeld een collega, uw eigen kind, een vriend of de vriend van een vriend, uw buurvrouw.
- Welke soort middelbare school hebben zij gedaan? Vmbo? Havo? Vwo? En hebben zij daarna nog een opleiding gedaan? Welke? Hoe lang duurde die opleiding?

De volgende les begint met een bespreking van de praktijkopdracht.

AFSLUITING LES

Vertel kort wat er deze les is gedaan.

- We hebben deze les geluisterd naar een tekst over het Nederlandse schoolsysteem.
- We hebben geoefend met aanwijzen met beloven met het woord 'zullen'.
- We hebben geoefend met emotie uitdrukken door je stem.

Op de website kunt u de uitzending nog eens beluisteren en u kunt er een lesbrief met extra oefeningen printen. Veel succes met uw Nederlands en tot de volgende keer!

Track 24

JINGLE

"Leer Nederlands!"
Les 3. Ster. De politiek in Nederland

Voorbereiding van de radioles
- Beluister samen de cd.
- Bekijk les 3 in de map.
- Deze les biedt leerstof voor drie radiolessen.

Hieronder ziet u een voorbeeld van drie lesvoorbereidingen.

<table>
<tr><td colspan="5">Radioles 1 Voorbeeld

Les 3. Ster. De politiek in Nederland</td></tr>
<tr><td colspan="5">Datum: …………………..</td></tr>
<tr><td>Tijd</td><td>Wat doe je?</td><td>Wie?</td><td>Bijzonderheden</td><td>Klaar?</td></tr>
<tr><td>5'</td><td>Intro</td><td></td><td>Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen. Bijvoorbeeld: "Vandaag gaan we verder met de lessen voor gevorderden. De les van vandaag gaat over de politiek in Nederland. We luisteren naar het gesprek, verder oefenen we met de woorden en doen we nog een extra oefening."</td><td></td></tr>
<tr><td>10'</td><td>Gesprek</td><td></td><td>- Introduceer het gesprek en laat het gesprek horen.
- Bespreek het gesprek na.</td><td></td></tr>
<tr><td>10'</td><td>De woorden</td><td>Interactie</td><td>- Laat de woorden één keer horen
- Stimuleer de luisteraars om thuis mee te doen.
- Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen. Vraag aan elkaar!
- Laat de woorden nog een keer horen.</td><td></td></tr>
<tr><td>10'</td><td>Oefening</td><td>Stel de vragen aan elkaar</td><td>- Doe de vragen van de oefening bij het gesprek
- Laat evt. het gesprek nog eens horen.</td><td></td></tr>
<tr><td>10'</td><td>Gesprek</td><td></td><td>- Introduceer het tweede deel van het gesprek en laat het horen.
- Bespreek het gesprek na.</td><td></td></tr>
<tr><td>5'</td><td>Woorden</td><td>Interactie</td><td>- Laat de woorden één keer horen
- Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen.</td><td></td></tr>
<tr><td>5'</td><td>Tips</td><td></td><td>Vertel de luisteraar over de lesbrief die ze kunnen printen via de website.</td><td></td></tr>
<tr><td>5'</td><td>Afsluiten</td><td></td><td>Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: "Vandaag hebben we naar twee delen van een gesprek over de politiek in Nederland geluisterd. We hebben de woorden geoefend. Volgende keer herhalen we het gesprek en de woorden. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met scheidbare werkwoorden."</td><td></td></tr>
</table>

Radioles 2 *Voorbeeld*

Les 3. Ster. De politiek in Nederland

Datum: …………………..

Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *“We herhalen het gesprek en de woorden nog een keer. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met scheidbare werkwoorden.”*	
10’	Herhalen		Herhaal de zinnen van de gesprekken en de woorden. Laat de gesprekken nog een keer horen.	
5’	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening over het tweede gesprek. - Laat het gesprek nog een keer horen.	
10’	Meepraten		Laat Meepraten een paar keer horen.	
10’	Oefening		Doe de oefening over ‘scheidbare werkwoorden.”	
5’	Oefening		Doe de extra oefening	
10’	Uitspraak	Interactie!	Oefen met de klanken.	
5’	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“Vandaag hebben we geluisterd naar Meepraten en naar een liedje. We hebben geoefend met scheidbare werkwoorden. Volgende keer herhalen we het hele gesprek en de meeprater. Verder gaan we oefenen met de uitspraak.”*	

Radioles 3 *Voorbeeld*

Les 3. Ster. De politiek in Nederland

Datum: …………………..

Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5'	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *"We herhalen de meeprater. Verder oefenen we met de uitspraak. We gaan nog een keer luisteren naar het hele gesprek en we geven informatie en de tip van de week."*	
5'	Herhalen		Laat de meeprater nog een keer horen.	
10'	Uitspraak	Interactie!	Oefen met de klanken.	
5'	Het gesprek geheel		Laat het gehele gesprek horen (track 10). Stel eventueel nog vragen erover.	
5'	Stel de vraag van de week.		Luisteraars bellen met antwoorden. Bespreek de antwoorden.	
10'	Informatie		Laat de informatie horen. Bespreek de informatie.	
5'	De tip van de Week		Geef de tip van de week	
5'	Praktijkopdracht		Bespreek de praktijkopdracht.	
5'	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *"We hebben de uitspraak gedaan en informatie en tips gegeven. Volgende keer gaan we verder met een nieuwe les."*	
5'	Herhalen Inbellen	Interactie met luisteraars	Kijk nu of het nodig is te herhalen uit deze les. Laat Meepraten nog een keer horen. Vraag de luisteraar in te bellen met vragen en opmerkingen! Misschien is er meer tijd nodig voor de oefeningen. Geef dan een extra les over dit onderwerp.	

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr.	Datum: ……………………			
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

“Leer Nederlands!”
Les 3. Ster. De politiek in Nederland

BEGIN VAN DE LES

Laat track 1 + 2 van de CD horen.

Track 1

JINGLE

Track 2

Dit is Les 3 van de Sterlessen. De politiek in Nederland

INTRODUCTIE

Bespreek de praktijkopdracht van de vorige les.

Dit was de opdracht:
Op welke school zijn zij geweest?
- Praat met twee mensen die in Nederland naar school zijn geweest, bijvoorbeeld een collega, uw eigen kind, een vriend of de vriend van een vriend, uw buurvrouw.
- Welke soort middelbare school hebben zij gedaan? Vmbo? Havo? Vwo?
- En hebben zij daarna nog een opleiding gedaan? Welke? Hoe lang duurde die opleiding?

Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken!
Bespreek de antwoorden.
- Met wie hebben zij gesproken?
- In welke taal heeft de beller gesproken met die persoon? In het Nederlands?
- Wat waren de antwoorden?
- Wat heeft de beller zelf voor school gedaan? Welk soort Nederlandse scholen en opleidingen zijn vergelijkbaar met wat hij of zij heeft gedaan?

Praat kort over het onderwerp van deze les.
- Deze les gaat over politiek in Nederland. We weten allemaal dat er heel veel politieke partijen zijn in Nederland en dat Nederlanders via verkiezingen de regering kiezen. Maar hoe gaat het tussen de verkiezingen en het maken van een nieuwe regering? En hoe gaan Nederlanders met politiek om?

HET GESPREK DEEL 1

Laat nu track 3 horen. Het is het eerste deel van het gesprek.

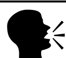
 Track 3

HET GESPREK DEEL 1

Dario en Farida zijn goede vrienden. Een keer per week spreken ze af om samen koffie te drinken. Luister goed. Discussiëren Nederlanders graag over politiek?

Dario	Moet je horen, ik heb gisteren toch zo iets raars meegemaakt! Ik was op een feestje en een paar mensen zaten te praten over politiek. Ik dacht: dat is leuk, ik ga er even bij zitten.
Farida	Het is maar wat je leuk vindt, ik houd niet van politiek. En al helemaal niet van politiek in Nederland.
Dario	Doe niet zo flauw, ik vind het hartstikke interessant en belangrijk! Maar het gekke was, toen ik zei dat ik op de VVD had gestemd, keek iedereen me zo raar aan, alsof ik vies was of zo.
Farida	Nou, dan waren het vast geen VVD-ers op dat feest.
Dario	Ja, dat was het misschien….
Farida	Je moet wel oppassen hoor, Nederlanders houden er niet van om over politiek te praten.
Dario	Maar ze deden het zelf! Ze hadden het over de bezuinigingen. Ik zei dat ik de plannen van de VVD juist heel goed vond. En toen zei iemand spottend: *je klinkt als een echte VVD-er*. Ik zei toen dat ik inderdaad op de VVD gestemd had. Maar weet je wat er toen gebeurde?
Farida	Nou?
Dario	Het gesprek viel ineens stil, helemaal stil! Waarom, wat heb ik nou verkeerd gedaan? We hadden het toch gewoon over politiek?
Farida	Weet je wat het is? Nederlanders willen alleen maar praten met mensen die het met ze eens zijn. Dus als je met iemand gezellig wilt praten, praat dan over een onderwerp waar je het allebei over eens bent. Dan kun je samen lekker klagen over de bezuinigingen. Of erger: over criminaliteit enzo. Let maar eens op. Mensen die het er niet mee eens zijn, die draaien zich om en gaan met iemand anders praten.
Dario	Maar je kunt toch wel proberen om iemand te overtuigen?
Farida	Dat heeft helemaal geen zin. Als iemand niet overtuigd wil worden, dan kun je praten wat je wilt, maar hij wordt het toch niet met je eens. Stel nu dat jij als VVD-er een vreselijke hekel hebt aan de Socialistische Partij en je leest in het verkiezingsprogramma een heel goed idee van die partij, dan ga je tóch niet op de SP stemmen. Waar of niet?
Dario	Hmmm, ja, inderdaad. Ik stem al jaren op de VVD. En ik ga écht niet op een linkse partij stemmen.
Farida	Ja, en dacht je dat ik ooit op de VVD zou stemmen?
Dario	Hé, waar stem jij eigenlijk op?

Farida	Ik stem al jaren niet. Weet je, PvdA, SP en Groen Links zijn me niet links genoeg. Dat is in mijn land wel anders, daar bestaat echt links wel. Maar daar is het weer gevaarlijk om over politiek te praten.
Dario	O ja. Waar ik vandaan kom, daar kun je wel over politiek praten. Maar soms maken mensen op feestjes ruzie als ze over politiek praten! En dan zeggen ze na afloop dat ze het een leuk feestje vonden. Ze gaan in ieder geval wél met elkaar in discussie.

BESPREKING

Bespreek het eerste gesprek. Vertel wat er gebeurd is.
Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 4.
Bespreek de vraag die aan het begin van track 3 is gesteld.

De vraag was: Discussiëren Nederlanders graag over politiek?
Het antwoord is: Nee, alleen als zij het met elkaar eens zijn…

Geef na track 3 een samenvatting van het gesprek.
Dario vertelt aan Farida dat hij op een feestje eens zei dat hij op de VVD had gestemd. De gasten, die helemaal niet van de VVD hielden, stopten met praten. Farida vertelt dat Nederlanders niet graag over politiek praten en dat discussiëren niet veel helpt om anderen tot een andere mening te brengen.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: stemmen op een partij, discussiëren over..*

Laat nu track 4 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).

P1: "Wat is partij, eigenlijk, kun jij dat uitleggen?"
P2: "Een partij is een groep mensen die dezelfde ideeën hebben over hoe het land het beste bestuurd kan worden. Er zijn veel politieke partijen in Nederland. Grote partijen zijn bijvoorbeeld de VVD, het CDA en de Partij van de Arbeid."

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 4.

Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

Track 4

DE WOORDEN

Leer elke dag zeven woorden. Luister goed. Doe mee.

de partij
[piep]
de partij
Een partij is een groep mensen die dezelfde ideeën hebben over hoe het land het beste bestuurd kan worden. Er zijn veel politieke partijen in Nederland. Grote partijen zijn bijvoorbeeld de VVD, het CDA en de Partij van de Arbeid.
Bijvoorbeeld: De VVD werd bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2010 de grootste partij.

de verkiezingen
[piep]
de verkiezingen
In Nederland zijn er verkiezingen. Daarbij kiezen de burgers wie de baas mag zijn in de politiek. In de verkiezingen ga je stemmen op een partij.
Bijvoorbeeld: De VVD heeft de verkiezingen gewonnen.

stemmen op
[piep]
stemmen op
Als je bij de verkiezingen op de VVD stemt, dan kies je voor de VVD. Dat doe je in een stemlokaal met een rood potlood of een stemcomputer.
Bijvoorbeeld: Ik heb op de Partij van de Arbeid gestemd.

bezuinigen
[piep]
bezuinigen
Als je bezuinigt, dan geef je minder geld uit aan iets, omdat je het geld ergens anders voor nodig hebt. Door te bezuinigen, spaar je geld.
Bijvoorbeeld: Het Kabinet gaat bezuinigen op de Kinderopvang. Ouders moeten meer betalen als hun kind naar de kinderopvang gaat.

spottend
[piep]
spottend
Als je spottend praat, maak je iets of iemand belachelijk.
Bijvoorbeeld: Je moet niet spottend praten over wat voor andere mensen heel belangrijk is.

stil vallen
[piep]
stil vallen
Als je stil valt, dan zeg je niets. Als een gesprek stil valt, dan zegt niemand meer iets. Het is meestal niet prettig als een gesprek stilvalt.
Bijvoorbeeld: Toen ik binnenkwam viel het gesprek stil. Ik vond dat heel vervelend, want het leek net of ze over mij aan het praten waren.

iemand overtuigen
[piep]
iemand overtuigen
Als je iemand overtuigt, dan praat je op zo'n manier, dat de andere persoon jouw mening overneemt. Als je iemand overtuigt van jouw plan, dan vindt die persoon aan het eind van het gesprek het ook een goed plan.
Bijvoorbeeld: De Tweede Kamer was niet overtuigd van het plan van de regering.

de discussie
[piep]
de discussie
Een discussie is een gesprek over een onderwerp waar mensen verschillende meningen over hebben. De mensen proberen in de discussie elkaar te overtuigen en ze proberen tot een oplossing te komen.
Bijvoorbeeld: Bij ons op het werk wordt een discussie gevoerd over de voor- en nadelen van telewerken.

OEFENING BIJ GESPREK DEEL 1

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 3. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moet een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

4 Wie houdt er van politiek?
   a. Farida
   b. Dario

5 Waar ging het gesprek op het feestje over?
   a. Over bezuinigingen
   b. Over de VVD

6 Op welke partij stemt Farida?
   a. Farida stemt op de Socialistische Partij.
   b. Farida stemt niet.

Dan kunt u het gesprek nog een keer laten horen.

HET GESPREK DEEL 2

Vertel dat het gesprek verder gaat en laat track 5 van de cd horen.

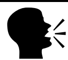
Track 5

HET GESPREK DEEL 2

Een week later komen de vrienden elkaar weer tegen.
Is de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen belangrijk voor het vormen van een nieuwe regering?

Dario	Ik heb nog eens opgelet hoe mensen in Nederland over politiek praten, en je hebt gelijk. Nederlanders weten niet hoe ze een goed debat moeten voeren!….. Dat was me nog nooit opgevallen. En ik ben nog wel zo geïnteresseerd in politiek!
Farida	Ik zei het toch, mensen praten alleen over dingen waar ze het mee eens zijn, ze discussiëren niet echt over politiek.
Dario	Ja, zo is het…
Farida	Maar eigenlijk snap ik zelf erg weinig van de partijpolitiek in Nederland hoor. Het is gewoon niet bij te houden! En de namen van de ministeries veranderen ook steeds!
Dario	Ja, dat is ontzettend verwarrend. Volgens mij heeft het te maken met de uitslag van de verkiezingen en de regering die dan gevormd wordt. Dan komen er ook weer allemaal nieuwe namen, en de ministers zijn natuurlijk anders en de ministeries krijgen soms andere namen. Ik volg het nieuws natuurlijk en ik kijk ook op internet. Dus dan weet ik vaak wel hoe de mensen en ministeries heten.
Farida	Ah! Ik kijk eigenlijk nooit op internet. Waar kijk jij dan?
Dario	Het handigste is om te zoeken via rijksoverheid.nl. Ik zocht laatst iets over paspoorten en verkiezingen. Voor de landelijke Tweede Kamerverkiezing moet je dus een Nederlands paspoort hebben en voor de Provinciale Staten ook, maar voor de gemeenteraadsverkiezingen niet. Wist jij dat?
Farida	Ja, dat wist ik wel, ik heb zelf namelijk geen Nederlands paspoort. Maar kun jij mij vertellen hoe het precies zit met al die partijen en de Tweede Kamer en de regering?
Dario	De Tweede Kamerverkiezingen zijn erg belangrijk. Als de VVD 30 procent van de stemmen krijgt, dan krijgt de VVD ook 30 procent van de zetels in de Tweede Kamer. En als het CDA dan 21% van de stemmen krijgt… hebben ze samen 51%. Dus meer dan de helft van de zetels. En dan kunnen ze samen een regering vormen en dan zijn ze de baas in het land. En als een van de partijen in de regering vindt dat er een andere indeling van ministeries moet komen, dan kunnen ze daarover

	onderhandelen. Zo viel integratie eerst onder Grote Stedenbeleid, toen onder Justitie, daarna onder VROM en nu valt integratie en immigratie onder Binnenlandse Zaken.
Farida	Wat weet jij veel, zeg! Help me nog even: wat doet de Tweede Kamer nou eigenlijk? Wat is het verschil met de regering?
Dario	De Tweede Kamer controleert de regering. In de regering zitten dus een paar partijen die samen de baas zijn, in de Tweede Kamer zitten àlle partijen die genoeg stemmen hebben gekregen. En al die partijen moeten de plannen van de regering goedkeuren. En ook de Eerste Kamer moet ze goedkeuren, en ze mogen ook niet in strijd zijn met de Europese wetten!
Farida	Tjonge, jonge. Ik ga ook maar eens op internet kijken…
Dario	Ja, je bent geïnteresseerd in politiek of niet!

BESPREKING

Bespreek het tweede gesprek. Vertel wat er gebeurd is.
Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 6.
Bespreek de vraag die aan het begin van track 5 is gesteld.

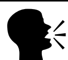
De vraag was: Is de uitslag van de Tweede Kamer verkiezingen belangrijk voor het vormen van een nieuwe regering
Het antwoord is: Ja, want de uitslag bepaalt hoeveel zetels de partijen krijgen. En partijen die samen de meerderheid van de zetels hebben, kunnen samen een regering vormen.

Geef na track 5 een samenvatting van het gesprek.
Dario weet veel van het politieke systeem in Nederland. Hij leest de krant en kijkt ook op internet. Hij vertelt Farida hoe het zit met de verkiezingen, met al die partijen, het vormen van de regering en de rol van de Tweede Kamer en de Eerste kamer.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: een regering vormen, over politiek praten..*

Laat nu track 6 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).

P1: “Een *debat* is toch een soort gesprek of zo?”
P2: “Ja, een debat is een gesprek over een bepaald onderwerp waarover verschillende meningen zijn.

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 6.

 <u>Let op de tijd!</u> De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

 <u>Track 6</u>

DE WOORDEN

Leer elke dag drie woorden. Luister goed. Praat mee.

Het debat
[piep]
Het debat
Een debat is een gesprek over een bepaald onderwerp waarover verschillende meningen zijn.
Bijvoorbeeld: Het debat tussen de lijsttrekkers van de grootste politieke partijen werd gewonnen door de Partij van de Arbeid.

de uitslag van de verkiezingen
[piep]
de uitslag van de verkiezingen
De uitslag van de verkiezingen is het resultaat van de verkiezingen. Als de stemmen geteld zijn, dan wordt de uitslag bekend. In de uitslag zie je welke partij de meeste stemmen gehaald heeft. Deze partij is dan de winnaar.
Bijvoorbeeld: De uitslag van de verkiezingen wordt op 12 juni bekend gemaakt. Dan pas zijn alle stemmen geteld.

een regering vormen
[piep]
een regering vormen
Als twee of drie politieke partijen een regering vormen, dan worden ze samen de baas in Nederland. De regering bestaat uit de koningin en de ministers. Na de verkiezingen gaan de grootste partijen met elkaar praten om te kijken of ze samen willen werken in de regering.
Bijvoorbeeld: De VVD en het CDA vormen samen de regering.

zoveel procent van de stemmen halen
[piep]
zoveel procent van de stemmen halen
Als je 30 procent van de stemmen haalt, dan heeft 30% procent van de mensen voor jou gekozen in een verkiezing. Dat betekent dat van elke 100 mensen er 30 op jou gestemd hebben.

Bijvoorbeeld: De Partij van de Arbeid heeft bij de verkiezingen 20 % van de stemmen gehaald.

onderhandelen over
[piep]
onderhandelen over
Als je onderhandelt, dan probeer je samen met een ander een oplossing te vinden waar je allebei tevreden mee bent. Als je een auto wilt kopen, kun je onderhandelen over de prijs. In de politiek onderhandelen partijen over hoe ze kunnen samenwerken in de regering.
Bijvoorbeeld: De VVD heeft met de Partij van de Arbeid en Groen Links onderhandeld over een nieuw kabinet.

vallen onder
[piep]
vallen onder
'Onder iets vallen' betekent: 'bij iets horen.'
Bijvoorbeeld: Het onderwijs valt nu onder het ministerie van OC en W.

in strijd zijn met
[piep]
In strijd zijn met
Als iets in strijd is met de regels, dan mag dat niet volgens de regels. Stelen is in strijd met de wet. En de plannen van de regering mogen niet in strijd zijn met de grondwet.
Bijvoorbeeld: De afspraken die je met je baas maakt over het loon en de vakantiedagen mogen niet in strijd zijn met de wet, zoals de wet op het minimumloon en de vakantiewet.

OEFENING BIJ HET GESPREK DEEL 2

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 5. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moeten een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

1. Moet je een Nederlands paspoort hebben om op de gemeenteraad te kunnen stemmen?
   a. Nee
   b. Ja

2. Wie beslist er welke ministeries er zijn en hoe die heten?
   a. De Tweede Kamer
   b. De regering

3. Welke partijen zitten er in de Tweede Kamer?
   a. Alle partijen van Nederland
   b. Alleen die partijen die genoeg stemmen hebben gekregen.

U kunt het gesprek nog een keer laten horen.

UITLEG MEEPRATEN

Laat track 7 horen.
Doe het zo:

- Laat de luisteraars eerst één keer alleen luisteren.
- Speel 'Doe mee praat mee' een paar keer af. Doe ook in de studio mee.
- U kunt de herhaling ook op een ander moment in de les doen. Zorg voor afwisseling!

Let op de tijd! De tijd voor meepraten is ongeveer 5 á 10 minuten.

Track 7

MEEPRATEN

Luister goed. Doe mee, praat mee.

A: Moet je eens horen!
Moet je eens horen!

B: Oh, vertel!
Oh, vertel!

A Ik heb **nou** toch wat meegemaakt!
Ik heb **nou** toch wat meegemaakt!

B Wat was er aan de hand, dan?
Wat was er aan de hand, dan?

A Ik zei iets het gesprek viel stil.
Ik zei iets het gesprek viel stil.

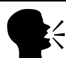
B Wat zei je dan?
Wat zei je dan?

A Dat zeg ik niet…
Dat zeg ik niet…

B Mij kun je toch vertrouwen.
Mij kun je toch vertrouwen.

A. Ik zei ik: "Ik stem niet, ik vind het onzin!"
Ik zei ik: "Ik stem niet, ik vind het onzin!"

B Ai! Daar word ik stil van…
Ai! Daar word ik stil van.…

OEFENING

Vertel de luisteraars:
- Deze oefening gaat over scheidbaar samengestelde werkwoorden, bijvoorbeeld het werkwoord meemaken wordt uit elkaar gehaald in: 'Ik maakte iets geks mee'.
- We hebben er in een eerdere les ook mee geoefend
- We gaan er nog eens mee oefenen.
- U hoort woorden, waarmee u zelf een zin moet maken
- Dan hoort u wat het goede zin met die woorden is.
- Luister eerst naar het voorbeeld.

Laat dan track 8 horen. De luisteraars moeten na de piep een zin maken met de woorden.

Track 8

DE OEFENING

Scheidbare werkwoorden

Sommige werkwoorden hebben twee delen. Luister naar het voorbeeld.
Je moet goed oppassen - Ik pas goed op — Ik heb goed opgepast.
Meemaken – ik maak veel mee – ik heb veel meegemaakt.
Opletten – ik let goed op – ik heb goed opgelet.
Tegenhouden – ik houd hem tegen – ik heb hem tegengehouden

Luister en zeg de zin na.
Ik heb iets geks meegemaakt.
Ik heb iets leuks meegemaakt.
Ik maak dit nooit meer mee.
Ik maak dit nooit meer mee.

Nu zelf. Maak de zin met 'ik'. Bijvoorbeeld: het boek omdraaien – Ik draai het boek om.

de bal tegenhouden	Ik [piep] …	Ik houd de bal tegen.
goed opletten	Ik [piep] …	Ik let goed op.
goed oppassen	Ik [piep] …	Ik pas goed op.
een feest meemaken	Ik [piep] …	Ik maak het feest mee.

Nu doen we het nog een keer, maar dan in de voltooide tijd.
U hoort een zin. Maak een zin die begin met 'ik heb'.

Ik maak veel mee	Ik heb [piep] …	Ik heb veel meegemaakt
Ik let goed op	Ik heb [piep] …	Ik heb goed opgelet.
Ik draai me om	Ik heb [piep] …	Ik heb me omgedraaid.
Ik houd hem tegen	Ik heb [piep] …	Ik heb hem tegengehouden.

EXTRA OEFENING

Deze oefening gaat over scheidbaar samengestelde werkwoorden.
Doe het zo:
- Stel de andere lesgever een vraag.
- De andere lesgever geeft antwoord
- Bespreek andere mogelijke antwoorden
- Stel dan de vraag aan de luisteraar
- Die geeft voor zichzelf antwoord

Bijvoorbeeld:
P1: Zeg, zit jij nog wel een beetje op te letten? En denk jij dat de luisteraars nog een beetje opletten?
P2: Ik let wel op hoor! En volgens mij letten de luisteraars ook goed op.

P2: Maar ehh, heb jij dan nooit dat je gedachten afdwalen, dat je aan iets anders gaat denken?
P1: Nou, mijn gedachten dwalen niet af hoor! Ik blijf bij de les. Maar ik weet niet of de gedachten van de luisteraars wel eens afdwalen.

Luisteraars doen mee:
P1: Luisteraars, dwalen jullie gedachten wel eens af tijdens de les? Of kun je je gedachten goed bij de les houden?
….
P2: Nou, ik kan mijn gedachten goed bij de les houden hoor!

P1: En luisteraars, letten jullie ook altijd goed op? Kunnen jullie je gedachten bij de les houden?
…
P2. De luisteraar let altijd op hoor, ik weet het zeker. Jammer dat we de antwoorden niet kunnen horen.

UITLEG

Leg bij Track 9 uit waar het over gaat. Het gaat over het woordje 'hoor'.
- Met het woordje *hoor* geef je een soort bevestiging aan wat je zegt.
- En als je het woord gebruikt, moet je ook een speciale melodie gebruiken.

Oefen eerst in de studio. Maak er een les van. Doe het zo.
Presentator 1 vraagt aan presentator 2:
- P1: Wat vind jij van deze les?
- P2: Ik vind het leuk, hoor!
- P1: En moeilijk?
- P2: Nee, maar het gaat wel snel, hoor!
- P1: [langzaam met overdreven intonatie:] hooo-ooor?
- P2: ja, hoooo-oooor!

Laat dan track 8 horen. De luisteraars moeten na de piep de zin nazeggen met de goede melodie.

Track 9

DE UITSPRAAK

Echt waar, hoor!

Als je heel kort je mening wilt geven over wat iemand gezegd heeft, kun je vaak het woord 'hoor' gebruiken. Het woord 'hoor' heeft een speciale toon. De toon gaat eerst naar beneden en dan weer omhoog.

Luister naar het voorbeeld:
Ingewikkeld, hoor!
Lastig, hoor!

Hoort u de toon? Bij 'hoor' gaat die toon eerst naar beneden en dan weer omhoog. Probeer het nu zelf:

Luister en zeg na:

1. Leuk, hoor.	[piep] …	Leuk, hoor
2. Moeilijk, hoor	[piep] …	Moeilijk, hoor.
3. Verwarrend, hoor	[piep] …	Verwarrend, hoor.
4. Lastig, hoor	[piep] …	Lastig, hoor

Nu zelf. Luister goed en herhaal het woord met 'hoor' erachter.

1. moeilijk	[piep] …	Moeilijk, hoor
2. vervelend	[piep] …	vervelend, hoor
3. leuk	[piep] …	leuk, hoor
4. interessant	[piep] …	interessant, hoor
5. irritant	[piep] …	irritant, hoor
6. saai	[piep] …	saai, hoor
7. verwarrend	[piep] …	verwarrend, hoor

Laat nu Track 10 horen.

 Track 10

HET GESPREK

Luister nu naar het hele gesprek over politiek.

Dario	Moet je horen, ik heb gisteren toch zo iets raars meegemaakt! Ik was op een feestje en een paar mensen zaten te praten over politiek. Ik dacht: dat is leuk, ik ga er even bij zitten.
Farida	Het is maar wat je leuk vindt, ik houd al niet van politiek. En al helemaal niet van politiek in Nederland.
Dario	Doe niet zo flauw, ik vind het hartstikke interessant en belangrijk! Maar het gekke was, toen ik zei dat ik op de VVD had gestemd, keek iedereen me zo raar aan, alsof ik vies was of zo.
Farida	Nou, dan waren het vast geen VVD-ers op dat feest.
Dario	Ja, dat was het misschien….
Farida	Je moet wel oppassen hoor, Nederlanders houden er niet van om over politiek te praten.
Dario	Maar ze deden het zelf! Ze hadden het over de bezuinigingen. Ik zei dat ik de plannen van de VVD juist heel goed vond. En toen zei iemand spottend: *je klinkt als een echte VVD-er*. Ik zei toen dat ik inderdaad op de VVD gestemd had. Maar weet je wat er toen gebeurde?
Farida	Nou?
Dario	Het gesprek viel ineens stil, helemaal stil! Waarom, wat heb ik nou verkeerd gedaan? We hadden het toch gewoon over politiek?
Farida	Weet je wat het is? Nederlanders willen alleen maar praten met mensen die het met ze eens zijn. Dus als je met iemand gezellig wilt praten, praat dan over een onderwerp waar je het allebei over eens bent. Dan kun je samen lekker klagen over de bezuinigingen. Of erger: over criminaliteit enzo. Let maar eens op. Mensen die het er niet mee eens zijn, die draaien zich om en gaan met iemand anders praten.
Dario	Maar je kunt toch wel proberen om iemand te overtuigen?
Farida	Dat heeft helemaal geen zin. Als iemand niet overtuigd wil worden, dan kun je praten wat je wilt, maar hij wordt het toch niet met je eens. Stel nu dat jij als VVD-er een vreselijke hekel hebt aan de Socialistische Partij en je leest in het verkiezingsprogramma een heel goed idee van die partij, dan ga je tóch niet op de SP stemmen. Waar of niet?
Dario	Hmmm, ja, inderdaad. Ik stem al jaren op de VVD. En ik ga écht niet op een linkse partij stemmen.
Farida	Ja, en dacht je dat ik ooit op de VVD zou stemmen?
Dario	Hé, waar stem jij eigenlijk op?
Farida	Ik stem al jaren niet. Weet je, PvdA, SP en Groen Links zijn me niet links genoeg. Dat is in mijn land wel anders, daar bestaat echt links wel. Maar daar is het weer gevaarlijk om over politiek te praten.
Dario	O ja. Waar ik vandaan kom, daar kun je wel over politiek praten. Maar soms maken mensen op feestjes ruzie als ze over politiek

praten! En dan zeggen ze na afloop dat ze het een leuk feestje vonden. Ze gaan in ieder geval wél met elkaar in discussie.

Dario	Ik heb nog eens opgelet hoe mensen in Nederland over politiek praten, en je hebt gelijk. Nederlanders weten niet hoe ze een goed debat moeten voeren!….. Dat was me nog nooit opgevallen. En ik ben nog wel zo geïnteresseerd in politiek!
Farida	Ik zei het toch, mensen praten alleen over dingen waar ze het mee eens zijn, ze discussiëren niet echt over politiek.
Dario	Ja, zo is het…
Farida	Maar eigenlijk snap ik zelf erg weinig van de partijpolitiek in Nederland hoor. Het is gewoon niet bij te houden! En de namen van de ministeries veranderen ook steeds!
Dario	Ja, dat is ontzettend verwarrend. Volgens mij heeft het te maken met de uitslag van de verkiezingen en de regering die dan gevormd wordt. Dan komen er ook weer allemaal nieuwe namen, en de ministers zijn natuurlijk anders en de ministeries krijgen soms andere namen. Ik volg het nieuws natuurlijk en ik kijk ook op internet. Dus dan weet ik vaak wel hoe de mensen en ministeries heten.
Farida	Ah! Ik kijk eigenlijk nooit op internet. Waar kijk jij dan?
Dario	Het handigste is om te zoeken via rijksoverheid.nl. Ik zocht laatst iets over paspoorten en verkiezingen. Voor de landelijke Tweede Kamerverkiezing moet je dus een Nederlands paspoort hebben en voor de Provinciale Staten ook, maar voor de gemeenteraadsverkiezingen niet. Wist jij dat?
Farida	Ja, dat wist ik wel, ik heb zelf namelijk geen Nederlands paspoort. Maar kun jij mij vertellen hoe het precies zit met al die partijen en de Tweede Kamer en de regering?
Dario	De Tweede Kamerverkiezingen zijn erg belangrijk. Als de VVD 30 procent van de stemmen krijgt, dan krijgt de VVD ook 30 procent van de zetels in de Tweede Kamer. En als het CDA dan 21% van de stemmen krijgt… hebben ze samen 51%. Dus meer dan de helft van de zetels. En dan kunnen ze samen een regering vormen en dan zijn ze de baas in het land. En als een van de partijen in de regering vindt dat er een andere indeling van ministeries moet komen, dan kunnen ze daarover onderhandelen. Zo viel Integratie eerst onder Grote Stedenbeleid, toen onder Justitie, daarna onder VROM en nu valt integratie en immigratie onder Binnenlandse Zaken.
Farida	Tjee. Wat weet jij veel, zeg! Help me nog even: wat doet de Tweede Kamer nou eigenlijk? Wat is het verschil met de regering?
Dario	De Tweede Kamer controleert de regering. In de regering zitten dus een paar partijen die samen de baas zijn, in de Tweede Kamer zitten àlle partijen die genoeg stemmen hebben gekregen. En al die partijen moeten de plannen van de regering goedkeuren. En ook de Eerste Kamer moet ze goedkeuren, en ze mogen ook niet in strijd zijn met de Europese wetten!
Farida	Tjonge, jonge. Ik ga ook maar eens op internet kijken…
Dario	Ja, je bent geïnteresseerd in politiek of niet!

 EXTRA OEFENING

Zoek een extra oefening uit de lesbrief die bij deze les hoort. Doe die in de studio met elkaar en stimuleer de luisteraars (kijkers) mee te doen.

 VRAAG VAN DE WEEK

De vraag van de week is:
- Welke partijen vormen nu samen de regering?"

 Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken!

Het antwoord is (in december 2010):
- "VVD en CDA. Zij vormen nu samen de regering. De PVV verleent gedoogsteun aan de regering, dat wil zeggen dat zij de VVD en CDA zullen helpen als hun plannen door de Tweede Kamer moeten worden goedgekeurd."

NB: op een andere moment is dit natuurlijk heel anders!

In track 11 wordt aanvullende informatie gegeven bij het onderwerp van de les. U kunt hier een vertaling van geven. Natuurlijk kunt u hierbij ook extra informatie geven.

 Track 11

DE INFORMATIE

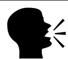
Hoe komt een regering tot stand?

Een keer in de vier jaar zijn er Tweede Kamerverkiezingen. In de Tweede Kamer zitten 150 mensen. Ze zitten in groepen van verschillende politieke partijen. Nederland kent heel veel politieke partijen, zoals: Groen Links, CDA, VVD, D66, PvdA, SP, SGP, en nog een paar kleinere.
Politieke partijen hebben programma's met plannen over bijvoorbeeld gezondheidszorg, het milieu, onderwijs en over wonen.
Als er verkiezingen komen, proberen de partijen zoveel mogelijk de aandacht van de kiezer te trekken. Er verschijnen bijvoorbeeld reclamespotjes op de tv. De leiders van de partijen treden op in discussieprogramma's. Ze hopen dat er op hun partij wordt gestemd, want dan maken ze een goede kans om met veel mensen in de Tweede Kamer te komen. Meer stemmen betekent namelijk: meer mensen van je eigen partij in de Kamer.

Wie mogen er stemmen? Alle mensen met een Nederlands paspoort van 18 jaar en ouder. 's Avonds worden alle stemmen geteld. De verkiezingsuitslag komt dezelfde avond of nacht op tv. Daarna kan er een nieuw Kabinet worden gevormd. Dat kabinet moet de steun hebben van meer dan de helft van de Tweede Kamer. Dus meer dan 75 zetels. Het is één partij nog nooit gelukt om meer dan 75 zetels te behalen.
Daarom maken twee of drie politieke partijen afspraken met elkaar en vormen ze het nieuwe kabinet, met hun ministers erin. Daarna kan het kabinet het land gaan regeren.

 TIP VAN DE WEEK 1

Kijk op www.rijksoverheid.nl als u meer wilt weten over het politieke systeem in Nederland.
Kijk op www.tweedekamer.nl als u wilt weten wat de Tweede Kamer doet.
Via de laatste website kun je de debatten, gesprekken in de Tweede Kamer live volgen.

 TIP VAN DE WEEK 2

Als u het politieke nieuws wilt bijhouden, kunt u natuurlijk de krant lezen. Maar op internet staan ook artikelen uit de kranten: www.nrc.nl, www.volkskrant.nl, www telegraaf.nl.
Als u elke dag één onderwerp kiest dat u wilt lezen en dat onderwerp in verschillende kranten op hun website opzoekt, krijg u dezelfde informatie op verschillende manieren Dat helpt om het te begrijpen en om taal te leren.

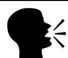
TIP VAN DE WEEK 3

Als u meer wilt weten over de politieke partijen in Nederland en met wie u het eens bent, kunt u, als er verkiezingen zijn, op www.kieswijzer.nl een testje doen. Daar staan dan onderwerpen op en u moet antwoorden wat u ervan vindt. Aan het eind van het testje ziet u met welke partijen u het eens bent.

TIP VAN DE WEEK 4

Om meer te oefenen met deze radioles kunt u **de lesbrief** printen via de website.
Maak de oefeningen en kijk naar de goede antwoorden. Ze staan achter in de lesbrief, vaak op p. 21 en 22.

GRAP VAN DE WEEK

Vertel de grap van de week. Doe het bijvoorbeeld zo.

- P1: Weet je nog een grap?
- P2: Jazeker. Luister: ……(P2 vertelt de grap)
- P1: Hè?
- P2 vertelt het nog een keer.
- P1: O ja. Ik weet ook een grap! Veel leuker.
- P2: Vertel!

Dit is de grap van de week:

Belasting
Een Amerikaanse toerist vraagt een voorbijganger naar de betekenis van de kleuren van de Nederlandse vlag. "Dat heeft alles te maken met de belastingen," krijgt hij te horen, "als we de aanslag in de bus krijgen worden we rood van woede en wanneer we het te betalen bedrag lezen trekken we wit weg om ons vervolgens blauw te betalen."
De Amerikaan antwoordt: "Bij ons is dat ongeveer hetzelfde, alleen zien wij er nog sterretjes bij.

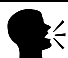

PRAKTIJKOPDRACHT

De opdracht bij deze les is: "Welke politieke partijen zitten er nu in de Tweede Kamer? En welke vier partijen hebben de meeste zetels?

- Kijk op www.tweedekamer.nl
- Of vraag kennissen om informatie.

De volgende les begint met een bespreking van de praktijkopdracht.

AFSLUITING LES

Vertel kort wat er deze les is gedaan.

- We hebben deze les geluisterd naar een tekst over politiek.
- We hebben geoefend met aanwijzen met scheidbare werkwoorden.
- We hebben geoefend met het woordje *hoor*.

Op de website kunt u de uitzending nog eens beluisteren en u kunt er een lesbrief met extra oefeningen printen. Veel succes met uw Nederlands en tot de volgende keer!

Track 12

JINGLE

“Leer Nederlands!”
Les 4. Ster. Nieuwe wetten

Voorbereiding van de radioles
- Beluister samen de cd.
- Bekijk les 4 in de map.
- Deze les biedt leerstof voor drie radiolessen.

Hieronder ziet u een voorbeeld van drie lesvoorbereidingen.

<u>Radioles 1</u> *Voorbeeld*

Les 4. Ster. Nieuwe wetten

Datum: …………………..

Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen. Bijvoorbeeld: *“Vandaag gaan we een nieuwe Sterles. De les van vandaag gaat over nieuwe wetten. We luisteren naar het gesprek, verder oefenen we met de woorden en doen we nog een extra oefening.”*	
10’	Gesprek		- Introduceer het gesprek en laat het gesprek horen. - Bespreek het gesprek na.	
10’	De woorden	Interactie	- Laat de woorden één keer horen - Stimuleer de luisteraars om thuis mee te doen. - Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen. Vraag aan elkaar! - Laat de woorden nog een keer horen.	
10’	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening bij het gesprek - Laat evt. het gesprek nog eens horen.	
10’	Gesprek		- Introduceer het tweede deel van het gesprek en laat het horen. - Bespreek het gesprek na.	
5’	Woorden	Interactie	- Laat de woorden één keer horen - Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen.	
5’	Tips		Vertel de luisteraar over de lesbrief die ze kunnen printen via de website.	
5'	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“Vandaag hebben we naar twee delen van een gesprek over nieuwe wetten geluisterd. We hebben de woorden geoefend. Volgende keer herhalen we het gesprek en de woorden. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met de volgorde van de woorden.”*	

Radioles 2 *Voorbeeld*

Les 4. Ster. Nieuwe wetten

Datum: …………………..

Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5'	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *"We herhalen het gesprek en de woorden nog een keer. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met de volgorde van de woorden."*	
10'	Herhalen		Herhaal de zinnen van de gesprekken en de woorden. Laat de gesprekken nog een keer horen.	
5'	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening over het tweede gesprek. - Laat het gesprek nog een keer horen.	
10'	Meepraten		Laat Meepraten een paar keer horen.	
10'	Oefening		Doe de oefening over de volgorde van de woorden in zinnen.	
10'	Uitspraak		Het accent	
5'	Oefening		Doe de extra oefening	
5'	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *"Vandaag hebben we geluisterd naar Meepraten en naar een liedje. We hebben geoefend met de volgorde van woorden in zinnen. Volgende keer herhalen we het hele gesprek en de meeprater. Verder gaan we oefenen met de uitspraak."*	

Radioles 3				*Voorbeeld*
Les 4. Ster. Nieuwe wetten				
Datum: …………………..				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *“We herhalen de meeprater. Verder oefenen we met de uitspraak. We gaan nog een keer luisteren naar het hele gesprek en we geven informatie en de tip van de week.”*	
5’	Herhalen		Laat de meeprater nog een keer horen.	
10’	Uitspraak	Interactie!	Laat de uitspraak nog een keer horen.	
5’	Het gesprek geheel		Laat het gehele gesprek horen (track 22). Stel eventueel nog vragen erover.	
5’	Stel de vraag van de week.		Luisteraars bellen met antwoorden. Bespreek de antwoorden.	
10’	Informatie		Laat de informatie horen. Bespreek de informaite.	
5’	De tip van de Week		Geef de tip van de week	
5’	Praktijkopdracht		Bespreek de praktijkopdracht.	
5’	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“We hebben de uitspraak gedaan en informatie en tips gegeven. Volgende keer gaan we verder met een nieuwe les.”*	
5’	Herhalen Inbellen	Interactie met luisteraars	Kijk nu of het nodig is te herhalen uit deze les. Laat Meepraten of het liedje nog een keer horen. Vraag de luisteraar in te bellen met vragen en opmerkingen! Misschien is er meer tijd nodig voor de oefeningen. Geef dan een extra les over dit onderwerp.	

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

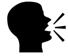
Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum:				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

“Leer Nederlands!”
Les 4. Ster. Nieuwe wetten

 BEGIN VAN DE LES

Laat track 13 + 14 van de CD horen.

 Track 14

JINGLE

 Track 14

Dit is Les 4 van de Sterlessen. Nieuwe wetten.

 INTRODUCTIE

Bespreek de praktijkopdracht van de vorige les.

Dit was de opdracht:
Welke politieke partijen zitten er nu in de Tweede Kamer? “
En welke vier partijen hebben de meeste zetels?

- Kijk op www.tweedekamer.nl
- Of vraag kennissen om informatie

 Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken! Bespreek de antwoorden.

Praat kort over het onderwerp van deze les.
- Welke partijen zitten volgens de luisteraars is de Tweede Kamer?
- Hoe hebben ze die informatie gevonden?
- Vul eventueel ontbrekende partijen zelf aan (in december 2010 zitten de volgende partijen in de TK: VVD, PvdA, PVV, CDA, SP, D66, Groen Links, Christen Unie, SGP en Partij voor de Dieren)
- De vier partijen met de meeste zetels zijn (december 2010): VVD, PvdA, PVV, CDA.

 HET GESPREK DEEL 1

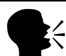
Laat nu track 15 horen. Het is het eerste deel van het gesprek.

 Track 15

HET GESPREK. Deel 1

Ali en Estrella zijn collega's. Ali heeft een vraag over de regels en wetten in Nederland. Luister goed. Blijven de wetten en regels in Nederland hetzelfde of veranderen ze steeds?

Ali	Hoi Estrella, weet jij hoe dat zit met de inkomenseis als je je vrouw uit het buitenland wilt laten overkomen?
Estrella	Die inkomenseis, die is toch afgeschaft?
Ali	Oh, hoezo? Wat bedoel je?
Estrella	Nou, dat is al weer een tijdje zo, hoor. Er was inderdaad een wet waarbij je minimaal 120% van het minimumloon moest verdienen, maar die is gelukkig afgeschaft. Volgens mij had het iets te maken met Europese regelgeving.
Ali	Wat zeg je, regelgeving, wat bedoel je?
Estrella	Eh… nou de regels en wetten.
Ali	O ja. Maar wat was er nou precies mee?
Estrella	Nou die wet dat je minimaal 120% moest verdienen, die is afgeschaft!
Ali	Nou, gelukkig maar. Mijn neef vroeg het me laatst en ik zei dat ik het voor hem zou uitzoeken. Hij maakte zich al zorgen of hij een extra baantje moest nemen om aan de inkomenseis te voldoen….
Estrella	Hoeft dus niet.
Ali	Gelukkig maar. Goed dat je het zegt. Maar hoe wéét jij dat eigenlijk? Al die wetten en regels!
Estrella	Ik vind het ook lastig hoor. Net als ik denk dat ik weet hoe het in elkaar zit, dan verandert het ook weer! Het is gewoon niet bij te houden!
Ali	Maar hoe komt dat nou?
Estrella	Ik weet ook niet precíes hoe het zit, maar ik vind het wel leuk om het uit te zoeken. Weet je wat? Als we allebei op internet gaan zoeken en morgen nog even bij elkaar komen, dan komen we er misschien samen uit.
Ali	Oké, ik zie je morgen!

BESPREKING

Bespreek het eerste gesprek. Vertel wat er gebeurd is.
Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 16.
Bespreek de vraag die aan het begin van track 15 is gesteld.
De vraag was: Blijven de wetten en regels in Nederland steeds hetzelfde of veranderen ze steeds?
Het antwoord is: Ze veranderen steeds. Bijna elke regering maakt nieuwe wetten en vraagt toestemming aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer voor elke nieuwe wet.

Geef na track 16 een samenvatting van het gesprek.
Ali en Estrella praten over een wet die vroeger bestond, namelijk de wet over hoeveel je moet verdienen om een partner naar Nederland te mogen laten komen. Estrella weet dat de wet niet meer bestaat, die is afgeschaft. Zij zegt dat je goed moet opletten bij wetten, want wat nu een wet is, is vaak over een paar jaar weer anders.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: iemand laten overkomen.*

Laat nu track 16 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).

P1: "Wat is een inkomenseis?"
P2: "Je inkomen is het geld dat je verdient. Een eis is iets wat MOET. De inkomenseis is de eis die gesteld wordt aan je inkomen. Als de inkomenseis 1200 euro is, dan moet je minimaal 1200 euro verdienen. Meer mag ook, maar minder mag niet."

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 16.

Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

Track 16

DE WOORDEN

Leer elke dag zeven woorden. Luister goed. Praat mee.

de inkomenseis
[piep] …
de inkomenseis
Je inkomen is het geld dat je verdient. Een eis is iets wat MOET. De inkomenseis is de eis die gesteld wordt aan je inkomen. Als de inkomenseis 1200 euro is, dan moet je minimaal 1200 euro verdienen. Meer mag ook, maar minder mag niet.
Bijvoorbeeld: De inkomenseis om je partner uit het buitenland te halen was 120% van het minimumloon.

iemand laten overkomen
(piep)
iemand laten overkomen
Als je iemand uit het buitenland laat overkomen, dan vraag je aan die persoon of hij naar Nederland komt. Zo kun je je partner uit het buitenland laten overkomen.
Bijvoorbeeld: Veel bedrijven in de bouw laten werknemers uit het buitenland overkomen.

afschaffen, schafte af, heeft afgeschaft
[piep]
afschaffen, schafte af, heeft afgeschaft
Als je een regel afschaft, dan stop je er officieel mee. Als de regering een wet afschaft, dan besluit de regering dat de wet niet meer geldig is. Als een bedrijf de reiskostenvergoeding afschaft, dan stopt het bedrijf met het betalen van de reiskosten.
Bijvoorbeeld: In 1865 werd in Amerika de slavernij afgeschaft.

de regelgeving
[piep]
de regelgeving
De regelgeving zijn de officiële wetten en regels van de overheid.
Bijvoorbeeld: In de Europese regelgeving over de kwaliteit van de lucht staat hoeveel schadelijke stoffen er in de lucht mogen zitten.

voldoen aan
[piep]
voldoen aan
Als je voldoet aan de voorwaarden, dan heb je of doe je datgene wat ze van je vragen. Als een diploma een voorwaarde is voor een baan, dan heb je een diploma nodig om de baan te krijgen.
Bijvoorbeeld: U heeft geen diploma. Het spijt me zonder diploma, voldoet u niet aan de eisen.

we komen er wel uit
[piep]
We komen er wel uit
Als je ergens uitkomt, dan vind je een oplossing of een antwoord.
Bijvoorbeeld: Kom je er uit met dat formulier, of zal ik je even helpen?

OEFENING BIJ GESPREK DEEL 1

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 15. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

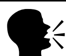
- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moet een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

7 Wat was vroeger de inkomenseis volgens de wet?
   a. Je moest minimaal 120% van het minimumloon verdienen.
   b. Het minimumloon was afgeschaft.

8 Wat vindt Estrella ervan dat al die wetten en regels?
   a. Ze vind het leuk.
   b. Ze vind het lastig.

9 Wat gaan Ali en Estrella morgen doen?
   a. Samen op internet uitzoeken hoe het zit.
   b. Samen praten over wat ze zelf hebben uitgezocht op internet.

Dan kunt u het gesprek nog een keer laten horen.

HET GESPREK DEEL 2

Vertel dat het gesprek verder gaat en laat track 17 van de cd horen.

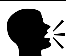

Track 17

HET GESPREK DEEL 2

Ali en Estrella zien elkaar de volgende dag weer. Ze hebben allebei op internet gezocht naar wetten en regels. Luister goed. Kan alleen de regering de wetten bedenken, of kan de Tweede Kamer dat ook?

Ali	Hoi Estrella, dat viel nog niet mee hoor, om iets te vinden over wetten en regels. Hoe is het bij jou gegaan?
Estrella	Nou, het was even zoeken, maar op de website www.tweedekamer.nl kon ik goede informatie vinden. Het is me een stuk duidelijker geworden. Zal ik proberen om het uit te leggen?
Ali	Als je wilt, heel graag!
Estrella	Ik zal proberen om het een beetje simpel te houden. Kijk, het zit zo…. Wetten zijn nodig om dingen te kunnen regelen in de maatschappij. We moeten nu eenmaal afspraken maken over bijvoorbeeld het verkeer, het onderwijs en de veiligheid. Omdat de maatschappij steeds verandert, moeten er nieuwe wetten komen, maar ook moeten oude wetten worden aangepast. De regering en de Tweede Kamer maken de wetten.
Ali	Eeeehhh, regering…. Tweede Kamer????
Estrella	De regering, dat zijn de ministers en de koningin. En de Tweede Kamer, dat noemen ze ook wel het Parlement. Goed…. de regering kan een voorstel doen, maar de Tweede Kamer kan ook een voorstel doen. Burgers kunnen bijvoorbeeld een brief schrijven aan een Tweede Kamerlid dat ze het helemaal niet eens zijn met een wet, en dan kan een Kamerlid een voorstel doen in de Tweede Kamer om een wet aan te passen. Ze doen dan een voorstel voor een wetswijziging. De Tweede Kamer moet dat goedkeuren. En als een meerderheid in de Tweede Kamer het een goed idee vindt, dan wordt het wetsvoorstel aangenomen. Daarna gaat het voorstel nog langs de Eerste Kamer (de Senaat), maar die mag alleen nog ja of nee zeggen. Maar er zijn ook nog Europese regels, en die zijn weer belangrijker dan de Nederlandse. Dus dan kan een wet toch weer worden afgeschaft. Dus zo kan het komen dat er eerst een wet was dat er een inkomenseis was om je partner over te laten komen, en dat die later weer is afgeschaft.
Ali	Oh ja, die inkomenseis, die was ik al lang weer vergeten…..

 BESPREKING

Bespreek het tweede gesprek. Vertel wat er gebeurd is.

Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 18.

Bespreek de vraag die aan het begin van track 17 is gesteld.

LET OP!!!
De vraag was: Kan alleen de regering de wetten bedenken, of kan de Tweede Kamer dat ook? Het antwoord is: Estrella zegt dat de Tweede Kamer ook wetten kan maken, **maar ze heeft ongelijk!** Alleen de regering kan nieuwe wetten bedenken of een voorstel doen voor een aangepaste wet. Wel kan de Tweede Kamer de regering vragen een wet aan te passen of een nieuwe wet te maken.

Geef na track 17 een samenvatting van het gesprek.
Estrella en Ali praten over het maken van nieuwe wetten. De regering maakt in principe nieuwe wetten, maar de mensen in het land kunnen ook aan de leden van de Tweede Kamer schrijven dat zij vinden dat een wet aangepast moet worden. De Tweede Kamer kan dan aan de regering vragen om die wet aan te passen of een nieuwe wet te maken.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

 De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

 WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: een wet en aanpassen. De regering past een wet aan.*

Laat nu track 18 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).
- P1: "Kun jij vertellen wat de *maatschappij* is?"
- P2: "De maatschappij is de samenleving. De Nederlandse maatschappij bestaat uit alle mensen die in Nederland wonen."

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 18.

 Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

 <u>Track 18</u>

DE WOORDEN

Leer elke dag drie woorden. Luister goed. Praat mee.

de maatschappij
[piep] …
de maatschappij
De maatschappij is de samenleving. De Nederlandse maatschappij bestaat uit alle mensen die in Nederland wonen.
Bijvoorbeeld: De Nederlandse maatschappij verandert heel snel.

aanpassen, paste aan, heeft aangepast
[piep]
aanpassen, paste aan, heeft aangepast
Als de regering een wet aanpast aan een nieuwe situatie, dan verandert de regering de wet een beetje. De regering maakt de wet dan zó, dat hij beter past bij de nieuwe situatie.
Bijvoorbeeld: De wet op de huurtoeslag is in 2010 aangepast.

de regering
[piep]
de regering
De regering bestaat uit de Koningin en alle ministers. De regering bestuurt het land en maakt wetten.
Bijvoorbeeld: In 2010 is er een nieuwe regering gekomen met CDA en VVD.

de Tweede Kamer
[piep]
de Tweede Kamer
De Tweede Kamer is de vertegenwoordiging van het volk. <u>De Tweede Kamer</u> heeft twee belangrijke taken: de *regering* controleren en samen met de regering wetten maken. Als de regering een nieuwe wet wil maken, dan moet de Tweede kamer die wet goedkeuren.
Bijvoorbeeld: De Tweede Kamer heeft het plan van de minister afgekeurd.

een voorstel doen
[piep]
een voorstel doen
Als je een voorstel doet, dan heb je een plan of een idee en je wilt dat de anderen het een goed plan vinden. De Tweede Kamer kan een voorstel doen om een wet te veranderen.
Bijvoorbeeld: Mijn baas heeft mij een voorstel gedaan. Als ik elke week 2 uur langer ga werken, kan ik sparen voor een lange zomervakantie.

de wetswijziging
[piep]
de wetswijziging
Een wetswijziging is een verandering in de wet. De wetten moeten steeds worden aangepast aan nieuwe situaties.

Bijvoorbeeld: Door een recente wetswijziging is er iets veranderd in de voorwaarden van de verzekering. Sommige zaken worden nu niet meer vergoed.

goedkeuren, keurde goed, heeft goedgekeurd
[piep]
goedkeuren, keurde goed, heeft goedgekeurd
Als je een plan goedkeurt, dan vind je het een goed plan en dat zeg je ook.
Bijvoorbeeld: Op 24 oktober heeft de Tweede Kamer het nieuwe wetsvoorstel goedgekeurd.

aannemen, nam aan, heeft aangenomen
[piep]
aannemen, nam aan, heeft aangenomen
Als een vergadering een voorstel aanneemt, dan zeggen de mensen in de vergadering dat het een goed voorstel is en dat ze zullen doen wat in het voorstel staat.
Bijvoorbeeld: Mijn voorstel om de werktijden te veranderen is door mijn baas aangenomen.

OEFENING BIJ HET GESPREK DEEL 2

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 17. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

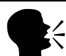
- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moeten een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

4. Begrijpt Estrella alles wat ze gelezen heeft?
    a. Ja, het is haar duidelijk geworden
    b. Nee, ze begrijpt maar een stukje

5. Wie zitten er in de regering?
    a. De ministers en de Tweede Kamer
    b. De koningin en de ministers

6. Welke regels zijn belangrijker, de Europese of de Nederlandse?
    a. De Europese
    b. De Nederlandse

U kunt het gesprek nog een keer laten horen.

UITLEG MEEPRATEN

Laat track 19 horen.

Doe het zo:
- Laat de luisteraars eerst één keer alleen luisteren.
- Speel 'Doe mee praat mee' een paar keer af. Doe ook in de studio mee.
- U kunt de herhaling ook op een ander moment in de les doen. Zorg voor afwisseling!

<u>Let op de tijd!</u> De tijd voor meepraten is ongeveer 5 á 10 minuten.

<u>Track 19</u>

MEEPRATEN

Luister goed. Doe mee, praat mee.

A: Weet jij hoe dat zit? Snap jij er wat van?
Weet jij hoe dat zit? Snap jij er wat van?

B. Waarvan? Wat bedoel je?
Waarvan? Wat bedoel je?

A. Die nieuwe wet en zo.
Die nieuwe wet en zo.

B. Die is alweer afgeschaft,
Die is alweer afgeschaft

A. Gelukkig maar, ik maakte me al zorgen.
Gelukkig maar, ik maakte me al zorgen.

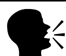
Hoe zit het dan wél?
Hoe zit het dan wél?

B. Ik kan het je uitleggen!
Ik kan het je uitleggen!

A. Als je wilt, heel graag!
Als je wilt, heel graag!

B. Ik zal het simpel te houden
Ik zal het simpel te houden.

A. Als dát kan, graag!
Als dát kan, graag!

OEFENING

Vertel de luisteraars:

- Deze oefening gaat over 'inversie': een verandering van woordvolgorde in zinnen.
- Je zegt: 'ik luister naar de radio', maar ook: morgen luister ik naar de radio. Dus in de eerste zin zeg je Ik luister en in de tweede zin Luister ik. Dat heet inversie. Dat komt omdat in dit soort zinnen het werkwoord altijd op de tweede plaatst staat.

- We gaan ermee oefenen.
- U hoort een vraag: geef antwoord.
- Dan hoort u wat het goede antwoord is.

- Luister eerst naar het voorbeeld.

Laat dan track 20 horen. De luisteraars moeten na de piep antwoord geven op de vraag en inversie toepassen.

Track 20

DE OEFENING

Grammatica. De volgorde in de zin: inversie
Inversie is het omdraaien van de volgorde van het onderwerp en het werkwoord in de zin. Luister naar de volgende zinnen:

Ik ga morgen naar Rotterdam.
Morgen ga ik naar Rotterdam.

Mijn broer woont daar.
Daar woont mijn broer.

Het is volgens hem een mooie stad.
Volgens hem is het een mooie stad.

We gaan daarna naar Den Haag.
Daarna gaan we naar Den Haag.

U hoorde steeds in de tweede zin een inversie, dus niet 'ik ga', maar 'ga ik'
'Ik ga morgen' werd: 'Morgen ga ik'. Nu zelf. U hoort een vraag en u geeft antwoord. Luister eerst naar het voorbeeld.

Bijvoorbeeld:
Ga je morgen naar Rotterdam?
Ja, [**piep**]
Ja, morgen ga ik naar Rotterdam.

Luister goed en geef antwoord met inversie

Ga je volgende week een voorstel doen?
Ja, volgende week [**piep**]
Ja, volgende week ga ik een voorstel doen?

Ga je volgende week op vakantie?
Ja, ….[**piep**]

Ja, volgende week ga ik op vakantie.

Hebben wij een goede regering volgens jou?
Ja, volgens mij [**piep**]
Ja, volgens mij hebben we een goede regering.

Is dit een goed plan volgens jou?
Ja, [**piep**]
Ja, volgens mij is dit een goed plan.

Komen jullie er samen wel uit?
Ja, samen [**piep**]
Ja, samen komen we er wel uit

Kunnen jullie samen een oplossing vinden?
Ja, [**piep**]
Ja, samen kunnen we een oplossing vinden.

Heb je dat boek op internet gekocht?
Ja, dat boek [**piep**]
Ja, dat boek heb ik op internet gekocht.

EXTRA OEFENING

Deze oefening gaat over inversie.

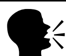
Doe het zo:
- Stel de andere lesgever een vraag.
- De andere lesgever geeft antwoord
- Bespreek andere mogelijke antwoorden
- Stel dan de vraag aan de luisteraar
- Die geeft voor zichzelf antwoord

Bijvoorbeeld:
P1: Ik ga morgen lang slapen, jij ook?
P2: Nee, morgen ga ik vroeg opstaan ./ Ja, morgen ga ik lang slapen
Of
P2: Nee, ik ga morgen juist vroeg opstaan. /Ja, ik ga morgen lang slapen

P1: Waarom ga jij zo vroeg opstaan morgen?
P2: Morgen ga ik gewoon werken
Of
P2: Ik ga morgen gewoon werken.

Luisteraars doen mee:
P1:Hoe laat ben je gaan slapen, gisteren?
….
P2:. Gisteren ben ik om 12 uur gaan slapen.
Of
P2: Ik ben gisteren om 12 uur gaan slapen.

P1: Ben je dan nu niet moe?
…
P2. Nee, nu ben ik helemaal niet moe. / Ja, nu ben ik heel erg moe
Of
P2: Nee, ik ben nu helemaal niet moe. /Ja, ik ben nu heel erg moe.

UITLEG

Leg bij Track 21 uit waar het over gaat. Het gaat over accent in werkwoorden.

- Het accent in scheidbaar samengestelde werkwoorden, zoals ‘opletten’ is anders dan bij andere werkwoorden, bijvoorbeeld ‘verkopen’.
- Bij scheidbaar samengestelde werkwoorden komt het accent op de eerst lettergreep.

- We gaan ermee oefenen.

- Luister eerst naar het voorbeeld.

Oefen eerst in de studio. Maak er een les van. Doe het zo.
Presentator 1 vraagt aan presentator 2:

- P1: Wat is goed: verkópen of vèrkopen?
- P2: Volgens mij verkópen: want je zegt ‘ik verkóóp mijn jas’
- P1: En is het dan ook invúllen?
- P2: Nee, want je zegt ‘ik vul het formulier in’, dus is het woord scheidbaar samengesteld. Dan zeg je ‘ínvullen’. Dan komt het accent op het eerste stukje
- P1: Dus ook ópletten, terúgbrengen, áánnemen, áftrekken.
- P2: Juist.

Laat dan track 21 horen. De luisteraars moeten na de piep het deel van het woord herhalen waar het accent op ligt. Daarna moeten ze de zinnen met het juiste accent nazeggen.

Track 21

DE UITSPRAAK
Het accent

Waar ligt het accent in het werkwoord ‘aanpassen’?
Bijvoorbeeld: De regering moet de wet aanpassen- De regering past de wet aan – De regering heeft de wet AANgepast.

Het werkwoord AANpassen heeft het accent op het eerste deel. Dit deel wordt iets harder, hoger en langer uitgesproken. Veel werkwoorden hebben het accent op het eerste deel. Luister maar naar de volgende werkwoorden:

OVERkomen – Dit bedrijf laat werknemers uit Polen OVERkomen.
AFschaffen – Deze wet is gelukkig AFgeschaft.
AANpassen – De wet is na een jaar weer AANgepast.
GOEDkeuren – De Tweede Kamer heeft de wet GOEDgekeurd.
UITleggen – De minister legt zijn standpunt UIT.

Deze werkwoorden zijn scheidbaar, de delen kunnen los van elkaar staan.

Andere woorden hebben geen accent op het eerste deel: Deze werkwoorden zijn niet scheidbaar.

verKOpen – Dit bedrijf gaat een afdeling verKOpen.
herHAlen – De minister heeft zijn standpunt herHAALD.
volDOEN – Ik kan niet aan de eisen volDOEN.

Luister nu naar de woorden. Herhaal het deel waar het accent op valt.
Bijvoorbeeld: beDANKen. [**piep**] … DANK

1. AANzetten [**piep**] …. AAN
2. AFkeuren [**piep**] … AF
3. BePAlen [**piep**] … PA
4. VoorKOmen [**piep**] … KO
5. GOEDkeuren [**piep**] … GOED
6. UITdelen [**piep**] … UIT
7. VerGAderen [**piep**] … GA
8. VerDWIJnen [**piep**] … DWIJ.
9. VOORbereiden [**piep**] … VOOR.
10. VOORstellen [**piep**] … VOOR.

Praat nu zelf. Luister goed en spreek na.

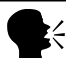
8. Ik heb de vergadering VOORbereid [**piep**] … Ik heb de vergadering VOORbereid
9. Het voorstel is AANgenomen [**piep**] … Het voorstel is AANgenomen
10. De wet is AFgeschaft [**piep**] … De wet is AFgeschaft
11. De machine is AANgezet [**piep**] … De machine is AANgezet
12. Het plan is GOEDgekeurd [**piep**] … Het plan is GOEDgekeurd

Praat nu zelf. Luister goed en spreek na.

1. Mijn baas heeft de werktijden bePAALD. [**piep**] …. Mijn baas heeft de werktijden bePAALD
2. Het bedrijf gaat deze vestiging verKOpen. [**piep**] …. Het bedrijf gaat deze vestiging verKOpen.
3. Deze functie gaat verDWIJnen. [**piep**] …. Deze functie gaat verDWIJnen.
4. Wij gaan morgen verGAderen. [**piep**] …. Wij gaan morgen verGAderen.
5. Ik wil de voorzitter beDANken. [**piep**] …. Ik wil de voorzitter beDANken.

Nu door elkaar

1. Kun je me verTELlen wat je beDOELt? [**piep**] ….. Kun je me verTELlen wat je beDOELt?
2. Kun je dit voor me UITzoeken? [**piep**] ….. Kun je dit voor me UITzoeken?
3. Al die wetten verANDeren steeds. [**piep**] ….. Al die wetten verANDeren steeds.
4. Ik weet niet hoe ik het BIJ kan houden. [**piep**] ….. Ik weet niet hoe ik het BIJ kan houden.
5. De wetten worden steeds weer AANgepast. [**piep**] ….. De wetten worden steeds weer AANgepast.

Laat nu Track 22 horen. Het is het gesprek in een normaal spreektempo.

Track 22

HET GESPREK

Luister nu naar het hele gesprek over Ali en Estrella over de regels en wetten in Nederland.

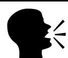
Ali	Hoi Estrella, weet jij hoe dat zit met de inkomenseis als je je vrouw uit het buitenland wilt laten overkomen?
Estrella	Die inkomenseis, die is toch afgeschaft?
Ali	Oh, hoezo? Wat bedoel je?
Estrella	Nou, dat is al weer een tijdje zo, hoor. Er was inderdaad een wet waarbij je minimaal 120% van het minimumloon moest verdienen, maar die is gelukkig afgeschaft. Volgens mij had het iets te maken met Europese regelgeving.
Ali	Wat zeg je, regelgeving, wat bedoel je?
Estrella	Eh… nou de regels en wetten.
Ali	O ja. Maar wat was er nou precies mee?
Estrella	Nou die wet dat je minimaal 120% moest verdienen, die is afgeschaft!
Ali	Nou, gelukkig maar. Mijn neef vroeg het me laatst en ik zei dat ik het voor hem zou uitzoeken. Hij maakte zich al zorgen of hij een extra baantje moest nemen om aan de inkomenseis te voldoen….
Estrella	Hoeft dus niet.
Ali	Gelukkig maar. Goed dat je het zegt. Maar hoe wéét jij dat eigenlijk? Al die wetten en regels!
Estrella	Ik vind het ook lastig hoor. Net als ik denk dat ik weet hoe het in elkaar zit, dan verandert het ook weer! Het is gewoon niet bij te houden!
Ali	Maar hoe komt dat nou?
Estrella	Ik weet ook niet precíes hoe het zit, maar ik vind het wel leuk om het uit te zoeken. Weet je wat? Als we allebei op internet gaan zoeken en morgen nog even bij elkaar komen, dan komen we er misschien samen uit.
Ali	Oké, ik zie je morgen!
Ali	Hoi Estrella, dat viel nog niet mee hoor, om iets te vinden over wetten en regels. Hoe is het bij jou gegaan?
Estrella	Nou, het was even zoeken, maar op de website www.tweedekamer.nl kon ik goede informatie vinden. Het is me een stuk duidelijker geworden. Zal ik proberen om het uit te leggen?
Ali	Als je wilt, heel graag!
Estrella	Ik zal proberen om het een beetje simpel te houden. Kijk, het zit zo….

	Wetten zijn nodig om dingen te kunnen regelen in de maatschappij. We moeten nu eenmaal afspraken maken over bijvoorbeeld het verkeer, het onderwijs en de veiligheid. Omdat de maatschappij steeds verandert, moeten er nieuwe wetten komen, maar ook moeten oude wetten worden aangepast. De regering en de Tweede Kamer maken de wetten.
Ali	Eeeehhh, regering…. Tweede Kamer????
Estrella	De regering, dat zijn de ministers en de koningin. En de Tweede Kamer, dat noemen ze ook wel het Parlement. Goed…. de regering kan een voorstel doen, maar de Tweede Kamer kan ook een voorstel doen. Burgers kunnen bijvoorbeeld een brief schrijven aan een Tweede Kamerlid dat ze het helemaal niet eens zijn met een wet, en dan kan een Kamerlid een voorstel doen in de Tweede Kamer om een wet aan te passen. Ze doen dan een voorstel voor een wetswijziging. De Tweede Kamer moet dat goedkeuren. En als een meerderheid in de Tweede Kamer het een goed idee vindt, dan wordt het wetsvoorstel aangenomen. Daarna gaat het voorstel nog langs de Eerste Kamer (de Senaat), maar die mag alleen nog ja of nee zeggen. Maar er zijn ook nog Europese regels, en die zijn weer belangrijker dan de Nederlandse. Dus dan kan een wet toch weer worden afgeschaft. Dus zo kan het komen dat er eerst een wet was dat er een inkomenseis was om je partner over te laten komen, en dat die later weer is afgeschaft.
Ali	Oh ja, die inkomenseis, die was ik al lang weer vergeten…..

EXTRA OEFENING

Zoek een extra oefening uit de lesbrief die bij deze les hoort. Doe die in de studio met elkaar en stimuleer de luisteraars (kijkers) mee te doen.

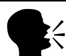
VRAAG VAN DE WEEK

De vraag van de week is:
- Hoe heet het ministerie dat gaat over de wetten over immigratie op het moment?

Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken!

Het antwoord is:
- (december 2010) “Het ministerie Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties. Dat ministerie heeft twee ministers. Eén ervan is de heer Gerd Leers, die minister is van Immigratie en Asiel.”
  Maar dit kan veranderen!

In track 23 wordt aanvullende informatie gegeven bij het onderwerp van de les. U kunt hier een vertaling van geven. Natuurlijk kunt u hierbij ook extra informatie geven.

Track 23

DE INFORMATIE

De wetten. Luister goed.

Onze maatschappij kan niet functioneren zonder afspraken of wetten. Over verkeer, economie, onderwijs, de rechten van jongeren, noem maar op. Omdat de maatschappij steeds verandert moeten er nieuwe wetten gemaakt worden of oude aangepast. En dat is een van de belangrijkste taken van de Tweede Kamer en de regering.

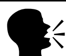
Welke stappen zijn er nodig om een wet te maken en welke rol speelt de Tweede Kamer daar bij? De Tweede Kamer krijgt regelmatig signalen over allerlei problemen in de samenleving. Daarover hoort zij van maatschappelijke organisaties of er komen meldingen van burgers of via de media.

De Kamerleden vragen de regering om nieuwe wettelijke regels te maken. Als de minister het eens is met de Kamerleden dan geeft de minister zijn ambtenaren de opdracht om een wetsvoorstel te maken. Het wetsvoorstel moet dan nog door de Tweede Kamer worden goedgekeurd. Soms zegt de Tweede Kamer dat het voorstel nog aangepast moet worden. Als het wetsvoorstel is goedgekeurd gaat het naar de Eerste Kamer. Als het wetsvoorstel ook in de Eerste Kamer is aangenomen, moet de nieuwe wet worden afgekondigd en in het Staatsblad worden geplaatst. De wet wordt ondertekend door de koningin en door de minister.

TIP VAN DE WEEK 1

Zoek op www.wikipedia.nl naar meer uitleg over de regering, wetten, de Eerste en de Tweede kamer.

TIP VAN DE WEEK 2

Kijk op www.tweedekamer.nl als u wilt lezen over hoe wetten worden gemaakt en wie ze goedkeurt.
Volg debatten van de Tweede Kamer live via die website.

TIP VAN DE WEEK 3

Wilt u volgen wat er in de Eerste Kamer gebeurt? Kijk dan op www.eerstekamer.nl.

TIP VAN DE WEEK 4

Om meer te oefenen met deze radioles kunt u **de lesbrief** printen via de website.
Maak de oefeningen en kijk naar de goede antwoorden. Ze staan achter in de lesbrief, vaak op p. 21 en 22.

GRAP VAN DE WEEK

Vertel de grap van de week. Doe het bijvoorbeeld zo.

- P1: Weet je nog een grap?
- P2: Jazeker. Luister: ……(P2 vertelt de grap)
- P1: Hè?
- P2 vertelt het nog een keer.
- P1: O ja. Ik weet ook een grap! Veel leuker.
- P2: Vertel!

Dit is de grap van de week:

Goedkoop parkeren
Een man staat voor de balie van een bank in Amsterdam en vraagt een lening van 2000 euro.
“Welke garanties kunt U geven,” vraagt de vrouw die hem te woord staat.
“Mijn nieuwe Mercedes staat voor de deur, “ zegt de man. “Ik ben over vier weken weer terug, hier zijn de sleutels.” Er volgt een administratieve afwikkeling en de man vertrekt.
Na vier weken komt de man terug en betaalt het geld terug, plus de rente van 40 euro. De vrouw achter de balie, die hem ook de vorige keer had geholpen, vraagt enigszins nieuwgierig: “Neemt U mij niet kwalijk, maar een vermogend man als U en een lening van 2000 euro?”
De man kijkt haar lachend aan en antwoordt: “Waar kan ik beter mijn auto voor 40 euro een maand lang veilig kunnen parkeren?”

PRAKTIJKOPDRACHT

De opdracht bij deze les is: “Zoek uit welke inkomenseis er nu geldt volgens de wet om een partner naar Nederland te mogen laten komen”

- Kijk op internet.
- Vraag het aan bekenden

De volgende les begint met een bespreking van de praktijkopdracht.

AFSLUITING LES

Vertel kort wat er deze les is gedaan.

- We hebben deze les geluisterd naar een tekst over nieuwe wetten.
- We hebben geoefend met aanwijzen met de volgorde van de woorden.
- We hebben geoefend met het woordaccent.

Op de website kunt u de uitzending nog eens beluisteren en u kunt er een lesbrief met extra oefeningen printen. Veel succes met uw Nederlands en tot de volgende keer!

Track 24

JINGLE

"Leer Nederlands!"
Les 5. Ster. Naturalisatie

Voorbereiding van de radioles
- Beluister samen de cd.
- Bekijk les 5 in de map.
- Deze les biedt leerstof voor drie radiolessen.

Hieronder ziet u een voorbeeld van drie lesvoorbereidingen.

Radioles 1 *Voorbeeld*

Les 5. Ster. Naturalisatie

Datum: …………………..

Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5'	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen. Bijvoorbeeld: *"Vandaag gaan we verder met de lessen voor gevorderden. De les van vandaag gaat over Naturalisatie. We luisteren naar het gesprek, verder oefenen we met de woorden en doen we nog een extra oefening."*	
10'	Gesprek		- Introduceer het gesprek en laat het gesprek horen. - Bespreek het gesprek na.	
10'	De woorden	Interactie	- Laat de woorden één keer horen - Stimuleer de luisteraars om thuis mee te doen. - Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen. Vraag aan elkaar! - Laat de woorden nog een keer horen.	
10'	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening bij het gesprek - Laat evt. het gesprek nog eens horen.	
10'	Gesprek		- Introduceer het tweede deel van het gesprek en laat het horen. - Bespreek het gesprek na.	
5'	Woorden	Interactie	- Laat de woorden één keer horen - Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen.	
5'	Tips		Vertel de luisteraar over de lesbrief die ze kunnen printen via de website.	
5'	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *"Vandaag hebben we naar twee delen van een gesprek over naturalisatie geluisterd. We hebben de woorden geoefend. Volgende keer herhalen we het gesprek en de woorden. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met de werkwoorden 'hebben' en 'zijn'.*	

Radioles 2				*Voorbeeld*
Les 5. Ster. Naturalisatie				
Datum: …………………..				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *“We herhalen het gesprek en de woorden nog een keer. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met de werkwoorden ‘hebben’ en ‘zijn’.*	
10’	Herhalen		Herhaal de zinnen van de gesprekken en de woorden. Laat de gesprekken nog een keer horen.	
5’	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening over het tweede gesprek. - Laat het gesprek nog een keer horen.	
10’	Meepraten		Laat Meepraten een paar keer horen.	
10’	Oefening		Doe de oefening over ‘hebben’ en ‘zijn’	
10’	Uitspraak		Oefen met de uitspraak van de lange woorden.	
5’	Oefening		Doe de extra oefening	
5’	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“Vandaag hebben we geluisterd naar Meepraten en naar de uitspraak. We hebben geoefend met de werkwoorden hebben en zijn. Volgende keer herhalen we het hele gesprek en de meeprater. Verder gaan we oefenen met de uitspraak.”*	

Radioles 3 *Voorbeeld*

Les 5. Ster. Naturalisatie

Datum: …………………..

Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *“We herhalen de meeprater. Verder oefenen we met de uitspraak. We gaan nog een keer luisteren naar het hele gesprek en we geven informatie en de tip van de week.”*	
5’	Herhalen		Laat de meeprater nog een keer horen.	
10’	Uitspraak	Interactie!	Oefen met de uitspraak van de lange woorden.	
5’	Het gesprek geheel		Laat het gehele gesprek horen (track 10). Stel eventueel nog vragen erover.	
5’	Stel de vraag van de week.		Luisteraars bellen met antwoorden. Bespreek de antwoorden.	
10’	Informatie		Laat de informatie horen. Bespreek de informatie.	
5’	De tip van de Week		Geef de tip van de week	
5’	Praktijkopdracht		Bespreek de praktijkopdracht.	
5’	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“We hebben de uitspraak gedaan en informatie en tips gegeven. Volgende keer gaan we verder met een nieuwe les.”*	
5’	Herhalen Inbellen	Interactie met luisteraars	Kijk nu of het nodig is te herhalen uit deze les. Laat Meepraten *of de uitspraak* nog een keer horen. Vraag de luisteraar in te bellen met vragen en opmerkingen! Misschien is er meer tijd nodig voor de oefeningen. Geef dan een extra les over dit onderwerp.	

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

“Leer Nederlands!”
Les 5. Ster. Naturalisatie

BEGIN VAN DE LES

Laat track 1 + 2 van de CD horen.

Track 1

JINGLE

Track 2

Dit is Les 5 van de Sterlessen. Naturalisatie

INTRODUCTIE

Bespreek de praktijkopdracht van de vorige les. Dit was een heel moeilijke opdracht!

Dit was de opdracht:

Zoek uit welke inkomenseis er nu geldt volgens de wet om een partner naar Nederland te mogen laten komen”
- Kijk op internet.
- Vraag het aan bekenden

 Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken! Bespreek de antwoorden.

Praat kort over het onderwerp van deze les.

- Er is geen eis gesteld aan het minimuminkomen
- Maar iemand mag geen bijstandsuitkering hebben.
- Hoe hebben de luisteraars die informatie gevonden?

HET GESPREK DEEL 1

Laat nu track 3 horen. Het is het eerste deel van het gesprek.

 Track 3

HET GESPREK DEEL 1
Een presentatie

Sidel en Ana wonen in Amsterdam. Zij zitten in dezelfde cursus voor het Staatsexamen NT2. Zij gaan een presentatie voor hun medecursisten houden over naturalisatie. Daarom zoeken zij informatie op de website van de gemeente Amsterdam. Luister goed. Kan iemand anders voor jou naar de gemeente om naturalisatie aan te vragen?

Sidel	Informatie over Naturalisatie. Laten we via Google zoeken. Typen we *Amsterdam* in en *Naturalisatie*. Doe jij maar.
Ana	Oké … Hup, meteen goed. 'Naturalisatie Amsterdam Homepage'! Dat is wat we zoeken.
Sidel	Ja. Laten we even kijken. Hier: *er zijn twee manieren om de Nederlandse nationaliteit te krijgen: via naturalisatie en via de optie procedure…* Nooit van gehoord.
Ana	Volgens mij is dat voor als je in Nederland geboren bent, die optie-procedure. Dat geldt voor ons niet. Wij moeten een aanvraag voor naturalisatie indienen.
Sidel	Oké, nou, op de website hebben ze het over de voorwaarden, de kosten en hoe je naturalisatie moet aanvragen. Laten we daarover vertellen in de groep.
Ana	Weet je wat? We printen de pagina van de website gewoon uit. En dan vertellen wij wat er staat. Dan leggen we de moeilijke woorden uit, bijvoorbeeld.
Sidel	Goed idee van je! We beginnen met de voorwaarden. Je moet boven de 18 zijn, je mag de afgelopen vier jaar geen straf of boete hebben gehad en je moet minimaal het inburgeringsexamen gehaald hebben.
Ana	Ja, en op A2!
Sidel	Ja, hèhè. Dat weet iedereen wel, denk ik. En pas dan, als je aan al die voorwaarden voldoet, kun je in aanmerking komen voor naturalisatie.
Ana	Ik stel voor dat ik daarover vertel, over de voorwaarden, dan ga ik nog preciezer lezen en precies vertellen hoe het zit. Dan kan jij daarna iets vertellen over het aanvragen van naturalisatie.
Sidel	Oké. Effe kijken… hoe vraag je naturalisatie aan…? Voor naturalisatie moet je zelf naar de gemeente toe en allerlei documenten tonen: een geldig paspoort, een geldige verblijfsvergunning en een geboorteakte.
Ana	En als je getrouwd of gescheiden bent moet je daar ook een bewijs van meenemen. En dat geef je dus allemaal af bij de gemeente.
Sidel	Juist. Dat is dus wat je moet doen om naturalisatie aan te vragen.

BESPREKING

Bespreek het eerste gesprek. Vertel wat er gebeurd is.

Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 4.

Bespreek de vraag die aan het begin van track 3 is gesteld.

De vraag was: Kan iemand anders voor jou naar de gemeente om naturalisatie aan te vragen? Het antwoord is: Nee, je moet zelf naar de vergunning om naturalisatie aan te vragen.

Geef na track 3 een samenvatting van het gesprek.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: een aanvraag indienen* en *in aanmerking komen voor*.

Laat nu track 4 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).
- P1: "Wat betekent 'in aanmerking komen voor'?"
- P2: "Als je in aanmerking komt voor bijvoorbeeld naturalisatie, dan kun je
- genaturaliseerd worden."

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 4.

Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

 Track 4

DE WOORDEN

Schrijf nieuwe woorden op een plakbriefje en plak dat op uw spiegel. Dat is een goede manier om woorden te leren. Luister goed. Praat mee.

gelden voor
[piep]
gelden voor
Als voor mensen met werk geldt dat zij belasting moeten betalen, dan moeten alle mensen die werk hebben belasting betalen. Voor die mensen is dat zo.
Bijvoorbeeld: Voor mensen met een Nederlands paspoort geldt, dat zij mogen stemmen bij de verkiezingen.

een aanvraag indienen
[piep]
een aanvraag indienen
Als je een aanvraag indient, dan doe je een aanvraag. Een aanvraag dien je vaak in door een formulier in te vullen en dat formulier op te sturen of af te geven.
Bijvoorbeeld: Als je je aanvraag indient, moet je een kopie van je paspoort meesturen.

boven de achttien zijn
[piep]
boven de achttien zijn
Als je boven de achttien bent, ben je ouder dan achttien jaar. Als je boven de 30 bent, ben je ouder dan 30 jaar.
Bijvoorbeeld: Mensen boven de achttien mogen in Nederland stemmen.

de afgelopen vier jaar
[piep]
de afgelopen vier jaar
Als je de afgelopen vier jaar niet op vakantie bent geweest, dan ben je vier jaar niet op vakantie geweest. Je was vijf jaar geleden voor het laatst op vakantie.
Bijvoorbeeld: De afgelopen vier jaar zijn er minder nieuwe mensen in Nederland komen wonen dan tien jaar geleden.

in aanmerking komen voor
[piep]
in aanmerking komen voor
Als je in aanmerking komt voor een woning, kun je die woning krijgen. Als je in aanmerking komt voor naturalisatie, kun je genaturaliseerd worden.
Bijvoorbeeld: Eindelijk kom ik in aanmerking voor naturalisatie. Ik heb alle documenten!

tonen
[piep]
tonen
Als je je paspoort toont, dan laat je je paspoort zien.
Bijvoorbeeld: Als je naturalisatie aanvraagt, moet je allemaal documenten kunnen tonen.

afgeven
[piep]
afgeven
Als je een formulier afgeeft bij de gemeente, dan geef je het formulier aan de gemeente. Je neemt het niet weer mee naar huis.
Bijvoorbeeld: Ik heb een portemonnee gevonden. Ik ga hem even afgeven bij de receptie.

gescheiden
[piep]
gescheiden
Als je gescheiden bent, dan was je eerst getrouwd met iemand en nu niet meer. Je bent niet meer samen met je man of je vrouw.
Bijvoorbeeld: Van elke vijf getrouwde stellen scheidt er later één.

OEFENING BIJ GESPREK DEEL 1

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 3. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moet een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

10 Waar zoeken Sidel en Ana naar informatie over naturalisatie?
   a. Bij de gemeente.
   b. Op internet.

11 Hoeveel manieren zijn er om de Nederlandse nationaliteit te krijgen?
   a. Eén. Je moet in Nederland geboren zijn.
   b. Twee. De optie-procedure of een naturalisatieaanvraag.

12 Wat zijn de voorwaarden om een naturalisatieaanvraag in te dienen?
   a. Je moet ouder dan 18 zijn, geen boetes of straf hebben gekregen en je inburgeringsexamen hebben gehaald.
   b. Je moet naar de gemeente toe om geldige documenten te tonen.

Dan kunt u het gesprek nog een keer laten horen.

HET GESPREK DEEL 2

Vertel dat het gesprek verder gaat en laat track 5 van de cd horen.

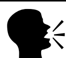
Track 5

HET GESPREK DEEL 2

Naturalisatie

Sidel en Ana zoeken informatie over naturalisatie op de website van de gemeente Amsterdam. Die informatie gaan zij presenteren aan hun medecursisten. Ze lezen nu over de procedure van de aanvraag. Luister goed. Moet je je nieuwe paspoort afhalen bij de koningin?

Sidel	Nou, en als je al je papieren heb ingeleverd, dan neemt de gemeente … ehhh, 'neemt de gemeente het verzoek in behandeling en stelt een advies op aan de IND'. Dus ze kijken weer naar al je papieren en vertellen dan de IND of zij vinden dat je wel of niet een Nederlands paspoort kunt krijgen?
Ana	Dat snap ik eigenlijk niet goed. Waarom moeten ze nou weer een advies geven? Als je aan de voorwaarden voldoet, kun je een aanvraag indienen, dus dan hoeven ze toch niet opnieuw een advies te geven?? Hoe zit dat?
Sidel	Weet ik veel?! Dat heet bureaucratie, die mensen moeten ergens hun geld mee verdienen…
Ana	Nou, en dan neemt de IND een beslissing oh nee, moet je kijken. De koningín neemt een beslissing, dus die krijgt ook nog al onze papieren.
Sidel	Welja, dat zei ik toch, al die mensen moeten toch ook hun geld verdienen!
Ana	Haha! Dat zal ze wel niet allemaal zelf doen. Ik kan me niet voorstellen dat de koningin al onze papieren gaat bekijken.
Sidel	Nee, dat lijkt me ook niet. Maar als je aanvraag wordt goedgekeurd, dan moet je je nieuwe paspoort wel persoonlijk afhalen bij de koningin, op het paleis!
Ana	Nee echt?! Dat wist ik helemaal niet! Dat zullen mijn kinderen fantastisch vinden!
Sidel	Grápje!
Ana	O. Jammer.

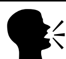
 BESPREKING

Bespreek het tweede gesprek. Vertel wat er gebeurd is.
Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 6.
Bespreek de vraag die aan het begin van track 5 is gesteld.

De vraag was: Moet je je nieuwe paspoort afhalen bij de koningin?
Het antwoord is: Nee, dat is niet waar. Het was een grapje van Sidel.

Geef na track 5 een samenvatting van het gesprek.
Laat het gesprek nu nog een keer horen.

 Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

 WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: verzoek* en *in behandeling nemen*.

Laat nu track 6 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).
- P1: “Wat is in behandeling nemen?”
- P2: “Als de gemeente je verzoek in behandeling neemt, dan gaan ze kijken naar je verzoek, of het allemaal in orde is en wat het besluit moet zijn.”

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 6.

 Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

 Track 6

DE WOORDEN

Schrijf elke dag vier nieuwe woorden op een Post-it briefje en leer die woorden. Luister goed. Doe mee.

het verzoek
[piep]
het verzoek

Als je een verzoek om naturalisatie doet, dan vraag je of je genaturaliseerd kan worden. Als je een verzoek om hulp doet, dan vraag je om hulp.
Bijvoorbeeld: Ik verzoek u vriendelijk uw voeten van de bank te halen.

in behandeling nemen
[piep]
in behandeling nemen
Als de gemeente jouw verzoek in behandeling neemt, dan gaat de gemeente aan het werk met jouw verzoek.
Bijvoorbeeld: Aanvragen voor een paspoort worden zo snel mogelijk in behandeling genomen.

een advies opstellen
[piep]
een advies opstellen
Als je een advies opstelt, dan denk je na over het advies dat je wilt geven en dat advies schrijf je op.
Bijvoorbeeld: De gemeente stelt een advies op voor de IND. De IND leest het advies en neemt een beslissing.

aan de voorwaarden voldoen
[piep]
aan de voorwaarden voldoen
Als je aan de voorwaarden voldoet, heb je alles wat nodig is om iets kunnen krijgen of iets te mogen doen.
Bijvoorbeeld: Ik heb nog geen naturalisatie aangevraagd, want er zijn zoveel voorwaarden… En ik voldoe niet aan al die voorwaarden.

zich iets kunnen voorstellen
[piep]
zich iets kunnen voorstellen
Als je je kunt voorstellen dat je kind later dokter wordt, dan denk je dat het mogelijk is dat je kind later dokter wordt.
Bijvoorbeeld: Ik kan me voorstellen dat je blij bent met je Nederlandse paspoort.

persoonlijk
[piep]
persoonlijk
Als je iets persoonlijk moet doen, dan moet je het zelf doen. Je kan het niet iemand anders laten doen.
Bijvoorbeeld: Een paspoort moet je altijd persoonlijk bij de gemeente aanvragen.

afhalen
[piep]
afhalen
Als je je kind gaat afhalen van school, dan ga je naar de school en je neemt je kind mee van de school.
Bijvoorbeeld: Uw nieuwe paspoort ligt klaar bij de gemeente, u kunt het komen afhalen.

OEFENING BIJ HET GESPREK DEEL 2

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 5. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moeten een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

7. Wat gebeurt er als je al je papieren voor een naturalisatieaanvraag hebt ingeleverd?
   a. De IND gaat kijken naar je verzoek.
   b. De gemeente stelt een advies op.

8. Wie neemt de beslissing over een naturalisatieprocedure?
   a. De IND
   b. De koningin

9. Ana wil graag haar paspoort bij de koningin ophalen.
   a. Ja. Haar kinderen zullen het geweldig vinden.
   b. Nee. Ze wil dat helemaal niet.

U kunt het gesprek nog een keer laten horen.

UITLEG MEEPRATEN

Laat track 7 horen.

Doe het zo:
- Laat de luisteraars eerst één keer alleen luisteren.
- Speel ‘Doe mee praat mee’ een paar keer af. Doe ook in de studio mee.
- U kunt de herhaling ook op een ander moment in de les doen. Zorg voor afwisseling!

Let op de tijd! De tijd voor meepraten is ongeveer 5 á 10 minuten.

 Track 7

MEEPRATEN

Luister goed. Doe mee, praat mee.

A: Zeg, hoe zit dat?
Zeg, hoe zit dat?
Kan ik me laten naturaliseren?
Kan ik me laten naturaliseren?

B: Als-je-aan alle voorwaarden voldoet.
Als-je-aan alle voorwaarden voldoet.

A: Wat zijn dan die voorwaarden?
Wat zijn dan die voorwaarden?

B: Je moet vijf jaar of langer in Nederland wonen…
Je moet vijf jaar of langer in Nederland wonen…

A: Mooi! Dat geldt dus voor mij.
Mooi! Dat geldt dus voor mij.

B: Je moet documenten hebben, paspoort, geboorteakte en nog meer…
Je moet documenten hebben, paspoort, geboorteakte en nog meer..

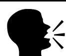
A: Ik heb de documenten en alle papieren. Dus dat is alles?
Ik heb de documenten en alle papieren. Dus dat is alles?

B: Én je moet bewijzen dat je Nederlands spreekt.
Én je moet bewijzen dat je Nederlands spreekt.

A: Nou ja! Ik ben in Nederland geboren!
Nou ja! Ik ben in Nederland geboren!

B: Is de optie-procedure niet wat voor jou?
Is de optie-procedure niet wat voor jou?

A: Optie-procedure? Nooit van gehoord!
Optie-procedure? Nooit van gehoord!

OEFENING

Vertel de luisteraars:
- Deze oefening gaat over ‘hebben’ en ‘zijn’ als hulpwerkwoorden van tijd.
Uitleg:
- Je gebruikt als je over het verleden praat vaak het hulpwerkwoord ‘hebben’, bijvoorbeeld: ‘ik heb een brief geschreven’, ‘we hebben veel gelachen’ .
Maar soms gebruik je ‘zijn’: ‘Ik ben vergeten boodschappen te doen’.

Wanneer gebruik je ‘hebben’ en wanneer gebruik je ‘zijn’?
Je gebruikt ‘zijn’ bij een werkwoord dat een verandering van situatie aangeeft, zoals: groeien, veranderen, sterven, verhuizen.

Voorbeeld:
Zij is net verhuisd naar Boxmeer.
Zij heeft zich gisteren ingeschreven bij de gemeente.

Meer voorbeelden:
Hebben
Hij heeft een huis gebouwd.
Ze hebben er niets van begrepen.

Zijn
Wat is ze veranderd, ik herkende haar niet.
De baby is flink gegroeid.

- Bij werkwoorden van bewegen (lopen, fietsen, rijden) gebruik je soms ‘hebben’ en soms ‘zijn’.
- Je gebruikt ‘hebben’ als alleen het bewegen wordt genoemd. (‘Ik heb gisteren gefietst’)
- Je gebruikt ‘zijn’ als je ook zegt waar je naartoe bent gegaan (‘Ik ben gisteren naar de winkel gefietst’)

Meer voorbeelden:
Hebben
Zij hebben deze zomer in Ierland gefietst.
Ik heb elke dag in de zee gezwommen.

Zijn
Ze zijn naar Dublin gefietst.
Ik ben naar de overkant gezwommen.

- We gaan ermee oefenen. Gewoon door zinnen na te zeggen. Zo gaat u wennen aan ‘hebben’ of ‘zijn’
- U hoort zin met ‘hebben’ of met ‘zijn.
- Zeg de zin na.
- Luister eerst naar het voorbeeld.

Laat dan track 8 horen. De luisteraars moeten na de piep de zin nazeggen.

 <u>Track 8</u>

DE OEFENING Grammatica

‘Hebben’ en ‘zijn’ als hulpwerkwoord.
Als je over het verleden praat, gebruik je vaak het hulpwerkwoord ‘hebben’, bijvoorbeeld: ‘Ik *heb* gisteren een brief geschreven’, ‘We *hebben* zaterdag op het feest zoveel gelachen.’
Maar soms gebruik je ‘zijn’: ′Ik *ben* gisteren op straat gevallen.’
Wanneer gebruik je ‘hebben’ en wanneer gebruik je ‘zijn’?
Je gebruikt ‘zijn’ bij een werkwoord dat een verandering van situatie aangeeft, zoals: vallen, groeien, veranderen, sterven, verhuizen.

Bijvoorbeeld:
Wij *zijn* net verhuisd naar Boxmeer.
Mijn zoon is hard gegroeid.

Bij werkwoorden van bewegen (lopen, fietsen, rijden) gebruik je soms ‘hebben’ en soms ‘zijn’. Je gebruikt ‘hebben’ als alleen het bewegen wordt genoemd. (‘Ik heb gisteren gefietst.’)
Je gebruikt ‘zijn’ als je ook zegt waar je naartoe bent gegaan (‘Ik ben gisteren naar de winkel gefietst.’)

Oefening, instructie
Leer het juiste gebruik van ‘hebben’ en ‘zijn’ door hele zinnen te leren. We gaan er nu mee oefenen.

Luister goed en zeg de zin na.

Heb jij naturalisatie aangevraagd?
(piep) ………………………………
[Pauze] Heb jij naturalisatie aangevraagd?

Ja, ik heb de papieren ingeleverd.
(piep) ………………………………
[Pauze] Ja, ik heb de papieren ingeleverd.

De koningin heeft de aanvraag goedgekeurd.
(piep) ………………………………
[Pauze] De koningin heeft de aanvraag goedgekeurd.

En gisteren ben ik naar de ceremonie gegaan!
(piep) ………………………………
[Pauze] En gisteren ben ik naar de ceremonie gegaan!

Dus je hebt een Nederlands paspoort gekregen?
(piep) ………………………………
[Pauze] Dus je hebt een Nederlands paspoort gekregen?
Nee, ik ben gisteren Nederlandse geworden!

(piep) ………………………………
[Pauze] Nee, ik ben gisteren Nederlandse geworden!

Ik ben net naar het gemeentehuis gefietst. Daar heb ik een paspoort aangevraagd.
(piep) ………………………………
[Pauze] Ik ben net naar het gemeentehuis gefietst. Daar heb ik een paspoort aangevraagd.

En? Ben je nu veranderd?
(piep) ………………………………
[Pauze]
En? Ben je nu veranderd?

EXTRA OEFENING

Deze oefening gaat over hebben en zijn als hulpwerkwoorden van tijd.

Doe het zo:
- Stel de andere lesgever een vraag.
- De andere lesgever geeft antwoord
- Bespreek andere mogelijke antwoorden
- Stel dan de vraag aan de luisteraar
- Die geeft voor zichzelf antwoord

Bijvoorbeeld:
P1: Zeg je 'Mijn haar is gegroeid' of 'Mijn haar heeft gegroeid'?
P2: Mijn haar IS gegroeid.
Reden: groeien geeft een verandering van situatie aan en werkwoorden die een verandering van situatie aangeven, gaan met 'zijn'. Het haar dat eerst kort was, is nu lang.

P1: En zeg je 'Het is vannacht gesneeuwd' of 'Het heeft vannacht gesneeuwd''?.
P2: Het heeft vannacht gesneeuwd.

P1: Zeg je 'Wanneer is hij overleden? Of 'Wanneer heeft hij overleden?"
P2: Wanneer is hij overleden.

Luisteraars doen mee:
P1: Zeg je: 'Hij is de hele nacht doorgewerkt' of 'Hij heeft de hele nacht doorgewerkt'?
….
P2: Hij heet de hele nacht doorgewerkt.

P1: Zeg je 'We zijn in het bos gewandeld' of 'We hebben in het bos gewandeld'?
…
P2. We hebben in het bos gewandeld

P1: En zeg je 'We zijn naar Arnhem gelopen of 'We hebben naar Arnhem gelopen?
…
P2. We zijn naar Arnhem gelopen

UITLEG

Leg bij Track 9 uit waar het over gaat. Het gaat over accent in lange woorden

- Elk woord heeft een hoofdaccent. Dat accent in het woord hoor je het duidelijkste. Bijvoorbeeld: wijziging en adres
- Als je twee woorden samenvoegt tot één lang woord, dan wordt in de hele lange woord toch weer één accent het belangrijkste.
- Waar komt het accent dan als je twee woorden samenvoegt? Het accent in het eerste woord van de twee samengevoegde woorden, wordt het belangrijkste. Dus als je wijziging en adres samenvoegt krijg je: adrEswijziging. De accenten in het woord ‘wijziging’ hoor je minder goed dan het accent in het woord ‘adres.

- We gaan nu oefenen.
- U hoort eerst losse woorden, daarna hoort u de twee woorden samen. Elke keer zegt u na wat u hoort.
- Daarna verandert de oefening een beetje. Dan hoort u weer twee woorden en moet u ze nazeggen. En dan zelf het lange woord met het goede accent uitspreken.

- Luister eerst naar het voorbeeld.

Oefen eerst in de studio. Maak er een les van. Doe het zo.
Presentator 1 vraagt aan presentator 2:

- P1: voeg een samen: radio en lssen
- P2: rAdiolEssen [spreek uit met twee keer een sterk accent]
- P1: Nee, je krijgt het accent vooral op het eerste woord. Probeer nog eens.
- P2: rAdiolessen
- P1: Ja, dat is beter. RAdiolessen.

Laat dan track 9 horen.

Track 9

DE UITSPRAAK
Het accent in lange woorden

In het Nederlands kun je hele lange woorden maken, bijvoorbeeld ‘naturalisatieprocedure’. Dat woord bestaat eigenlijk uit twee woorden, ‘naturaliSAtie’ en ‘proceDUre’. Deze oefening gaat over het accent in zo’n lang woord. Als je de twee woorden samenvoegt, is er namelijk maar één accent het belangrijkste. Luister maar: “Naturalisatieprocedure.”
Je zegt niet ‘naturalisAtieprocedUre’, maar NaturalisAtieprocedure.

Luister en zeg na

U hoort eerst twee aparte woorden. Zeg de woorden na met het juiste accent. Daarna hoort u een lang woord waarin deze twee woorden zitten. Luister goed naar het accent en zeg het lange woord na.

Praat nu zelf. Luister goed en zeg na.
1. De naturalisatie (piep)
[pauze]
De aanvraag (piep)
[pauze]
De naturalisatieaanvraag (piep)
[pauze]
De naturalisatieaanvraag

2. De aanvraag (piep)
[pauze]
Het formulier (piep)
[pauze]
Het aanvraagformulier (piep)
[pauze]
Het aanvraagformulier

3. De identiteit (piep)
[pauze]
Het bewijs (piep)
[pauze]
Het identiteitsbewijs (piep)
[pauze]
Het identiteitsbewijs

4. Het bewijs (piep)
[pauze]
Het materiaal (piep)
[pauze]
Het bewijsmateriaal (piep)
[pauze]
Het bewijsmateriaal

Nu helemaal zelf. U hoort twee woorden. Zeg de woorden na. Maak daarna een lang woord van de twee woorden, met het goede accent. Luister eerst naar het voorbeeld.

De naturalisatie en de procedure (piep)
[pauze]
Nu samen:
(piep)
[pauze]
De naturalisatieprocedure

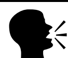
Praat nu zelf. Luister goed.
De geboorte en de akte (piep)

[pauze]
Nu samen:
(piep)
[pauze]
De geboorteakte

De gemeente en het loket (piep)
[pauze]
Nu samen:
(piep)
[pauze]
Het gemeenteloket

De procedure en de beschrijving (piep)
[pauze]
Nu samen:
(piep)
[pauze]
De procedurebeschrijving

Het verblijf en de vergunning (piep)
[pauze]
Nu samen:
(piep)
[pauze]
De verblijfsvergunning

Laat nu Track 10 horen. Het is het gesprek in een normaal spreektempo.

Track 10

HET GESPREK

Luister nu naar het hele gesprek over Naturalisatie.

Sidel	Informatie over Naturalisatie. Laten we via Google zoeken. Typen we *Amsterdam* in en *Naturalisatie*. Doe jij maar.
Ana	Oké … Hup, meteen goed. 'Naturalisatie Amsterdam Homepage'! Dat is wat we zoeken.
Sidel	Ja. Laten we even kijken. Hier: *er zijn twee manieren om de Nederlandse nationaliteit te krijgen: via naturalisatie en via de optie procedure…* Nooit van gehoord.
Ana	Volgens mij is dat voor als je in Nederland geboren bent, die optie-procedure. Dat geldt voor ons niet. Wij moeten een aanvraag voor

	naturalisatie indienen.
Sidel	Oké, nou, op de website hebben ze het over de voorwaarden, de kosten en hoe je naturalisatie moet aanvragen. Laten we daarover vertellen in de groep.
Ana	Weet je wat? We printen de pagina van de website gewoon uit. En dan vertellen wij wat er staat. Dan leggen we de moeilijke woorden uit, bijvoorbeeld.
Sidel	Goed idee van je! We beginnen met de voorwaarden. Je moet boven de 18 zijn, je mag de afgelopen vier jaar geen straf of boete hebben gehad en je moet minimaal het inburgeringsexamen gehaald hebben.
Ana	Ja, en op A2!
Sidel	Ja, hèhè. Dat weet iedereen wel, denk ik. En pas dan, als je aan al die voorwaarden voldoet, kun je in aanmerking komen voor naturalisatie.
Ana	Ik stel voor dat ik daarover vertel, over de voorwaarden, dan ga ik nog preciezer lezen en precies vertellen hoe het zit. Dan kan jij daarna iets vertellen over het aanvragen van naturalisatie.
Sidel	Oké. Effe kijken… hoe vraag je naturalisatie aan…? Voor naturalisatie moet je zelf naar de gemeente toe en allerlei documenten tonen: een geldig paspoort, een geldige verblijfsvergunning en een geboorteakte.
Ana	En als je getrouwd of gescheiden bent moet je daar ook een bewijs van meenemen. En dat geef je dus allemaal af bij de gemeente.
Sidel	Juist. Dat is dus wat je moet doen om naturalisatie aan te vragen.
Sidel	Nou, en als je al je papieren heb ingeleverd, dan neemt de gemeente … ehhh, 'neemt de gemeente het verzoek in behandeling en stelt een advies op aan de IND'. Dus ze kijken weer naar al je papieren en vertellen dan de IND of zij vinden dat je wel of niet een Nederlands paspoort kunt krijgen?
Ana	Dat snap ik eigenlijk niet goed. Waarom moeten ze nou weer een advies geven? Als je aan de voorwaarden voldoet, kun je een aanvraag indienen, dus dan hoeven ze toch niet opnieuw een advies te geven?? Hoe zit dat?
Sidel	Weet ik veel?! Dat heet bureaucratie, die mensen moeten ergens hun geld mee verdienen…
Ana	Nou, en dan neemt de IND een beslissing oh nee, moet je kijken. De koningín neemt een beslissing, dus die krijgt ook nog al onze papieren.
Sidel	Welja, dat zei ik toch, al die mensen moeten toch ook hun geld verdienen!
Ana	Haha! Dat zal ze wel niet allemaal zelf doen. Ik kan me niet voorstellen dat de koningin al onze papieren gaat bekijken.
Sidel	Nee, dat lijkt me ook niet. Maar als je aanvraag wordt goedgekeurd, dan moet je je nieuwe paspoort wel persoonlijk afhalen bij de koningin, op het paleis!
Ana	Nee echt?! Dat wist ik helemaal niet! Dat zullen mijn kinderen fantastisch vinden!
Sidel	Grápje!
Ana	O. Jammer.

 EXTRA OEFENING

Zoek een extra oefening uit de lesbrief die bij deze les hoort. Doe die in de studio met elkaar en stimuleer de luisteraars (kijkers) mee te doen.

 VRAAG VAN DE WEEK

De vraag van de week is:
- Wat is een ‘digitaal loket’ van de gemeente?

Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken!

Het antwoord is:
- “Een digitaal loket is een pagina of een aantal pagina’s op een website waar je informatie vindt, waar je formulieren kunt ‘downloaden’ of invullen en soms kun je via de website een afspraak maken met iemand van de gemeente. Een digitaal loket is eigenlijk een gewoon loket, maar dan op een website.”

In track 11 wordt aanvullende informatie gegeven bij het onderwerp van de les. U kunt hier een vertaling van geven. Natuurlijk kunt u hierbij ook extra informatie geven.

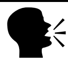
Track 11

DE INFORMATIE
Naturalisatie. Luister goed.

Naturaliseren betekent dat u een Nederlander wordt. Naturalisatie kan aangevraagd worden bij uw gemeente. De gemeente neemt dan de aanvraag in behandeling. Ook de IND kijkt naar uw aanvraag. Als de aanvraag wordt goedgekeurd, krijgt u een uitnodiging voor de naturalisatieceremonie. Daar moet u heen, want daar krijgt u het papier waarop staat dat u Nederlander bent. Met dat bewijs kunt u bij uw gemeente een Nederlands paspoort aanvragen.

De voorwaarden om te kunnen naturaliseren veranderen soms. En voor sommige mensen gelden andere voorwaarden dan voor andere mensen. Bijvoorbeeld voor mensen die getrouwd zijn met iemand met een Nederlands paspoort. Op de websites van de gemeenten kunt u de juiste informatie vinden. Ook op de website van de IND (www.ind.nl) staat informatie.

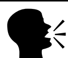
Om een naturalisatieaanvraag in te dienen, moet u allerlei papieren en documenten meenemen, invullen en ondertekenen. Op de website van uw eigen gemeente kunt u precies vinden wat u mee moet nemen.

TIP VAN DE WEEK 1

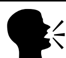
U kunt heel veel informatie over naturalisatie vinden op de website van uw gemeente. Meestal is het websiteadres van de gemeente www – naam van de gemeente – punt nl.
Bijvoorbeeld: www.amsterdam.nl.

Ook kunt u informatie vinden op de site van de IND: www.ind.nl

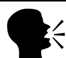
TIP VAN DE WEEK 2

Niet voor alle dingen en formulieren hoeft u zelf naar de gemeente. Gemeenten hebben vaak een digitaal loket op hun website. Daar kunt u formulieren vinden en zien wat u allemaal moet meenemen voor de aanvraag van uw naturalisatie.

TIP VAN DE WEEK 3

Wachten bij de gemeente duurt soms heel lang. Neem een (Nederlands) boek mee en ga lekker lezen. Dan leert u ondertussen weer wat Nederlands! ☺

TIP VAN DE WEEK 4

Om meer te oefenen met deze radioles kunt u de lesbrief printen via de website.
Maak de oefeningen en beantwoord de vragen. De antwoorden vindt u achterin.

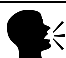
GRAP VAN DE WEEK

Vertel de grap van de week. Doe het bijvoorbeeld zo.

- P1: Weet je nog een grap?
- P2: Jazeker. Luister: ……(P2 vertelt de grap)
- P1: Hè?
- P2 vertelt het nog een keer.
- P1: O ja. Ik weet ook een grap! Veel leuker.
- P2: Vertel!

Dit is de grap van de week:

Burgerzaken
In het gemeentehuis aan de balie van Burgerzaken. Zegt een man tegen een knappe medewerkster: 'Hallo, ik zou graag willen trouwen.' Zegt die dame: 'Dat kan. Aan welke datum had u gedacht?' Antwoordt de man: 'Doet er niet toe. Ik ben al lang blij dat je met me wil trouwen.'

PRAKTIJKOPDRACHT

De opdracht bij deze les is: "Zoek de informatie over de naturalisatieprocedure op de website van uw gemeente.'

- Zoek de website van uw gemeente op internet op.
- Zoek de pagina op die over naturalisatie gaat.
- Wat zijn de voorwaarden voor naturalisatie?
- Waar moet u naartoe als u naturalisatie wilt aanvragen?
- Kunt u informatie vinden over hoe lang het duurt tussen uw aanvraag en een antwoord van de IND?

De volgende les begint met een bespreking van de praktijkopdracht.

AFSLUITING LES

Vertel kort wat er deze les is gedaan.

- We hebben deze les geluisterd naar een tekst over naturalisatie.
- We hebben geoefend met de werkwoorden ‘hebben’en ‘zijn’.
- We hebben geluisterd naar het accent in woorden.

Op de website kunt u de uitzending nog eens beluisteren en u kunt er een lesbrief met extra oefeningen printen. Veel succes met uw Nederlands en tot de volgende keer!

Track 12

JINGLE

“Leer Nederlands!”
Les 6. Ster. Een hypotheek aanvragen

Voorbereiding van de radioles
- Beluister samen de cd.
- Bekijk les 6 in de map.
- Deze les biedt leerstof voor drie radiolessen.

Hieronder ziet u een voorbeeld van drie lesvoorbereidingen.

<u>Radioles 1</u> *Voorbeeld*

Les 6. Ster. Een hypotheek aanvragen.

Datum: …………………..

Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen. Bijvoorbeeld: *“Vandaag gaan we verder met de Sterlessen voor gevorderden. De les van vandaag gaat over een hypotheek afsluiten. We luisteren naar het gesprek, verder oefenen we met de woorden en doen we nog een extra oefening.”*	
10’	Gesprek		- Introduceer het gesprek en laat het gesprek horen. - Bespreek het gesprek na.	
10’	De woorden	Interactie	- Laat de woorden één keer horen - Stimuleer de luisteraars om thuis mee te doen. - Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen. Vraag aan elkaar! - Laat de woorden nog een keer horen.	
10’	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening bij het gesprek - Laat evt. het gesprek nog eens horen.	
10’	Gesprek		- Introduceer het tweede deel van het gesprek en laat het horen. - Bespreek het gesprek na.	
5’	Woorden	Interactie	- Laat de woorden één keer horen - Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen.	
5’	Tips		Vertel de luisteraar over de lesbrief die ze kunnen printen via de website.	
5'	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“Vandaag hebben we naar twee delen van een gesprek over een hypotheek afsluiten geluisterd. We hebben de woorden geoefend. Volgende keer herhalen we het gesprek en de woorden. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met een voorstel doen.”*	

Radioles 2				*Voorbeeld*
Les 6. Ster. Een hypotheek aanvragen.				
Datum: …………………..				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *“We herhalen het gesprek en de woorden nog een keer. Verder doen we Meepraten, gaan we oefenen met een voorstel doen en oefenen met de uitspraak van zinnen.”*	
10’	Herhalen		Herhaal de zinnen van de gesprekken en de woorden. Laat de gesprekken nog een keer horen.	
5’	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening over het tweede gesprek. - Laat het gesprek nog een keer horen.	
10’	Meepraten		Laat Meepraten een paar keer horen.	
10’	Oefening		Doe de oefening over een voorstel doen.	
10’	Uitspraak	Interactie!	Doe de uitspraakoefening over intonatie	
5’	Oefening		Doe de extra oefening	
5’	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“Vandaag hebben we geluisterd naar Meepraten en naar een liedje. We hebben geoefend met verkeersregels. Volgende keer herhalen we het hele gesprek en de meeprater. Verder gaan we oefenen met de uitspraak.”*	

Radioles 3 *Voorbeeld*

Les 6. Ster. Een hypotheek aanvragen.

Datum: …………………..

Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *“We herhalen de meeprater. Verder oefenen we nog een keer met de uitspraak. We gaan nog een keer luisteren naar het hele gesprek en we geven informatie en de tip van de week.”*	
5’	Herhalen		Laat de meeprater nog een keer horen.	
10’	Uitspraak	Interactie!	Herhaal de uitspraakoefening	
5’	Het gesprek geheel		Laat het gehele gesprek horen (track 22). Stel eventueel nog vragen erover.	
5’	Stel de vraag van de week.		Luisteraars bellen met antwoorden. Bespreek de antwoorden.	
10’	Informatie		Laat de informatie horen. Bespreek de informatie.	
5’	De tip van de Week		Geef de tip van de week	
5’	Praktijkopdracht		Bespreek de praktijkopdracht.	
5’	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“We hebben de uitspraak gedaan en informatie en tips gegeven. Volgende keer gaan we verder met een nieuwe les.”*	
5’	Herhalen Inbellen	Interactie met luisteraars	Kijk nu of het nodig is te herhalen uit deze les. Laat Meepraten of DE UITSPRAAK nog een keer horen. Vraag de luisteraar in te bellen met vragen en opmerkingen! Misschien is er meer tijd nodig voor de oefeningen. Geef dan een extra les over dit onderwerp.	

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

“Leer Nederlands!”
Les 6. Ster. Een hypotheek aanvragen.

 BEGIN VAN DE LES

Laat track 13 + 14 van de CD horen.

 Track 13

JINGLE

 Track 14

Dit is Les 6 van de Sterlessen. Een hypotheek aanvragen.

 INTRODUCTIE

Bespreek de praktijkopdracht van de vorige les.

Dit was de opdracht:
“Zoek de informatie over de naturalisatieprocedure op de website van uw gemeente.’

- Zoek de website van uw gemeente op internet op.
- Zoek de pagina op die over naturalisatie gaat.
- Wat zijn de voorwaarden voor naturalisatie?
- Waar moet u naartoe als u naturalisatie wilt aanvragen?
- Kunt u informatie vinden over hoe lang het duurt tussen uw aanvraag en een antwoord van de IND?

☎ Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken! Bespreek de antwoorden.

- Konden de mensen de website van hun gemeente makkelijk vinden?
- Konden zij de informatie over naturalisatie makkelijk vinden op die website?
- Noemt iedereen dezelfde voorwaarden voor naturalisatie? Of vergeten de luisteraars er één? Hieronder staan de voorwaarden voor naturalisatie. Behandel niet alles, maar kijk of luisteraars iets belangrijks vergeten.

Voorwaarden voor naturalisatie:

- U bent 18 jaar of ouder
- U hebt ten minste vijf *jaar, direct voorafgaand aan uw verzoek, met een verblijfsvergunning in Nederland, op de Nederlandse Antillen of Aruba gewoond
- Er zijn **geen** bedenkingen tegen uw verblijf voor onbepaalde tijd in Nederland, op de Nederlandse Antillen of Aruba
- U bent geslaagd voor het inburgeringsexamen, tenzij u hiervan vrijgesteld bent. U kunt een bewijs tonen dat u geslaagd bent
- U hebt de bereidverklaring ondertekend. Met deze bereidverklaring geeft u aan de Verklaring van Verbondenheid af te leggen op de ceremonie

*__Let op:__ Voor bepaalde categorieën gelden kortere termijnen. Er geldt bijvoorbeeld een termijn van drie jaar voor vreemdelingen die gehuwd zijn met een Nederlander en daarmee samenwonen. Informeer aan de balie naar de verschillende termijnen en voorwaarden.

Aanvullende eisen
Naast bovenstaande eisen geldt nog een aantal aanvullende eisen.

- In de vier jaar **voor** uw aanvraag of uw verkrijging van het Nederlanderschap is u **geen** gevangenisstraf, leer- of taakstraf of hoge geldboete opgelegd. Er loopt ook **geen** strafzaak tegen u.
- U bent bereid afstand te doen van uw huidige nationaliteit, tenzij u onder bepaalde uitzonderingen valt.

Vrijstelling inburgeringsexamen
U bent vrijgesteld van het inburgeringsexamen als u in het bezit bent van:

- een diploma van een Nederlandse middelbare school of
- een diploma staatsexamen met Nederlands als tweede taal (programma 1 of programma 2)

Er zijn meer vrijstellingsmogelijkheden. Raadpleeg hiervoor de folder "Inburgeringsexamen: voorwaarde voor naturalisatie"op de website van de Immigratie- en Naturalisatiedienst

Praat kort over het onderwerp van deze les.

- De les gaat over het aanvragen van een hypotheek
- Waar is een hypotheek voor? Weten jullie bedrijven te noemen die hypotheken ‘verstrekken’ d.w.z. die hypotheken geven? Hebben jullie zelf een hypotheek of kennen jullie mensen die een hypotheek hebben? En wat weten de presentatoren over belastingvoordeel als je een hypotheek hebt?

HET GESPREK DEEL 1

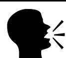
Laat nu track 15 horen. Het is het eerste deel van het gesprek.

Track 15

HET GESPREK DEEL 1
De hypotheekaanvraag
Pedro is een huis aan het kopen. Hij heeft drie offertes voor een hypotheek. Hij praat met zijn taalmaatje over hoe hij de offertes moet vergelijken. Luister goed. Moet je met een hypotheek meer belasting betalen?

Pedro	Gerda, ik heb je hulp hard nodig. Ik ben bezig met de hypotheek, hè?
Gerda	Ja, èn?
Pedro	En nou ben ik naar de hypotheekadviseur geweest en we hebben gesproken over de mogelijkheden. Hij adviseerde mij een spaarhypotheek te nemen. Dat zou voor mij het gunstigst zijn.
Gerda	Oké…
Pedro	Dus… nu heb ik drie offertes voor een spaarhypotheek. Maar tjongejonge, wat is dat ingewikkeld, zeg! Je moet zó goed lezen voordat je snapt wat er staat! Dus ik hoop dat je even samen met mij wilt kijken. Twee weten meer dan één.
Gerda	Ja, laat maar zien. Ik weet nog hoe moeilijk ik het vond toen ik ermee bezig was, met mijn hypotheek. Als ik jou was, zou ik vooral goed op de kleine lettertjes letten. Als je niet oplet, smeren ze je van alles aan.
Pedro	Nou, kijk, laten we beginnen met deze, de offerte van Van Hees Hypotheken. Dat is dus een spaarhypotheek, maar met een klein deel aflossingsvrij. Als ik de hypotheekadviseur goed begrijp is een aflossingsvrije hypotheek dat je een bedrag leent bij de hypotheekverstrekker, bijvoorbeeld voor tien of twintig jaar, en dat je dan alleen rente betaalt? Heb ik het goed?
Gerda	Ja, je leent een bedrag en je spreekt dan ook af voor hoe lang je dat bedrag leent. Dat is de looptijd van de hypotheek. En al die tijd betaal je alleen rente over de schuld. En na tien jaar heb je nog steeds die schuld en moet je weer een nieuwe hypotheek nemen. Dát is aflossingsvrij.
Pedro	Oké, dat is duidelijk. Dus na tien jaar ben je eigenlijk niks opgeschoten.
Gerda	Nou, dat hangt ervan af hoe je het bekijkt. Je kunt in Nederland namelijk wat je betaalt voor je hypotheek weer aftrekken van de belasting. Dus als je het zo bekijkt, is het dus gunstig om een hypotheekschuld te hebben.
Pedro	Jaja, dat is ook weer waar.
Gerda	Maar wat ook belangrijk is bij die verschillende hypotheken, is wat de voorwaarden zijn bij die de hypotheekverstrekker. Ik weet bijvoorbeeld dat je bij sommige hypotheken een probleem krijgt als je verhuist binnen de looptijd van de hypotheek. Als je goed leest blijken er ineens allemaal van dat soort nadelen te zijn.
Pedro	Oh, ja, op die manier! Dat is wat jij bedoelde met ‘op de kleine lettertjes letten’! Ja, daar moeten we dan even goed naar kijken.
Gerda	Weet je, we zouden drie lijstjes kunnen maken, voor elke hypotheek één. En op die lijstjes zetten we wat de voorwaarden van elke offerte zijn.
Pedro	Ja, goed idee. Dan kan ik straks veel beter vergelijken…. Lieve help, waar ben ik aan begonnen!

BESPREKING

Bespreek het eerste gesprek. Vertel wat er gebeurd is.
Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 16.
Bespreek de vraag die aan het begin van track 15 is gesteld.

De vraag was: Moet je met een hypotheek meer belasting betalen?
Het antwoord is: Nee, juist niet, wat je betaalt voor de hypotheek is 'aftrekbaar' van de belasting.

Geef na track 15 een samenvatting van het gesprek.

Pedro is een huis aan het kopen. Hij heeft drie offertes voor een hypotheek. Hij praat met zijn taalmaatje over hoe je de offertes kan vergelijken. Ze gaan drie lijstjes maken om een overzicht te krijgen van de voorwaarden van elke offerte.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: bekijken* en *vergelijken.*

Laat nu track 16 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).
- P1: "Wat betekent vergelijken?"
- P2: "Vergelijken betekent naar iets of iemand kijken om te zien wat hetzelfde of juist verschillend is."

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 16.

Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

Track 16

DE WOORDEN

Zeg de woorden hardop voor u zelf. Dat is een goede manier om een nieuw woord niet te vergeten. Luister goed. Praat mee.

gunstig
(piep) …
gunstig
Als iets gunstig is voor je, dan is het goed voor je. Het is in jouw voordeel.
Bijvoorbeeld: Ik heb een heel gunstige hypotheek afgesloten. Ik betaal tien jaar lang maar vier procent rente!

iemand iets aansmeren
(piep) …
iemand iets aansmeren
Als een verkoper je een jas aansmeert, dan verkoopt hij je een jas die je eigenlijk helemaal niet wilt. Hij praat zo mooi over de jas, dat je hem tóch koopt. Later heb je dan spijt.
Bijvoorbeeld: De adviseur smeerde mij een spaarhypotheek aan, maar ik had toch beter een aflossingsvrije hypotheek kunnen nemen.

de schuld
(piep) …
de schuld
Een schuld is het bedrag dat je geleend heb van een bank of van een vriend. Je moet dat bedrag, die schuld dus, later terugbetalen.
Bijvoorbeeld: Ik heb geld nodig, maar ik ga het niet vragen aan Pim: bij hem heb ik al een schuld.

ergens wat mee opschieten
(piep) …
ergens wat mee opschieten
Als je wat opschiet met de radiolessen Nederlands, dan helpen de radiolessen Nederlands je. Je Nederlands is ná de radiolessen beter dan ervoor. Je bent er wat mee opgeschoten.
Bijvoorbeeld: We zijn niks opgeschoten met de nieuwe regering: alles is nog hetzelfde als ervoor.

bekijken
(piep) …
bekijken
Als je een situatie bekijkt, dan denk je goed over de situatie na.
Bijvoorbeeld: We moeten de voordelen en de nadelen even goed bekijken en dan een beslissing nemen.

snappen
(piep) …
snappen
Als je een tekst snapt, dan begrijp je de tekst.
Bijvoorbeeld: Ik snap niet waarom je altijd zoveel formulieren moet invullen. Zonder al die formulieren kan het toch ook?

van de belasting aftrekken
(piep) …

van de belasting aftrekken
Als je je hypotheeklasten van de belasting aftrekt, dan vertel je de belasting wat je **hypotheeklasten** zijn. Over dat bedrag hoef je dan geen belasting te betalen.
Bijvoorbeeld: Ik heb mijn hypotheeklasten van de belasting afgetrokken, dus nu krijg ik geld terug.

vergelijken
(piep) …
vergelijken
Als je twee mensen vergelijkt, dan kijk je wat de verschillen zijn tussen deze mensen en wat er hetzelfde is.
Bijvoorbeeld: We hebben de twee offertes vergeleken en de ene is toch echt veel gunstiger voor me dan de andere.

de voorwaarden
(piep) …
de voorwaarden
De voorwaarden van een hypotheek zijn de regels bij die hypotheek. Een voorwaarde is hoeveel rente je moet betalen en of je de schuld sneller mag terugbetalen.
Bijvoorbeeld: Je moet de voorwaarden goed lezen, want een lage rente is niet het enige dat belangrijk is.

OEFENING BIJ GESPREK DEEL 1

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 15. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moet een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

13 Welke advies kreeg Pedro van de hypotheekadviseur?
   a. Een aflossingsvrije hypotheek
   b. Een spaarhypotheek

14 Wat is een aflossingsvrije hypotheek?
   a. Je leent een bedrag en je betaalt alles terug
   b. Je leent een bedrag en je betaalt alleen rente

15 Wat bedoelt Gerda met ‘op de kleine lettertjes letten’?
   a. Dat Pedro alles van de offerte heel precies en goed moet lezen
   b. Dat Pedro drie lijstjes maakt met de voorwaarden van elke offerte

Dan kunt u het gesprek nog een keer laten horen.

HET GESPREK DEEL 2

Vertel dat het gesprek verder gaat en laat track 17 van de cd horen.

Track 17

HET GESPREK DEEL 2

In de toekomst kijken.

Pedro en Gerda hebben de drie offertes goed gelezen en drie lijstjes gemaakt. Ze praten over de keuze die Pedro moet maken. Luister goed. Waarom wil Pedro goed nadenken over zijn keuze?

Gerda	Ziezo, nu hebben we een goed overzicht over de voorwaarden van de drie offertes. Nu moet je alleen nog kiezen.
Pedro	'Alleen nog kiezen', zegt ze! Jij hebt makkelijk praten! Ík heb die hypotheek voor járen, dus ik moet er heel goed over nadenken.
Gerda	Ja joh, je hebt groot gelijk. Wat ik zelf lastig vond bij een hypotheek, is dat je moet nadenken over dingen die *misschien* in de *toekomst* gaan gebeuren. En of je dan een risico wil lopen of niet. Bijvoorbeeld of je het belangrijk vindt om zonder kosten de hypotheek mee te kunnen nemen als je een ander huis koopt. Of hoe lang je de rente wilt vastleggen. Je moet proberen in de toekomst te kijken, da's zo lastig!
Pedro	Inderdaad, dat is echt moeilijk. Ik kan niet nadenken voor over 10 jaar. Of wat er misschien gaat gebeuren in die 10 jaar. Ik denk zo: als je leeft, loop je risico. Dat hoort erbij. Ik heb helemaal geen zin om zo na te denken over de toekomst. Maar zo'n hypotheek gaat over een groot bedrag en ik zal elke maand moeten betalen voor wat ik kies. Dus ik wil nu toch goed nadenken over die voorwaarden.
Gerda	Zou ik ook doen, als ik jou was. Goed nadenken wat jij belangrijk vindt en wat niet. Want over het algemeen is het zo, dat hoe minder risiso's je wilt lopen, hoe meer je betaalt.
Pedro	Ja, hypotheekverstrekkers doen niet aan liefdadigheid.
Gerda	Nee, niet bepaald, nee.

BESPREKING

Bespreek het tweede gesprek. Vertel wat er gebeurd is.

Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 18.

Bespreek de vraag die aan het begin van track 17 is gesteld.

De vraag was: Waarom wil Pedro goed nadenken over zijn keuze?
Het antwoord is: Hij zal de hypotheek jarenlang maandelijks moeten betalen. Het is dus een grote beslissing, waar hij goed over na moet denken.

Geef na track 17 een samenvatting van het gesprek.

Pedro en Gerda hebben de drie offertes goed gelezen en drie lijstjes gemaakt. Ze praten over de keuze die Pedro moet maken. Petro vindt het een moeilijke maar wel erg belangrijke beslissing.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: hypotheek* en *vastleggen*.

Laat nu track 18 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).
- P1: “Wat betekent overzicht hebben?”
- P2: “Als je overzicht hebt over een situatie, dan ken je de situatie goed en weet je wat belangrijk en minder belangrijk is.”

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 18.

Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

 Track 18

DE WOORDEN

Leer elke dag zeven woorden. Luister goed. Praat mee.

overzicht hebben
[piep]
overzicht hebben
Als je overzicht_hebt over een situatie, dan ken je de situatie goed en weet je wat belangrijk en minder belangrijk is. Als je overzicht hebt van de dingen die je nog moet doen, dan weet je wat je moet doen en wanneer je die dingen gaat doen.
Bijvoorbeeld: Als je alle voordelen en nadelen van elke offerte opschrijft, krijg je overzicht over de drie offertes. Dan kun je makkelijker kiezen.

risico lopen
[piep]
risico lopen
Als je risico loopt ontslagen te worden, dan is er kans dat je ontslagen wordt. Je loopt risico ontslagen te worden als het niet goed gaat met het bedrijf en jij er nog maar kort werkt.
Bijvoorbeeld: Ik wil niet het risico lopen dat mijn fiets gestolen wordt, dus ik heb drie sloten op mijn fiets gedaan.

vastleggen
[piep]
vastleggen
Als je de rente van je hypotheek vastlegt voor tien jaar, dan spreek je met de bank af dat je rente tien jaar lang hetzelfde blijft. De rente verandert dan niet.
Bijvoorbeeld: Je kunt de rente_vastleggen voor meerdere jaren, dan weet je precies wat je tien jaar lang aan rente betaalt. Anders verschilt de rente per maand.

horen bij
[piep]
horen bij
Als lekker eten hoort bij een feestje, dan moet je op een feestje lekker eten hebben. Zonder lekker eten is het dan geen goed feestje.
Bijvoorbeeld: Als je dokter bent in een ziekenhuis, dan moet je soms ook ’s nachts werken. Dat hoort erbij.

toch
[piep]
toch
Als je ziek bent maar toch naar je werk gaat, dan ga je naar je werk terwijl je ziek bent.
Bijvoorbeeld: Ik hou helemaal niet van soep, maar toch eet ik het wel eens.

over het algemeen
[piep]
over het algemeen

Als je over het algemeen met de bus naar je werk gaat, dan ga je bijna altijd met de bus naar het werk.
Bijvoorbeeld: Nederlanders hebben over het algemeen veel verzekeringen. Zij vinden het belangrijk om weinig risico te lopen.

Hoe... hoe…
[piep]
Hoe... hoe…
Als je zegt 'Hoe groter het huis, hoe duurder' bedoel je dat als een huis groter is, het ook duurder is. Een heel groot huis is duurder dan een minder groot huis.
Bijvoorbeeld: Hoe meer je snoept, hoe dikker je wordt.

de liefdadigheid
[piep]
de liefdadigheid
Liefdadigheid is wat mensen voor anderen doen zonder dat zij er geld voor vragen. Liefdadigheid wordt gedaan voor mensen die zelf bijna geen geld hebben.
Bijvoorbeeld: Het Leger des Heils doet veel aan liefdadigheid in Nederland. Zij delen gratis kleren uit aan mensen die niets hebben en bieden een slaapplek en eten aan.

OEFENING BIJ HET GESPREK DEEL 2

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 17. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

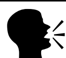
- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moeten een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

10. Wat vinden Gerda en Pedro lastig?
    a. Dat je moet nadenken over de toekomst
    b. Dat je tussen drie offertes moet kiezen

11. Waarom vindt Pedro het lastig om na te denken over de toekomst?
    a. Omdat hij het niet erg vindt om risico te lopen
    b. Omdat hij geen risico wil lopen

12. Wat adviseert Gerda?
    a. Na te denken over welke risico's je wel en welke je niet wilt lopen
    b. Minder te betalen

U kunt het gesprek nog een keer laten horen.

UITLEG MEEPRATEN

Laat track 19 horen.
Deze Meepraten is lang. Laat hem in twee delen horen.
Doe het zo:

- Laat de luisteraars eerst één keer alleen luisteren naar het eerste deel.
- Laat het nog een keer horen. Stimuleer de luisteraars thuis '*mee te praten'*.
- Doe dan het tweede deel. U kunt dat ook op een ander moment in de les doen. Zorg voor afwisseling!
- Speel 'Doe mee praat mee' een paar keer af. Doe ook in de studio mee.

Let op de tijd! De tijd voor meepraten is ongeveer 5 á 10 minuten.

Track 19

MEEPRATEN
Luister goed. Doe mee, praat mee.

A: Kijk eens hier, met drie offertes.
Kijk eens hier, met drie offertes.

B: Laten we ze één voor één lezen!
Laten we ze één voor één lezen!
Zullen we beginnen met deze?
Zullen we beginnen met deze?

A: Dat is goed. En vooral de kleine lettertjes!
Dat is goed. En vooral de kleine lettertjes!

B: Wat wil dat zeggen, 'boeteclausule'?
Wat wil dat zeggen, 'boeteclausule'?

A: 'Oversluiten', wat betekent dat?
'Oversluiten', wat betekent dat?

B: Ik heb geen idee.
Ik heb geen idee.

A: Lieve help, waar zijn we aan begonnen!
Lieve help, waar zijn we aan begonnen!

B: Ik zou 't vragen aan de adviseur.
Ik zou 't vragen aan de adviseur.

A: Goed idee, ik heb zijn hulp hard nodig.
Goed idee, ik heb zijn hulp hard nodig.

OEFENING

Vertel de luisteraars:
- Deze oefening gaat over praten over de toekomst.
- In het Nederlands kun je zeggen wat je in de toekomst gaat doen met 'gaan': 'Ik ga morgen boodschappen doen.'
- Maar je kunt ook het woord zullen gebruiken: 'ik zal morgen boodschappen doen'.
- Er is wel een verschil tussen 'gaan' en 'zullen'. De betekenis van de zin verandert een beetje. Met 'gaan' is het iets wat je *wilt* gaan doen, met 'zullen' *beloof* je het te doen.

- We gaan ermee oefenen.
- U hoort een vraag: geef antwoord.
- Dan hoort u wat het goede antwoord is.

- Luister eerst naar het voorbeeld.

Laat dan track 20 horen. De luisteraars moeten na de piep een zin maken met 'daar'.

Track 20

DE OEFENING
Grammatica. Een voorstel doen met 'zullen' en 'zouden'

In een vorige les hebben we geoefend met 'zullen'. Je kunt het woord zullen gebruiken om over de toekomst te praten, vaak om een belofte te doen ('Ik zal wel even boodschappen doen'. of: 'Ik zal je nooit alleen laten').

De verleden tijd van 'zullen' is 'zouden'. Met 'zouden' praat je over iets wat je in de toekomst wilde doen, maar wat je toch niet gaat doen. Bijvoorbeeld:
'Ik zou morgen gaan zwemmen, maar ik vind het te koud, dus ik ga niet.'
Nog een voorbeeld: 'We zouden op vakantie gaan, maar het geld is op.'

'Zouden' kun je ook gebruiken om beleefd een advies te geven. Bijvoorbeeld:
'Ik zou dat niet doen, als ik jou was.'
'Ik zou zo'n duur huis niet kopen, hoor!'
Je kunt ook een beleefd *verzoek* doen met 'zou'., bijvoorbeeld: "Zou je me die schaar even kunnen aangeven?

We gaan nu eerst oefenen met beleefd advies geven.
U hoort eerst een advies. Maak de zin tot een beleefd advies met 'zou'. Luister eerst naar het voorbeeld:

Let op de kleine lettertjes!
(piep)………..
Ik zou op de kleine lettertjes letten.

Praat nu zelf. Luister goed en geef antwoord.

1. Lees de voorwaarden goed!
(piep)
[pauze]
Ik zou de voorwaarden goed lezen.

2. Maak een lijstje!
(piep)
[pauze]
Ik zou een lijstje maken.

3. Leg de rente tien jaar vast!
(piep)
[pauze]
Ik zou de rente tien jaar vastleggen.

4. Kies niet voor die hypotheek!
(piep)
[pauze]
Ik zou niet voor die hypotheek kiezen.

5. Koop geen huis als je het niet kan betalen.
(piep)
[pauze]
Ik zou geen huis kopen als je het niet kan betalen.

We gaan nu iets andere zinnen maken, ook met 'zou'.
Je kunt ook een beleefd *verzoek* doen met 'zou'.
Bijvoorbeeld:
Zou je een lijstje voor me kunnen maken?
Zou je me een pen willen geven?

Nu gaan we daarmee oefenen. U hoort een vraag en u maakt er een beleefd verzoek van met 'zou'.

Bijvoorbeeld:
Wil je een lijstje voor me maken?
(piep)
Zou je een lijstje voor me willen maken?

Doe nu de oefening. Luister naar de vraag en maak er een beleefd verzoek van met 'zou'.

6. Wil je mij helpen?
(piep)
[pauze]
Zou je mij willen helpen?

7. Kun jij dit uitleggen?
(piep)
[pauze]
Zou jij dit kunnen uitleggen?

8. Kan ik met u een afspraak maken?
(piep)
[pauze]
Zou ik met u een afspraak kunnen maken?

9. Wilt u mij de offerte sturen?
(piep)
[pauze]
Zou u mij de offerte willen sturen?

10. Mag ik dit overzicht mee naar huis nemen?
(piep)
[pauze]
Zou ik dit overzicht mee naar huis mogen nemen?

EXTRA OEFENING

Deze oefening gaat over advies geven met 'ik zou'.

Doe het zo:
- Stel de andere lesgever een vraag.
- De andere lesgever geeft antwoord
- Bespreek andere mogelijke antwoorden
- Stel dan de vraag aan de luisteraar
- Die geeft voor zichzelf antwoord

Bijvoorbeeld:
P1: Wat vind jij: moet ik een huis kopen of moet ik blijven huren?
P2: Ik zou een huis kopen, als je het kan betalen.

P1: En welke hypotheek raad jij me dan aan?
P2: Ik zou het aan een hypotheekadviseur vragen.

Luisteraars doen mee:
P1: En wat ga ik dan aan die adviseur vragen?
….
P2: Ik zou vragen welke hypotheek goed bij jou past.

P1: En waar moet ik dan op letten?
…
P2. Ik zou goed op de voorwaarden letten.

UITLEG

Leg bij Track 21 uit waar het over gaat. Het gaat over de melodie in vraagzinnen.

- U krijgt eerst een uitleg.
- Daarna gaat u oefenen.
- U hoort een zin, neutraal uitgesproken
- U krijgt de opdracht om die zin met een bepaalde emotie uit te spreken. U kunt het eerst zelf proberen.
- Daarna kunt u luisteren naar een voorbeeld en het nog eens proberen.

- Luister eerst naar het voorbeeld.

Oefen eerst in de studio. Maak er een les van. Doe het zo.
Presentator 1 vraagt aan presentator 2:

- P1: "Gaan we oefenen met uitspraak of met vraagzinnen maken?"
- P2: "We gaan oefenen met de uitspraak van vraagzinnen!"
- P1: "Is de uitspraak van vraagzinnen dan niet altijd hetzelfde?"
- P2: "Wat denk je zelf? Klinkt deze vraag hetzelfde of anders dan jouw vraag?"
- P1: "Oh ja! Hij klinkt anders! Jij gebruikte net een andere melodie. Je gaat vaker omhoog met je stem. Wat grappig, daar heb ik nooit op gelet."

Laat dan track 21 horen.

Track 21

DE UITSPRAAK. Melodie in bijzondere vraagzinnen

Bij een gewone vraagzin gaat meestal de melodie omhoog. Luister maar:

"Hoe ben je aan die offertes gekomen?"

Maar soms gaat in één zin de melodie omhoog en naar beneden. Dat is het geval in vraagzinnen waarin je twee mogelijkheden geeft. Bijvoorbeeld:

"Liggen de offertes hier, of liggen ze beneden?"
"Is de afspraak deze week, of volgende week?"

We gaan oefenen met deze bijzondere vraagzinnen. U hoort een vraagzin en u zegt het na met dezelfde melodie. Luister naar het voorbeeld:

Liggen de offertes hier, of liggen ze beneden?
(piep)
[pauze]
Liggen de offertes hier, of liggen ze beneden?

Praat nu zelf. Luister goed en zeg na.

1. Is dit een huis of is het een flat?
(piep)
[pauze]
Is dit een huis of is het een flat?

2. Moet ik mijn handtekening hier zetten of daar?
(piep)
[pauze]
Moet ik mijn handtekening hier zetten of daar?

3. Zit dat in alle hypotheken of alleen in deze?
(piep)
[pauze]
Zit dat in alle hypotheken of alleen in deze?

4. Is de rente nu vijf procent of zeven?
(piep)
[pauze]
Is de rente nu vijf procent of zeven?

5. Stonden die voorwaarden nu in deze offerte of in allebei?
(piep)
[pauze]
Stonden die voorwaarden nu in deze offerte of in allebei?

6. Is dit nou een aflossingsvrije of een spaarhypotheek?
(piep)
[pauze]
Is dit nu een aflossingsvrije of een spaarhypotheek?

Laat nu Track 22 horen. Het is het gesprek in een normaal spreektempo.

Track 22

HET GESPREK
Luister nu naar het hele gesprek over De Hypotheekaanvraag.

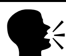
Pedro	Gerda, ik heb je hulp hard nodig. Ik ben bezig met de hypotheek, hè?
Gerda	Ja, èn?
Pedro	En nou ben ik naar de hypotheekadviseur geweest en we hebben gesproken over de mogelijkheden. Hij adviseerde mij een spaarhypotheek te nemen. Dat zou voor mij het gunstigst zijn.
Gerda	Oké…
Pedro	Dus… nu heb ik drie offertes voor een spaarhypotheek. Maar tjongejonge, wat is dat ingewikkeld, zeg! Je moet zó goed lezen voordat je snapt wat er staat! Dus ik hoop dat je even samen met mij wilt kijken. Twee weten meer dan één.
Gerda	Ja, laat maar zien. Ik weet nog hoe moeilijk ik het vond toen ik ermee bezig was, met mijn hypotheek. Als ik jou was, zou ik vooral goed op de kleine lettertjes letten. Als je niet oplet, smeren ze je van alles aan.
Pedro	Nou, kijk, laten we beginnen met deze, de offerte van Van Hees Hypotheken. Dat is dus een spaarhypotheek, maar met een klein deel aflossingsvrij. Als ik de hypotheekadviseur goed begrijp is een aflossingsvrije hypotheek dat je een bedrag leent bij de hypotheekverstrekker, bijvoorbeeld voor tien of twintig jaar, en dat je dan alleen rente betaalt? Heb ik het goed?
Gerda	Ja, je leent een bedrag en je spreekt dan ook af voor hoe lang je dat bedrag leent. Dat is de looptijd van de hypotheek. En al die tijd betaal je alleen rente over de schuld. En na tien jaar heb je nog steeds die schuld en moet je weer een nieuwe hypotheek nemen. Dát is aflossingsvrij.
Pedro	Oké, dat is duidelijk. Dus na tien jaar ben je eigenlijk niks opgeschoten.
Gerda	Nou, dat hangt ervan af hoe je het bekijkt. Je kunt in Nederland namelijk wat je betaalt voor je hypotheek weer aftrekken van de belasting. Dus als je het zo bekijkt, is het dus gunstig om een hypotheekschuld te hebben.
Pedro	Jaja, dat is ook weer waar.
Gerda	Maar wat ook belangrijk is bij die verschillende hypotheken, is wat de voorwaarden zijn bij die de hypotheekverstrekker. Ik weet bijvoorbeeld dat je bij sommige hypotheken een probleem krijgt als je verhuist binnen de looptijd van de hypotheek. Als je goed leest blijken er ineens allemaal van dat soort nadelen te zijn.
Pedro	Oh, ja, op die manier! Dat is wat jij bedoelde met 'op de kleine lettertjes letten'! Ja, daar moeten we dan even goed naar kijken.

Gerda	Weet je, we zouden drie lijstjes kunnen maken, voor elke hypotheek één. En op die lijstjes zetten we wat de voorwaarden van elke offerte zijn.
Pedro	Ja, goed idee. Dan kan ik straks veel beter vergelijken.… Lieve help, waar ben ik aan begonnen!
	Even later
Gerda	Ziezo, nu hebben we een goed overzicht over de voorwaarden van de drie offertes. Nu moet je alleen nog kiezen.
Pedro	'Alleen nog kiezen', zegt ze! Jij hebt makkelijk praten! Ík heb die hypotheek voor járen, dus ik moet er heel goed over nadenken.
Gerda	Ja joh, je hebt groot gelijk. Wat ik zelf lastig vond bij een hypotheek, is dat je moet nadenken over dingen die misschien in de toekomst gaan gebeuren. En of je dan een risico wil lopen of niet. Bijvoorbeeld of je het belangrijk vindt om zonder kosten de hypotheek mee te kunnen nemen als je een ander huis koopt. Of hoe lang je de rente wilt vastleggen. Je moet proberen in de toekomst te kijken, da's zo lastig!
Pedro	Inderdaad, dat is echt moeilijk. Ik kan niet nadenken voor over 10 jaar. Of wat er misschien gaat gebeuren in die 10 jaar. Ik denk zo: als je leeft, loop je risico. Dat hoort erbij. Ik heb helemaal geen zin om zo na te denken over de toekomst. Maar zo'n hypotheek gaat over een groot bedrag en ik zal elke maand moeten betalen voor wat ik kies. Dus ik wil nu toch goed nadenken over die voorwaarden.
Gerda	Zou ik ook doen, als ik jou was. Goed nadenken wat jij belangrijk vindt en wat niet. Want over het algemeen is het zo, dat hoe minder risiso's je wilt lopen, hoe meer je betaalt.
Pedro	Ja, hypotheekverstrekkers doen niet aan liefdadigheid.
Gerda	Nee, niet bepaald, nee.

EXTRA OEFENING

Zoek een extra oefening uit de lesbrief die bij deze les hoort. Doe die in de studio met elkaar en stimuleer de luisteraars (kijkers) mee te doen.

<u>VRAAG VAN DE WEEK</u>

De vraag van de week is:

- Wat is een annuïteitenhypotheek?

Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken!

Het antwoord is:

- ".Een annuïteitenhypotheek is een hypotheek waarbij je een bedrag leent en elke maand èn de rente over dat bedrag betaalt èn een beetje terugbetaald van de schuld. Bij een annuïteitenhypotheek heb je steeds een beetje minder schuld en dus ook elk jaar minder kosten."

In track 23 wordt aanvullende informatie gegeven bij het onderwerp van de les. U kunt hier een vertaling van geven. Natuurlijk kunt u hierbij ook extra informatie geven.

 <u>Track 23</u>

DE INFORMATIE
Luister goed. De hypotheek

Als je een hypotheek neemt, leen je een bedrag bij een bank of een verzekeraar, de zogenaamde *hypotheekverstrekker*. Je neemt bijvoorbeeld een hypotheek wanneer je een huis wilt kopen. Nadat je het geld hebt geleend, moet je per maand een bedrag betalen aan de hypotheekverstrekker. Dat zijn je *maandlasten* bij die hypotheek. Er zijn veel verschillende soorten hypotheken. En ook de duur van de hypotheek, de looptijd, en de rente die je moet betalen verschillen

Het bedrag dat je elke maand betaalt aan de hypotheekverstrekker, kun je aftrekken van de belasting. Dat doe je als je je inkomstenbelasting moet opgeven, één keer per jaar. Het is gunstig om je hypotheeklasten af te trekken van de belasting, want dan krijg je geld terug van de belasting. Je betaalt dan eigenlijk minder voor de hypotheek dan wanneer je het niet aftrekt van de belasting. Daar zijn twee woorden voor: het bruto en nettobedrag. Het *bruto* bedrag dat je betaalt voor je hypotheek is het bedrag dat je betaalt zonder aftrek van de belasting. Het netto bedrag is het bruto bedrag min wat je terugkrijgt van de belasting. Het nettobedrag is dus altijd lager dan het bruto bedrag.

Het is heel lastig om hypotheken goed te begrijpen, ook als je Nederlands heel goed is. Veel mensen vragen daarom goede uitleg aan een hypotheekadviseur en advies van vrienden en kennissen.

TIP VAN DE WEEK 1

Als je wilt weten welke huizen er te koop zijn, kunt u naar een makelaar gaan. Dat is iemand die huizen verkoopt. Vaak hangen er foto's en informatie van huizen in de etalage van het makelaarskantoor.

U kunt tegenwoordig ook kijken op www.funda.nl. Daar kunt u huizen zoeken die te koop zijn bij u in de buurt of ergens anders in Nederland.

Er staan altijd veel foto's van de binnenkant van de huizen op Funda. Ook als u geen huis wilt kopen is het dan toch leuk om naar de foto's te kijken: zo ziet u hoe andere mensen hun huis hebben ingericht.

TIP VAN DE WEEK 2

Als u een huis gaat kopen, vraag dan meer offertes. Die offertes kunt u vergelijken. U kunt verschillende offertes vragen via een hypotheekadviseur, maar u kunt ook zelf naar bijvoorbeeld een bank gaan om een offerte te vragen.

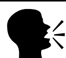
TIP VAN DE WEEK 3

Als u een huis gaat kopen, kunt u lid worden van de 'Vereniging Eigen Huis'. Deze vereniging helpt u bij het kopen van een huis (bijvoorbeeld war u op moet letten) en bij het kiezen voor een hypotheek. De Vereniging Eigen Huis heeft een website: www.eigenhuis.nl

TIP VAN DE WEEK 4

Om meer te oefenen met deze radioles kunt u de lesbrief printen via de website.
Maak de oefeningen en beantwoord de vragen. De antwoorden vindt u achterin.

GRAP VAN DE WEEK

Vertel de grap van de week. Doe het bijvoorbeeld zo.

- P1: Weet je nog een grap?
- P2: Jazeker. Luister: ……(P2 vertelt de grap)
- P1: Hè?
- P2 vertelt het nog een keer.
- P1: O ja. Ik weet ook een grap! Veel leuker.
- P2: Vertel!

Dit is de grap van de week:

Geld op de bank
Twee zwervers zitten op een bank in het park.
Een zwerver legt 50 cent op de bank. De ander vraagt: 'waarom doe je dat nou?' De ene zegt: 'Nou ik wil ook wel eens geld op de bank hebben.'

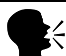

PRAKTIJKOPDRACHT

De opdracht bij deze les is: "Zoek uit wat 'Kosten Koper' betekent"

- Ga op internet naar de site www.hypotheek-weetjes.nl
- Ga naar het tabblad 'Kosten Koper'
- Lees de informatie zorgvuldig door.
  - Wat betekent Kosten Koper?
  - Wat is de afkorting voor Kosten Koper?
  - Wat zijn de Kosten Koper?
  - Wanneer betaal je Kosten Koper?

De volgende les begint met een bespreking van de praktijkopdracht.

AFSLUITING LES

Vertel kort wat er deze les is gedaan.

- We hebben deze les geluisterd naar een tekst over een hypotheek aanvragen.
- We hebben geoefend met een voorstel doen.
- We hebben geluisterd naar de uitspraak van speciale vraagzinnen.

Op de website kunt u de uitzending nog eens beluisteren en u kunt er een lesbrief met extra oefeningen printen. Veel succes met uw Nederlands en tot de volgende keer!

Track 24

JINGLE

"Leer Nederlands!"
Les 7. Ster. De Belastingdienst

Voorbereiding van de radioles
- Beluister samen de cd.
- Bekijk les 7 in de map.
- Deze les biedt leerstof voor drie radiolessen.

Hieronder ziet u een voorbeeld van drie lesvoorbereidingen.

Radioles 1				*Voorbeeld*
Les 7. Ster. De Belastingdienst				
Datum: …………………..				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5'	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen. Bijvoorbeeld: *"Vandaag gaan we beginnen met de lessen voor gevorderden. De les van vandaag gaat over de Belastingdienst. We luisteren naar het gesprek, verder oefenen we met de woorden en doen we nog een extra oefening."*	
10'	Gesprek		- Introduceer het gesprek en laat het gesprek horen. - Bespreek het gesprek na.	
10'	De woorden	Interactie	- Laat de woorden één keer horen - Stimuleer de luisteraars om thuis mee te doen. - Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen. Vraag aan elkaar! - Laat de woorden nog een keer horen.	
10'	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening bij het gesprek - Laat evt. het gesprek nog eens horen.	
10'	Gesprek		- Introduceer het tweede deel van het gesprek en laat het horen. - Bespreek het gesprek na.	
5'	Woorden	Interactie	- Laat de woorden één keer horen - Bespreek de woorden. Gebruik de voorbeeldzinnen.	
5'	Tips		Vertel de luisteraar over de lesbrief die ze kunnen printen via de website.	
5'	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *"Vandaag hebben we naar twee delen van een gesprek over de Belastingdienst geluisterd. We hebben de woorden geoefend. Volgende keer herhalen we het gesprek en de woorden. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met het woordje 'er'.*	

Radioles 2				*Voorbeeld*
Les 7. Ster. De Belastingdienst				
Datum: …………………..				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5’	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *“We herhalen het gesprek en de woorden nog een keer. Verder doen we Meepraten en gaan we oefenen met het woordje ‘er’.*	
10’	Herhalen		Herhaal de zinnen van de gesprekken en de woorden. Laat de gesprekken nog een keer horen.	
5’	Oefening	Stel de vragen aan elkaar	- Doe de vragen van de oefening over het tweede gesprek. - Laat het gesprek nog een keer horen.	
10’	Meepraten		Laat Meepraten een paar keer horen.	
10’	Oefening		Doe de oefening over ‘er’.	
10’	Uitspraak	Interactie!	Het ritme in de zinnen.	
5’	Oefening		Doe de extra oefening	
5’	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *“Vandaag hebben we geluisterd naar Meepraten en naar de uitspraak. We hebben geoefend met het woordje ‘er’.. Volgende keer herhalen we het hele gesprek en de meeprater. Verder gaan we nog een keer oefenen met de uitspraak.”*	

Radioles 3 *Voorbeeld*

Les 7. Ster. De Belastingdienst

Datum: …………………..

Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?
5'	Intro		Vertel de luisteraars wat u deze les gaat doen, bijvoorbeeld: *"We herhalen de meeprater. Verder oefenen we nog een keer met de uitspraak. We gaan nog een keer luisteren naar het hele gesprek en we geven informatie en de tip van de week."*	
5'	Herhalen		Laat de meeprater nog een keer horen.	
10'	Uitspraak	Interactie!	Oefen met de klanken.	
5'	Het gesprek geheel		Laat het gehele gesprek horen (track 10). Stel eventueel nog vragen erover.	
5'	Stel de vraag van de week.		Luisteraars bellen met antwoorden. Bespreek de antwoorden.	
10'	Informatie		Laat de informatie horen. Bespreek de informatie.	
5'	De tip van de Week		Geef de tip van de week	
5'	Praktijkopdracht		Bespreek de praktijkopdracht.	
5'	Afsluiten		Vertel kort wat er deze les is gedaan. Bijv.: *"We hebben de uitspraak gedaan en informatie en tips gegeven. Dit was de laatste radioles voor gevorderden."*	
10'	Herhalen Inbellen	Interactie met luisteraars	Kijk nu of het nodig is te herhalen uit deze les. Laat Meepraten of het liedje nog een keer horen. Vraag de luisteraar in te bellen met vragen en opmerkingen! Misschien is er meer tijd nodig voor de oefeningen. Geef dan een extra les over dit onderwerp.	

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

Eigen voorbereiding Radioles

Radioles nr. Datum: ……………………				
Tijd	Wat doe je?	Wie?	Bijzonderheden	Klaar?

“Leer Nederlands!”
Les 7. Ster. De Belastingdienst

 BEGIN VAN DE LES

Laat track 1 + 2 van de CD horen.

 Track 1

JINGLE

 Track 2

Dit is Les 7 van de Sterlessen. De Belastingdienst.

 INTRODUCTIE

Bespreek de praktijkopdracht van de vorige les.
Dit was de opdracht:
“Zoek uit wat ‘Kosten Koper’ betekent”

- Ga op internet naar de site www.hypotheek-weetjes.nl
- Ga naar het tabblad ‘Kosten Koper’
- Lees de informatie zorgvuldig door.
    - Wat betekent Kosten Koper?
    - Wat is de afkorting voor Kosten Koper?
    - Wat zijn de Kosten Koper?
    - Wanneer betaal je Kosten Koper?

 Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken!
Bespreek de antwoorden.

- Kosten Koper is het bedrag dat de koper betaalt voor de ’transactie”: naast het bedrag voor het huis zelf, moet er betaald worden aan de belasting en moet de notaris betaald worden.
- Afkorting is k.k.
- Kosten Koper is de overdrachtsbelasting (6% van de koopsom) en de kosten die de notaris in rekening brengt voor de eigendomsoverdracht (transportakte).
- Je betaald bijna altijd k.k. als je een bestaand huis koopt en meestal niet als je een nieuwbouwhuis koopt.
- Hebben de luisteraars gezien dat er op die pagina nog veel meer wordt uitgelegd over
- bedragen die je moet betalen?
- Hebben de luisteraars nog meer dingen bekeken op de site? Hebben ze gezien dat er allemaal informatie over hypotheken op staat?
- Is de beller eigenaar van een huis? Zo ja, wat voor hypotheek heeft hij? Is hij tevreden?

Praat kort over het onderwerp van deze les.

- Deze les gaat over de Belastingdienst. De Belastingdienst is een dienst van de overheid. Er is een landelijke belastingdienst en per gemeenten zijn er belastingdiensten.
- Aan de landelijke belastingdienst betaal je inkomstenbelasting over je salaris bijvoorbeeld. Met het geld dat je betaalt aan de landelijke belastingdienst worden algemene dingen betaald in Nederland, zoals de grote wegen, de ministers, de gezondheidszorg en de uitkeringen van mensen die niet kunnen werken.
- De gemeentelijke belastingdiensten innen geld voor de straten, het ophalen van het vuilnis, subsidies in de gemeente enz.

HET GESPREK DEEL 1

Laat nu track 3 horen. Het is het eerste deel van het gesprek.

Track 3

HET GESPREK DEEL 1

Een zieke echtgenoot

Wai-Yee gaat naar de balie van het belastingkantoor in haar woonplaats. Zij spreekt daar met een medewerker van de belastingdienst. Zij heeft vragen over de aftrek van de ziektekosten van haar man. Luister goed, wat voor uitkering heeft de man van Wai-Yee?

Belastingdienst	Goedemiddag, gaat u zitten. Waarmee kan ik u helpen?
Wai-yee	Goedemiddag, ik wil u vragen mij te helpen, want ik kom er alleen niet uit.
Belastingdienst	Ok. Wat is het probleem?
Wai-yee	Ik ben bezig met de belastingaangifte enne… nu heb ik heel veel rekeningen van ziekenhuizen en artsen en ook voor medicijnen. En ik heb papieren van de verzekering. Het is zo veel.
Belastingdienst	Ja, ik zie het.
Wai-yee	En er schijnt iets gewijzigd te zijn in wat je kunt aftrekken aan ziektekosten, maar ik snap het niet goed. Wat kan ik nou wel en wat kan ik nou niet aftrekken? Ik word er geen wijs meer uit.
Belastingdienst	Nou, laten we eens kijken. Inderdaad is er iets veranderd in de voorwaarden voor aftrek. Maar eerst moet u uitzoeken welke rekeningen de ziektekostenverzekering al vergoed heeft. Die mag u namelijk niet aftrekken.
Wai-yee	O jee, dus ik moet alle papieren door en kijken wat er al betaald is?
Belastingdienst	Ja. Het is niet anders. Enne … als ik vragen mag… voor wie zijn die kosten gemaakt? Is dat voor uzelf?
Wai-yee	Nee, voor mijn man. Die heeft een ongeluk gehad en sindsdien gaat hij ziekenhuis in, ziekenhuis uit. Hij is al een paar keer geopereerd.

	Maar het ziet er niet goed uit. Hij zit al anderhalf jaar thuis.
Belastingdienst	Zo! Da's pech! Jaja, sommige mensen winnen de staatsloterij en anderen hebben juist pech.
Wai-yee	Tja.
Belastingdienst	Maar, u zegt, hij heeft al anderhalf jaar niet kunnen werken. Klopt het dan dat hij een uitkering krijgt vanuit het UWV?
Wai-yee	Ja, inderdaad, hij heeft een arbeidsongeschiktheidsuitkering.
Belastingdienst	Oké, en heeft hij ook een tegemoetkoming gekregen vanuit het CAK Bijvoorbeeld voor een aanpassing in uw huis?
Wai-yee	Nee, dat niet.
Belastingdienst	Goed. Kijk, u moet alle kosten optellen die u zelf gemaakt heeft en daarvan trekt u af de vergoedingen die u daarvoor gekregen heeft, dus alles wat de ziektekostenverzekering aan u heeft terugbetaald. Maar die uitkering van het UWV, die hoeft u er niet af te trekken. En een eventuele tegemoetkoming van het CAK hoeft u er ook niet af te trekken.
Wai-yee	Jaja. Dus alleen de vergoeding van de verzekering.
Belastingdienst	Precies.

BESPREKING

Bespreek het eerste gesprek. Vertel wat er gebeurd is.
Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 4.
Bespreek de vraag die aan het begin van track 3 is gesteld.

De vraag was: Wat voor uitkering heeft de man van Wai-Yee?
Het antwoord is: Een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Geef na track 3 een samenvatting van het gesprek.

Wai-Yee gaat naar de balie van het belastingkantoor in haar woonplaats. Zij spreekt daar met een medewerker van de belastingdienst. De man van Wai-Yee heeft al anderhalf jaar niet kunnen werken. Ze heeft vragen over de aftrek van de ziektekosten van haar man.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: belasting* en *aftrekken*.

Laat nu track 4 horen. Dit gaat zo:
- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).

P1: "Wat bedoelt de Belastingdienst met aftrekken?"
P2: "Ze bedoelen dat je sommige kosten niet hoeft te betalen. Je betaalt dus BTW over je inkomsten, maar je kunt sommige uitgaven daarvan 'aftrekken'.
P1: "Oh ja. Dus als iets 'aftrekbaar' is, betekent het dat je daarvoor geen belasting hoeft te betalen."
P2: "Ja. Het is in de politiek soms een belangrijk onderwerp: wat is wel aftrekbaar, en wat niet. De hypotheekrenteaftrek was in de verkiezingen van 2010 zelfs één van de belangrijkste onderwerpen."

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 4.

<u>Let op de tijd!</u> De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

<u>Track 4</u>

DE WOORDEN

Zeg de woorden hardop voor u zelf. Dat is een goede manier om een nieuw woord niet te vergeten. Luister goed. Praat mee.

Het schijnt
[piep]
Het schijnt
Als je zegt 'het schijnt dat het morgen gaat regenen', dan heb je gehoord dat het morgen gaat regenen. Dat heb je niet zelf bedacht. Anderen zeggen dat dat zo is.
Bijvoorbeeld: Het schijnt dat aangifte voor de belasting vroeger veel moeilijker was dan nu. Tenminste, dat zeggen ze. Ik weet niet of het echt zo is.

Aftrekken
[piep]
Aftrekken
Als je het getal 5 van het getal 7 aftrekt, dan doe je 7 min 5. Je houdt dan 2 over.
Als je ziektekosten van de belasting aftrekt, dan trek je de ziektekosten af van het bedrag waar je belasting over moet betalen. Het bedrag waar je belasting over moet betalen wordt dan kleiner. Daardoor betaal je minder belasting.
Bijvoorbeeld: Je mag kosten voor een bril of lenzen niet aftrekken van de belasting. Dat is jammer.

Sindsdien
[piep]
Sindsdien

Als je 2 jaar geleden naar Utrecht bent verhuisd en sindsdien daar woont, dan woon je vanaf twee jaar geleden in Utrecht.
Bijvoorbeeld: Mijn man heeft een jaar geleden een ongeluk gehad en sindsdien zit hij thuis.

De tegemoetkoming
[piep]
De tegemoetkoming
Een tegemoetkoming is geld wat je krijgt voor kosten die je hebt gemaakt. Een tegemoetkoming is een beetje hetzelfde als een vergoeding.
Bijvoorbeeld: Ik krijg van mijn werkgever een tegemoetkoming in mijn reiskosten. Daardoor ben ik minder geld kwijt voor de reiskosten naar mijn werk.

Optellen
[piep]
Optellen
Als je 3 en 2 optelt, dan doe je 3 bij 2. Het antwoord is 5. 3 plus 2 is 5.
Bijvoorbeeld: Je moet al je reiskosten van dit jaar bij elkaar optellen, dan weet je wat je dit jaar hebt betaald aan reiskosten.

Terugbetalen
[piep]
Terugbetalen
Als de belasting geld aan jou terugbetaalt, dan geeft de belasting jou geld dat jij eerder aan de belasting hebt betaald. Je hebt teveel betaald en krijgt nu weer geld terug.
Bijvoorbeeld: Ik heb geld van mijn vriend geleend en ga dat deze maand aan hem terugbetalen.

Eventueel
[piep]
Eventueel
'Eventuele reiskosten kunt u aftrekken', betekent: 'àls je reiskosten hebt, dan kun je die aftrekken'.
Bijvoorbeeld: Je kunt eventueel de belastingadviseur nog om hulp vragen als je het zelf niet meer weet. En je eventuele vragen kun je ook op de website van de belastingdienst opzoeken.

OEFENING BIJ GESPREK DEEL 1

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 3. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moet een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

16 Waarom gaat Wai-Yee naar de Belastingdienst?
   a. Ze begrijpt niet hoe ze haar belastingaangifte moet doen.
   b. Ze wil geld terug voor de ziektekosten van haar man.

17 Wat moet Wai-Yee eerst uitzoeken?
   a. Wat voor uitkering haar man precies heeft.
   b. Welke kosten al vergoed zijn door de ziektekostenverzekering.

18 Van wie krijgt Wai-Yee een uitkering?
   a. Van het UWV.
   b. Van het CAK.

Dan kunt u het gesprek nog een keer laten horen.

HET GESPREK DEEL 2

Vertel dat het gesprek verder gaat en laat track 5 van de cd horen.

Track 5

HET GESPREK DEEL 2

Een lot uit de loterij.
Wai-Yee en de medewerker van de belastingdienst praten verder over de belastingaangifte. Luister goed. Waar gaat de medewerker heen als hij de Staatsloterij wint?

Belastingdienst	En als u uitgerekend heeft welk bedrag u uiteindelijk zelf betaald heeft, dan moeten we kijken wat voor u en uw man de zogenaamde 'drempel' is. U kunt namelijk niet alles wat u zelf betaald heeft van de belasting aftrekken.
Wai-Yee	Aha. De drempel…
Belastingdienst	Aan de hand van het inkomen van u en uw man berekent u de drempel en dan kunt u zien hoeveel van de gemaakte ziektekosten u mag aftrekken.
Wai-Yee	Jaja, op die manier. Pfffff.
Belastingdienst	Dus u moet vooral even kijken welke kosten u al vergoed heeft gekregen. Dan kunt u het in het digitale aangifteformulier verder invullen en dan rekent het programma het verder voor u uit.
Wai-Yee	En als ik dan toch nog vragen heb, zou ik dan nog eens langs kunnen komen?
Belastingdienst	Zeker, dat kan altijd.
Wai-Yee	Fijn
Belastingdienst	En? Kan ik verder nog iets voor u doen?
Wai-Yee	Nou, als u kunt regelen dat ik de staatsloterij win!
Belastingdienst	Als ik dát kon! Dan zat ik zelf allang op de Bahamas! Maar ik zal kijken wat ik voor u kan doen.
Wai-Yee	Heel fijn! Alvast bedankt voor de moeite! En dan zal ik u laten

	weten als ik op de Bahamas zit! Maar bedankt voor de hulp met de aangifte. Ik ga aan het werk met de papieren.
Belastingdienst	Graag gedaan, hoor. En succes met alles. Dag mevrouw.
Wai-Yee	Dag, meneer. Tot ziens.

BESPREKING

Bespreek het tweede gesprek. Vertel wat er gebeurd is.

Leg woorden uit. Maak gebruik van de woordenlijst bij track 6.

Bespreek de vraag die aan het begin van track 5 is gesteld.

De vraag was: "Waar gaat de medewerker heen als hij de Staatsloterij wint?"
Het antwoord is: "Naar de Bahamas."

Geef na track 5 een samenvatting van het gesprek.

Wai-Yee moet uitzoeken wat 'de drempel' is. Dat betekent vanaf welk bedrag ze de gemaakte kosten kan aftrekken van de belasting. Liever wint ze de Staatsloterij, maar daar kan de medewerker haar niet bij helpen. Wai-Yee gaat aan de slag met de aangifte.

Laat het gesprek nu nog een keer horen.

Let op de tijd! De tijd voor gesprek en bespreking is ongeveer 10 minuten.

WOORDEN LEREN

Vertel dat het belangrijk is veel woorden te leren. Vertel ook: *Leer woorden die bij elkaar horen ook samen. Bijvoorbeeld: aan de hand van* en *instructie.*
Laat nu track 6 horen. Dit gaat zo:

- De luisteraars luisteren naar het woord.
- Bij de piep herhalen ze het woord.
- Dan luisteren ze nog een keer naar het woord.

Bespreek de woorden. Maak er in de studio een les van. Doe het zo. Presentator 1 (=P1) vraagt aan presentator 2 (=P2).

- P1: "Wat betekent *aan de hand van*?"
- P2: "Als je aan de hand van een instructie je belastingaangifte invult, dan gebruik je de instructie om je belastingaangifte in te vullen."

Laat de cursisten eventueel nog een keer luisteren naar track 6.

Let op de tijd! De tijd voor de woorden is ongeveer 10 minuten.

Track 6

DE WOORDEN

Leer elke dag zeven woorden. Luister goed. Doe mee.

De drempel
[piep]
De drempel
Een drempel is het stukje vloer onder een deur dat een beetje hoger is. Of een stukje in de straat, waar auto's langzaam overheen moeten rijden. Bij de belastingdienst gebruiken ze het woord drempel voor het bedrag dat je minimaal moet hebben om iets af te kunnen trekken. Het bedrag moet dan boven de drempel zitten.
Bijvoorbeeld: Om te kijken of je je ziektekosten kunt aftrekken moet je eerst de drempel berekenen: hoeveel van die kosten moet je eerst zelf betalen?

Aan de hand van
[piep]
Aan de hand van
Als je aan de hand van een instructie je belastingaangifte invult, dan gebruik je de instructie om je belastingaangifte in te vullen.
Bijvoorbeeld: Aan de hand van alle rekeningen moet ik kijken wat ik zelf heb betaald en wat vergoed is door de verzekering.

Uitrekenen
[piep]
Uitrekenen
Als je uitrekent wat je per jaar betaalt voor je verzekeringen, dan kijk je hoeveel je per jaar betaalt voor je verzekeringen. Je telt alle rekeningen bij elkaar op.
Bijvoorbeeld: Ik moet even uitrekenen wat ik voor al die verschillende boodschappen heb betaald.

Het digitale programma
(piep)
Het digitale programma
Het digitale programma van de belastingdienst is het programma van de belastingdienst waarmee je op de computer je aangifte kunt invullen en opsturen. Een digitaal programma is een soort formulier op de computer.
Bijvoorbeeld: Het digitale aangifte programma wordt elk jaar door de belastingdienst aangepast aan de nieuwe regels.

Langskomen
[piep]
Langskomen

Als je even langskomt bij je vrienden, dan ga je even bij je vrienden op bezoek. Als je bij de belastingdienst langs wilt komen, dan wil je even naar de belastingdienst om hulp te vragen.
Bijvoorbeeld: U kunt het formulier opsturen of u kunt zelf even langskomen om het aan ons te geven.

Alvast bedankt voor de moeite
[piep]
Alvast bedankt voor de moeite
Als je zegt 'alvast bedankt voor de moeite', dan bedank je iemand dat hij straks, nadat je hem hebt gesproken, iets voor je gaat doen. Je bedankt hem voor zijn hulp die hij gaat geven.
Bijvoorbeeld: Fijn dat u dat formulier naar mij wilt opsturen. Alvast bedankt voor de moeite.

OEFENING BIJ HET GESPREK DEEL 2

Nu doet u een extra oefening bij het gesprek van track 5. De luisteraars moeten antwoord op de vragen geven. Doe het zo:

- Vertel dat de oefening bij het gesprek hoort.
- Stel de vraag. De luisteraars moeten een van de twee mogelijkheden kiezen.
- Geef de luisteraars tijd om na te denken. Herhaal de vraag eventueel.
- Geef het goede antwoord aan de luisteraars.

13. Waarom moet Wai-Yee kijken uitzoeken wat de drempel is?
    a. Omdat ze al ziektekosten vergoed heeft gekregen.
    b. Omdat ze niet alles van de belasting af kunt trekken.

14. Hoe kan Wai-Yee haar aangifte uitrekenen?
    a. Ze moet alle kosten bij elkaar optellen, en die aftrekken van de drempel.
    b. Ze moet alle kosten opgeven via een digitaal formulier. Het programma rekent haar aangifte verder uit.

15. Waarom bedankt Wai-Yee de medewerker alvast voor de moeite?
    a. Hij gaat haar digitale aangifte verder verwerken.
    b. Hij zal kijken of hij een winnend lot in de loterij kan regelen voor haar.

U kunt het gesprek nog een keer laten horen.

UITLEG MEEPRATEN

Laat track 7 horen.

Doe het zo:

- Laat de luisteraars eerst één keer alleen luisteren.
- Speel 'Doe mee praat mee' een paar keer af. Doe ook in de studio mee.
- U kunt de herhaling ook op een ander moment in de les doen. Zorg voor afwisseling!

Let op de tijd! De tijd voor meepraten is ongeveer 5 á 10 minuten.

Track 7

MEEPRATEN

Luister goed. Doe mee, praat mee.

A: Ik moet voor mijn werk toch zó vaak op reis.
Ik moet voor mijn werk toch zó vaak op reis.
New York, Kaapstad, Tsjaad en Parijs.
New York, Kaapstad, Tsjaad en Parijs.

B: En betaal je dat dan zelf, die reis?
En betaal je dat dan zelf, die reis?

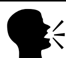
A: Jazeker, de belasting betaalt mee.
Jazeker, de belasting betaalt mee.

B: 'T is niet zo gek van de belastingdienst.
'T is niet zo gek van de belastingdienst.

A: Maar de aanvraag, dát is een gereken!
Maar de aanvraag, dát is een gereken!
Ziektekosten, reiskosten, kosten voor mijn huis.
Ziektekosten, reiskosten, kosten voor mijn huis.

B: Knap hoor, zo'n aanvraag, dat je dat kan!
Knap hoor, zo'n aanvraag, dat je dat kan!

A: Nou, ik zat liever op de Bahamas!
Nou, ik zat liever op de Bahamas!

OEFENING

Vertel de luisteraars:

- Deze oefening gaat over het woordje ‘er’.
- Met ‘er’ kan je een ander woord of een deel van een zin vervangen. Dan hoef je dat niet nog een keer te zeggen.
- Luister maar: “Hoeveel mobiele telefoons heb jij?” “Ik heb er twee.”
  Je zegt dus niet nog een keer ‘mobiele telefoons’ maar alleen het woordje er.
- Let op: het woordje er is erg kort, en vaak krijgt het geen accent. Daarom is het voor u soms moeilijk te horen. Let dus goed op in de volgende zinnen!

- We gaan nu oefenen. U hoort een zin.
- Maak er een zin met ‘er’ van.
- Dan hoort u wat het goede antwoord is.
- Hier komt eerst een voorbeeld.

Laat dan track 8 horen.

Track 8

DE OEFENING Het gebruik van ‘er’ bij werkwoorden met een voorzetsel.

Het woordje ‘er’ komt in het Nederlands veel voor. In deze les gaat het over verwijzen met het woord ‘er’. Bijvoorbeeld:
“Ik hou van bananen.”
“Ik hou ervan.”
‘Er’ verwijst hier naar ‘bananen.’

Leer het gebruik van ‘er’ door hele zinnen te leren.
Luister naar de twee zinnen en zeg ze na. Eeerst komt er een voorbeeld:
Ik hou van kersen - Ik hou ervan
(piep)[pauze]
Ik hou ervan

Praat nu zelf. Luister goed en zeg na.

1. Ik let op de kleine lettertjes – ik let erop.
(piep)[pauze]
Ik let erop.

2. Ik hou je aan je afspraak – Ik hou je eraan
(piep)[pauze]
Ik hou je eraan.

3. Dat hangt af van je salaris – Dat hangt ervan af
(piep)[pauze]
Dat hangt ervan af.

4. Ik maak mij zorgen over de aangifte – ik maak mij er zorgen over.
(piep)[pauze]
Ik maak mij er zorgen over

5. Ik ga naar de belastingdienst – ik ga ernaar <u>toe</u>.
(piep)[pauze]
Ik ga ernaar toe

6. Ik ben met de belastingdienst in gesprek – ik ben <u>ermee</u> in gesprek
(piep)[pauze]
Ik ben ermee in gesprek

7. Ik voldoe aan de voorwaarden – ik voldoe <u>eraan</u>
(piep) [pauze]
Ik voldoe eraan.

8. Wij praten over de nieuwe regels – wij praten <u>erover</u>
(piep) [pauze]
Wij praten erover.

<u>EXTRA OEFENING</u>

Deze oefening gaat over het woordje 'er'.

Doe het zo:
- Stel de andere lesgever een vraag.
- De andere lesgever geeft antwoord
- Bespreek andere mogelijke antwoorden
- Stel dan de vraag aan de luisteraar
- Die geeft voor zichzelf antwoord

Bijvoorbeeld:
P1: Ben je het eens met die nieuwe regeling voor de hypotheekrenteaftrek?
P2: Ik ben het er niet mee eens!

P1: Ben je al wel eens in Madurodam geweest?
P2: Nee, ik ben er nog nooit geweest.

Luisteraars doen mee:
P1: Heb je ook zo'n zin in chocola?
….
P2: Ik heb er zin in!

P1: Heb je nagedacht over je belastingaangifte?
…
P2. Ik heb er over nagedacht!

UITLEG

Leg bij Track 9 uit waar het over gaat. Het gaat over het ritme in zinnen.

- U krijgt eerst een uitleg.
- Daarna gaat u oefenen.
- U hoort een zin. De zin wordt steeds langer.
- Spreek de zin in het goede ritme uit.
- Daarna kunt u luisteren naar een voorbeeld en het nog eens proberen.

- Luister eerst naar het voorbeeld.

Oefen eerst in de studio. Maak er een les van. Doe het zo.
Presentator 1 vraagt aan presentator 2:

- P1: Heb jij wel eens gemerkt dat Nederlandse woorden in een zin soms snel worden uitgesproken, en soms langzaam?
- P2: Nee, wat bedoel je?
- P1: Luister bijvoorbeeld naar de zin: Ik ben het er niet mee eens.
- P2: Ja, maar wat is daarmee?
- P1: Hij klinkt als: ‘k bennutur niet mee eens. Sommige woorden verdwijnen bijna, zo kort zijn ze!
- P2: Ja, je hebt gelijk. Ik bennutur mee eens! Laten we luisteren naar andere voorbeelden over het ritme van een zin.

Laat dan track 9 horen.

Track 9

DE UITSPRAAK

Het ritme in zinnen
In Nederlandse zinnen krijgen sommige woorden een accent. De woorden zonder accent spreek je iets sneller uit dan woorden met een accent.
Luister goed.

1. Leg neer
2. Leg eens neer
3. Leg eens even neer
4. Leg nou eens even neer

Dat is typisch voor de Nederlandse taal, dat ritme van langzame woorden met accent en snelle woorden ertussen in.
We gaan ermee oefenen. U hoort een zin en u zegt de zin in hetzelfde ritme na. Luister eerst naar het voorbeeld.

Voorbeeld:
Leg neer – (piep) [pauze] - Leg neer
1. Leg eens neer – (piep) [pauze] – Leg eens neer

Praat nu zelf. Luister goed en zeg na.

1. Leg neer – (piep) [pauze] - Leg neer
2. Leg eens neer – (piep) [pauze] – Leg eens neer
3. Leg eens even neer – (piep) [pauze] – Leg eens even neer
4. Leg nou eens even neer – (piep) [pauze] – Leg nou eens even neer
5. Leg dat nou eens even neer – (piep) [pauze] – Leg dat nou eens even neer
6. Leg dat boek nou eens even neer – (piep) [pauze] – Leg dat boek nou eens even neer
7. Leg dat boek nou eens even snel neer – (piep) [pauze] – Leg dat boek nou eens even snel neer
8. Leg dat boek nou eens even heel snel neer – (piep) [pauze] – Leg dat boek nou eens even heel snel neer
9. Leg dat dure boek nou eens even heel snel neer – (piep) [pauze] – Leg dat dure boek nou eens even heel snel neer
10. Leg dat dure woordenboek nou eens even heel snel neer – (piep) [pauze] – Leg dat dure woordenboek nou eens even heel snel neer
11. Nounou, rustig aan een beetje! – (piep) [pauze] – Nounou, rustig aan een beetje!

En nu nog zo'n serie zinnen. Luister goed en zeg na

1. Reken uit – (piep) [pauze] – Reken uit
2. Reken zelf uit – (piep) [pauze] – Reken zelf uit
3. Reken eens zelf uit – (piep) [pauze] – Reken eens zelf uit
4. Reken eens zelf goed uit – (piep) [pauze] – Reken eens zelf goed uit
5. Reken dat eens zelf goed uit – (piep) [pauze] – Reken dat eens zelf goed uit
6. Reken dat eens helemaal zelf goed uit – (piep) [pauze] – Reken dat eens helemaal zelf goed uit
7. Reken dat nu eens helemaal zelf goed uit – (piep) [pauze] – Reken dat nu eens helemaal zelf goed uit
8. Reken dat bedrag nu eens helemaal zelf goed uit – (piep) [pauze] – Reken dat bedrag nu eens helemaal zelf goed uit
9. Reken dat bedrag nu eens helemaal zelf zo goed mogelijk uit – (piep) [pauze] – Reken dat bedrag nu eens helemaal zelf zo goed mogelijk uit.
10. Zeg, doe het lekker zelf! – (piep) [pauze] – Zeg, doe het lekker zelf!

Laat nu Track 10 horen. Het is het gesprek in een normaal spreektempo.

Track 10

HET GESPREK
Luister nu naar het hele gesprek over de belastingdienst.

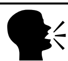
Belastingdienst	Goedemiddag, gaat u zitten. Waarmee kan ik u helpen?
Wai-Yee	Goedemiddag, ik wil u vragen mij te helpen, want ik kom er alleen niet uit.
Belastingdienst	Ok. Wat is het probleem?
Wai-Yee	Ik ben bezig met de belastingaangifte enne… nu heb ik heel veel rekeningen van ziekenhuizen en artsen en ook voor medicijnen. En ik heb papieren van de verzekering. Het is zo veel.
Belastingdienst	Ja, ik zie het.
Wai-Yee	En er schijnt iets gewijzigd te zijn in wat je kunt aftrekken aan ziektekosten, maar ik snap het niet goed. Wat kan ik nou wel en wat kan ik nou niet aftrekken? Ik word er geen wijs meer uit.
Belastingdienst	Nou, laten we eens kijken. Inderdaad is er iets veranderd in de voorwaarden voor aftrek. Maar eerst moet u uitzoeken welke rekeningen de ziektekostenverzekering al vergoed heeft. Die mag u namelijk niet aftrekken.
Wai-Yee	O jee, dus ik moet alle papieren door en kijken wat er al betaald is?
Belastingdienst	Ja. Het is niet anders. Enne … als ik vragen mag… voor wie zijn die kosten gemaakt? Is dat voor uzelf?
Wai-Yee	Nee, voor mijn man. Die heeft een ongeluk gehad en sindsdien gaat hij ziekenhuis in, ziekenhuis uit. Hij is al een paar keer geopereerd. Maar het ziet er niet goed uit. Hij zit al anderhalf jaar thuis.
Belastingdienst	Zo! Da’s pech! Jaja, sommige mensen winnen de staatsloterij en anderen hebben juist pech.
Wai-Yee	Tja.
Belastingdienst	Maar, u zegt, hij heeft al anderhalf jaar niet kunnen werken. Klopt het dan dat hij een uitkering krijgt vanuit het UWV?
Wai-Yee	Ja, inderdaad, hij heeft een arbeidsongeschiktheidsuitkering.
Belastingdienst	Oké, en heeft hij ook een tegemoetkoming gekregen vanuit het CAK? Bijvoorbeeld voor een aanpassing in uw huis?
Wai-Yee	Nee, dat niet.
Belastingdienst	Goed. Kijk, u moet alle kosten optellen die u zelf gemaakt heeft en daarvan trekt u af de vergoedingen die u daarvoor gekregen heeft, dus alles wat de ziektekostenverzekering aan u heeft terugbetaald. Maar die uitkering van het UWV, die hoeft u er niet af te trekken. En een eventuele tegemoetkoming van het CAK hoeft u er ook niet af te trekken.
Wai-Yee	Ja ja. Dus alleen de vergoeding van de verzekering.

Belastingdienst	Precies.
Belastingdienst	En als u uitgerekend heeft welk bedrag u uiteindelijk zelf betaald heeft, dan moeten we kijken wat voor u en uw man de zogenaamde ‘drempel’ is. U kunt namelijk niet alles wat u zelf betaald heeft van de belasting aftrekken.
Wai-Yee	Aha. De drempel…
Belastingdienst	Aan de hand van het inkomen van u en uw man berekent u de drempel en dan kunt u zien hoeveel van de gemaakte ziektekosten u mag aftrekken.
Wai-Yee	Ja ja, op die manier. Pfffff.
Belastingdienst	Dus u moet vooral even kijken welke kosten u al vergoed heeft gekregen. Dan kunt u het in het digitale aangifteformulier verder invullen en dan rekent het programma het verder voor u uit.
Wai-Yee	En als ik dan toch nog vragen heb, zou ik dan nog eens langs kunnen komen?
Belastingdienst	Zeker, dat kan altijd.
Wai-Yee	Fijn
Belastingdienst	En? Kan ik verder nog iets voor u doen?
Wai-Yee	Nou, als u kunt regelen dat ik de staatsloterij win!
Belastingdienst	Als ik dát kon! Dan zat ik zelf allang op de Bahamas! Maar ik zal kijken wat ik voor u kan doen.
Wai-Yee	Heel fijn! Alvast bedankt voor de moeite! En dan zal ik u laten weten als ik op de Bahamas zit! Maar bedankt voor de hulp met de aangifte. Ik ga aan het werk met de papieren.
Belastingdienst	Graag gedaan, hoor. En succes met alles. Dag.
Wai-Yee	Dag. Tot ziens.

EXTRA OEFENING

Zoek een extra oefening uit de lesbrief die bij deze les hoort. Doe die in de studio met elkaar en stimuleer de luisteraars (kijkers) mee te doen.

VRAAG VAN DE WEEK

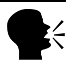
De vraag van de week is: Wat zijn dingen die je kunt aftrekken van de belasting?

Luisteraars bellen in. Let op de tijd! Vraag de luisteraars Nederlands te spreken!

Het antwoord is:

- Medische kosten, kosten die je hebt gemaakt voor je werk, hypotheekrente, schoolboeken…

In track 12 wordt aanvullende informatie gegeven bij het onderwerp van de les. U kunt hier een vertaling van geven. Natuurlijk kunt u hierbij ook extra informatie geven.

Track 11

DE INFORMATIE

De belastingdienst. Luister goed.

Iedereen in Nederland betaalt belasting. Als je salaris krijgt van de werkgever, als je een eigen zaak hebt, als je een uitkering hebt. Altijd. Iedereen betaalt belasting over het geld dat hij verdient. Dat heet de inkomstenbelasting. Maar soms heb je niet alleen inkomsten, maar moet je ook dingen betalen. Dan heb je kosten. Sommige kosten kunt je aftrekken van de belasting, bijvoorbeeld de kosten die je hebt voor je hypotheek.

Als je kosten van de belasting wilt aftrekken, dan moet je een aangiftebiljet invullen. Dat is een formulier waarop je moet invullen wat je inkomsten zijn en waarop je kunt aangeven welke kosten je hebt gemaakt. Dit formulier kun je heel makkelijk invullen op de computer. In het digitale formulier worden dan dingen meteen uitgerekend. Je hoeft niet meer zelf op te tellen en af te trekken. Ook staat er een uitleg bij elk deel van het formulier.

Als je vragen hebt die je niet in de uitleg kan vinden, dan kun je de belastingdienst bellen. En je kunt ook naar de belastingdienst gaan om hulp te vragen, bij één van de kantoren van de belastingdienst.

De website van de belastingdienst is www.belastingdienst.nl. Op die website kun je de digitale aangifteformulieren vinden, het telefoonnummer van de belastingdienst, de adressen van de kantoren van de belastingdienst en antwoord op veelgestelde vragen.

De belastingdienst zegt: *Leuker kunnen we het niet maken, wel makkelijker.*

TIP VAN DE WEEK 1

De landelijke belastingdienst heeft een website: www.belastingdienst.nl. Daar kun je heel veel informatie vinden. Je kunt er ook formulieren vinden om aangifte te doen. Als je die formulieren digitaal invult, dus op de computer, rekent het programma meteen alles voor je uit.

TIP VAN DE WEEK 2

Om meer te oefenen met deze radioles kunt u de lesbrief printen via de website.

U kunt er ook de oude lessen terugluisteren. Herhaal de lessen nog eens!

TIP VAN DE WEEK 4

Om meer te oefenen met deze radioles kunt u **de lesbrief** printen via de website.
Maak de oefeningen en kijk naar de goede antwoorden. Ze staan achter in de lesbrief, vaak op p. 21 en 22.

GRAP VAN DE WEEK

Vertel de grap van de week. Doe het bijvoorbeeld zo.

- P1: Weet je nog een grap?
- P2: Jazeker. Luister: ……(P2 vertelt de grap)
- P1: Hè?
- P2 vertelt het nog een keer.
- P1: O ja. Ik weet ook een grap! Veel leuker.
- P2: Vertel!

Dit is de grap van de week:

Hoofd van het gezin

Bram maakt de deur open. Er staat een heer met een attachékoffertje die beleefd zijn hoed afneemt en vraagt: 'Ik kom namens uw verzekeringsmaatschappij, u bent toch het hoofd van het gezin?' Bram knikt en zegt: 'Tot mijn vrouw van de supermarkt terugkomt.'

AFSLUITING LES

Vertel kort wat er deze les is gedaan.

- We hebben deze les geluisterd naar een tekst over de belastingdienst
- We hebben geoefend met het woordje ‘er’.
- We hebben geluisterd naar het ritme in zinnen.

Op de website kunt u de uitzending nog eens beluisteren en u kunt er een lesbrief met extra oefeningen printen. Veel succes met uw Nederlands en tot de volgende keer!

Track 12

JINGLE